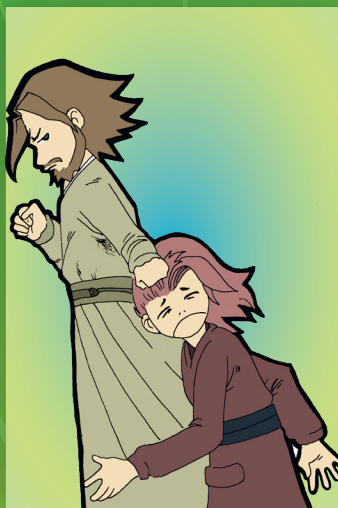

MAKS HJELP

Paulus fra motspiller
til medspiller

Paulus fra motspiller til medspiller

Copyright: Norsk Luthersk Misjonssamband
Sinsenveien 25, 0572 Oslo, Norway

www.nlmung.no

Redaktører: Gunhild Førreisdahl-Johansen og
Inger Melbø Strangstad

Grafisk design: Ni Zeng

Illustrasjon: Yvonne Jørgensen
(Maks figurene er tegnet av O. Jansen)

Trykk: Nr1 Arktrykk A/S

Innledning

Det er med stor glede vi her presenterer Maks hjelp 4. Noe av det største vi kan være med på, er å formidle evangeliet til barna. Samtidig er det krevende og utfordrende.

Vi ønsker med dette opplegget å gi en hjelp til alle dere som forteller barna om Jesus i barnelag, kor, søndagsskole eller lignende.

I Maks Hjelp – Paulus fra motspiller til medspiller, ønsker vi å formidle Apostlenes gjerningers spennende fortellinger og hvordan evangeliet har bredt seg utover fra Jerusalem til Norge og at det fortsatt sprer seg videre, like til verdens ender. Vi får følge Paulus som fra å være en aktiv motstander av evangeliet ender opp som fange fordi han ikke kan la være å forkynne budskapet om Jesus. Fortellingene er et vitnesbyrd om at Gud kan forandre mennesker, at Gud er mektig og kan gjøre mye mer enn vi forstår og at vi som Guds barn aldri er alene. Han går med.

Vi ønsker å la Bibelhistoriene stå i sentrum og la barna oppleve selve fortellingen. Guds ord er levende, og derfor skiller Bibelen seg fra alle andre bøker.

Heftet har opplegg for ni samlinger. I åtte av samlingene følger vi Paulus fra Stefanus blir steinet og til han ender opp som fange i Roma. Dette skjer gjennom fortellingen, aktivitetene, sangen og bønnen.

Den niende samlingen i opplegget er en bibelvandring. Her møter barna igjen det de har hørt om på de åtte forrige samlingene. Dette er en annerledes og artig måte å møte bibelfortellingen på. Den krever noe mer planlegging og ressurser enn de åtte andre samlingene, men vi anbefaler veldig at dere gjennomfører den. Kanskje kan dette være en samling det er naturlig å samarbeide med andre lag om?

Sang, bønn, visualisering av stoffet og det å skape nysgjerrighet, er viktige elementer i samlingene, og vi anbefaler dere å lese kapittel 1, "Tråden i opplegget", nøye.

Hver samling inneholder mange tips, men det er ikke meningen at alle må gjøre alt. Størrelsen på lagene, ressursene i forhold til rom, personer og økonomi varierer, og derfor har vi ønsket å lage et lite "koldtbord" til dere, slik at dere kan plukke det dere har lyst til og det som vil passe i deres sammenheng.

Opplegget kan brukes separat, men inngår i "Maks Hjelp," en serie andakts- og aktivitetsopplegg for barnegrupper.

Vårt mål med å lage dette opplegget er at dagens barn skal få lære at et liv sammen med Jesus er et spennende liv, om enn kanskje ikke alltid like enkelt. Uansett har vi den allmektige Gud med på laget, og han har lovet å gå med hver eneste dag. I dag er det vi som har overtatt stafettpippen fra Paulus og kan være med å spre evangeliet videre, like til jordens ender.

For i ham er det vi lever og beveger oss og er til. Apg 17, 28a

Forsyn dere av "koldtbordet" vårt og lykke til med å gi barna det aller beste vi kan gi dem; Guds ord.

NLM Ung avdeling, 2009

Paulus fra motspiller til medspiller

Innholdsliste

Innledning	3	Kapittel 4 Levendegjøring	93
Kapittel 1 Tråden i opplegget	7	Vitnene som blir forfulgt	93
Tråden videre	7	Forandringen – <i>Alternativ 1</i>	94
Minneord	8	Forandringen – <i>Alternativ 2</i>	97
Tråden	10	Blandet mottagelse	99
Den røde tråden	10	Kristen på grunn av Jesus	100
Fortell tråden	11	Gud den allmektige	102
Vis tråden	12	Søskenkjærighet	103
Undringstråden	13	Idrettsstevne	105
Bønn og takk	13	Statsborgerskap	106
Syng tråden	14	Kapittel 5 Sang	108
Lek tråden	14	Jesus, jeg vil være sammen med deg	108
Kapittel 2 Bibelske historier om Paulus	17	Kapittel 6 Fortellinger	109
Vitnene som blir forfulgt	17	Vitnene som blir forfulgt	109
Forandringen	25	Forandringen	111
Blandet mottagelse	33	Blandet mottagelse	112
Kristen på grunn av Jesus	39	Kristen på grunn av Jesus	114
Gud den allmektige	47	Gud den allmektige	116
Søskenkjærighet	55	Søskenkjærighet	118
Idrettsstevne	63	Idrettsstevne	120
Statsborgerskap	71	Statsborgerskap	121
Kapittel 3 Bibelvandringen	79	Kapittel 7 Kopieringsoriginaler	124
Denne vandringen krever	79		
Gjennomføring	81		

Paulus fra motspiller til medspiller

Kapittel 1

Tråden i opplegget

Her kommer bruksanvisningen til Maks Hjelp. Vi vil vise hvorfor vi har valgt å bygge opp opplegget etter denne disposisjonen, og hvordan du som andaktsholder kan benytte den best mulig. Vi tar for oss hvert hjelpepunkt som andaktsopplegget er bygd opp rundt. Vi vil også gi idéer som kan hjelpe deg i selve formidlingen av stoffet. Dette er universelle idéer som kan benyttes på alle samlingene.

Her er et forslag til hvordan en samling kan legges opp:

- Velkommen.
- La barna bli nysgjerrige på dagens fortelling. Bruk tips fra "Den røde tråden".
- Syng en sang. Bruk tips fra "Syng tråden".
- Repeter og sett dagens tema inn i en sammenheng. Hvor er vi og når skjer det? Bruk tips fra "Tråden videre" og "Den røde tråden".
- Ha andakt. Bruk tips fra "Fortell tråden" og "Vis tråden".
- Syng en sang. Bruk tips fra "Syng tråden".
- Lær minneord. Bruk tips fra kapittel 1.
- Undre dere sammen med barna. Bruk tips fra "Undringstråden".
- Be. Bruk tips fra "Bønn og takk" og kapittel 1.
- Aktivitet. Bruk tips fra "Lek tråden".

1.1 Tråden videre

Det er viktig å sette bibelhistoriene inn i en ramme. Fortellingene er historiske hendelser som har skjedd i et land som finnes i dag. Derfor begynner vi med å vise "Tråden videre" når vi begynner på en ny bibeltekst. Her skal du hjelpe barna å sette bibelhistoriene sammen. Hvor er vi, og når skjer det. Bruk kart og tidslinje som hjelpemidler i denne bolken. Kartet viser landet i dag, og barna kan se Norge på det samme verdenskartet. Tidslinjen hjelper dem til å se når de ulike hendelsene skjedde både i forhold til hverandre og til oss i dag. Denne informasjonen bør knyttes opp mot avsnittet "Den røde tråden". Bruk et enkelt verdenskart som kan kjøpes i en bokhandel. Tidslinjen kan kjøpes hos NLM på telefon 22 00 72 00 eller på nettet: www.nlmressurs.no

1.1.1 Reis med Paulus på kartet

Lag et stort kart over Paulus sine reiser. Her kan dere sette på byer og bilder etter hvert som Paulus reiser rundt. Barna vil lettere få oversikt over hvor hendelsene skjer, og få hjelp

Paulus fra motspiller til medspiller

til å huske historien når man setter steder og bilder på kartet i samlingene. Noen ganger vil det passe best at gjenstanden som skal plasseres er ferdig på forhånd. Andre ganger kan det være en del av aktiviteten på møtet å lage bildet som skal på plass.

I "Tråden videre" eller i fortellingene vil det stå hvor hver enkelt handling skjedde, og under "Den røde tråden" vil det komme forslag til hva som kan forbindes med dagens person og plasseres på kartet. Samtidig vil dere på slutten av dette avsnittet få en oversikt over hvilke steder Paulus reiste.

Kartet lager du ved hjelp av kartet som ligger vedlagt i kapittel 7. Dekk veggen med like store ark som du ønsker kart. Kopier kartet over på et overheadark. Etterpå bruker du en overhead til å tegne av kartet på veggen. Bildene kan dere tegne selv eller klippe ut fra blader. Har dere et stort kart kan dere velge å fargelegge bildet som følger hvert opplegg og henge det opp på kartet.

Vi har valgt å ikke sette på stedsnavn på kartet. Hjelp til å plassere ut stedene riktig på kartet vil dere finne i Bibelen. Bakerst i de fleste bibler er det oversikt over Paulus sine reiser. I kapittel 7 har vi lagt ved en oversikt over Paulus sitt liv.

1.2 Minneord

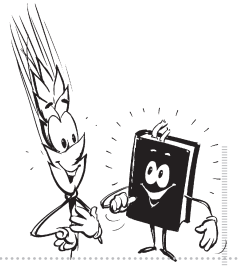
Guds ord er levende og vender ikke tomt tilbake.

Jes 55,10-11: *Likesom regnet og snøen faller ned fra himmelen og ikke vender tilbake dit før det har vannet jorden, gjort den fruktbar og latt det spire og gro på den, gitt såkorn til den som skal så, og brød til den som skal spise, slik er det også med mitt ord, det som går ut av min munn. Det vender ikke tomt tilbake til meg, men utfører det jeg vil, og fullfører det jeg sender det til.*

I det perspektivet blir det stort å få barna til å lære Guds ord utenat. Det de lærer som unge, vil de ha med seg siden. På denne måten kan barna bære med seg Guds ord i hjerte og sinn. Vi har derfor plukket ut forslag til minneord som vi anbefaler dere å bruke. Så kan vi håpe og be om at de vil fungere som veiledning og påminnelse for barna gjennom hele livet. Noen steder har vi satt opp et A og et B alternativ. Her må dere vurdere, ut i fra barnas alder, hvor langt minneord dere tror de kan lære. For at minneordene skal huskes, må det brukes litt tid på møtet til å lære dem, og de bør repeteres med jevne mellomrom. La det bli lønnsomt for barna å huske minneordet, for eksempel med premie til de som husker minneordet i fra forrige gang. Kanskje kan de få et klistermerke for hvert minneord de lærer. Når de kan alle, får de en større premie, som for eksempel en bok med en bibelhistorie.

Vi har samlet noen ideer til innøving, repetisjon og bruk av minneordene.

- Kopier opp en tegning av Paulus som henges på veggen i rommet der dere har samling. Minneversene skrives på lapper formet som telt og settes rundt Paulus. Hvis minneversteltene lamineres og limes på bildet med borrelås, kan de tas på og av flere ganger, og lamineringen gjør at de tåler en del mer. Bruk gjerne et kart i stedet for tegningen av Paulus. Da kan dere følge reisen samtidig. Kopieringsoriginalen finnes i kapittel 7.
- Lag bevegelser til minneordet.

- Lag melodi til minneordet. Eller dere kan synge minneversene på kjente melodier. For eksempel kan "For det er én Gud, og én mellommann mellom Gud og mennesker, men 'ske Kristus Jesus" synges på melodien "Lisa gikk til skolen."
- Lag en minneordbok. Se kopieringsoriginalen i kapittel 7. Minneordene fås på ark som limes inn etter hvert som barna får dem.
- Få barna til å tegne minneordet. Når de har lært seg flere kan de velge ett og la de andre barna gjette hvilket de har tegnet.
- Skriv setningen på en tavle. Visk ut ordene ett og ett (tilfeldig rekkefølge), la barna si setningen etter hvert ord som blir visket ut. Til slutt er alle ordene borte. Passer godt for lange minneord.
- Skriv minneordet på ballonger. Hvert ord på hver sin ballong. La barna pugge setningen utenat. Sprekk så ballongene, en etter en. For hver ballong som sprekkes, sies setningen, og barna må huske hva som stod på de ballongene som er borte.
- Skriv hvert ord på en lapp, og putt dem inn i hver sin ballong (før du blåser dem opp). La barna blåse opp og sprekke ballongene slik at de får tak i lappene. La barna sette dem sammen slik at setningen blir rett.
- Skriv hvert ord på en lapp og bland dem sammen i en skål. La barna trekke ett og ett ord og prøve å sette ordene sammen slik at det blir en setning. Dette kan gjøres i fellesskap dersom barna er små.
- Skriv hvert ord på en stor lapp, som blir klistret på genseren til like mange barn som ord. Barna skal stå i tilfeldig rekkefølge med skriften mot barna som ser på. De barna som ikke har noen lapp på seg, skal stokke om på barna med lappene på, til minneordet er rett.
- Skriv minneordet på A4 ark, ett eller flere ord på hvert ark avhengig av lengden på verset. Fest papiret med tape forskjellige steder på kroppen til noen av deltakerne. La de andre få ordene i rett rekkefølge ved at du sier først albue, så skulder, så kne osv. Til slutt leses hele verset i kor.
- Del gruppa inn i to lag og la hvert lag skrive minneverset med ett eller flere ord på hvert ark, avhengig av lengden på verset. La det være en lapp mer enn deltakere. Hver deltaker på lag 1 tar en lapp og stiller opp hulter til bulter. Det andre laget får 10 sekunder til å finne ut hvilket ord som mangler. Der det er færre deltakere kan lederen legge alle arkene unntatt ett på gulvet og be barna finne ut hva som står på det arket som mangler. Dette kan gjøres med flere minneverse. Premiering hvis barna klarer det innenfor rimelig tid.
- Minneordstafett. Første mann på hvert lag løper frem og skriver første ord i minneordet på tavla. Hun løper tilbake til laget og veksler med nestemann som løper frem og skriver det andre ordet i minneordet. De som først har fullført vinner. Kan også brukes på flere vers. La for eksempel lagene trekke lapper med bibelhenviisningene, da vil lagene kunne skrive versene i ulik rekkefølge.
- Del gruppa i to, med like mange i hver gruppe. Gruppene skal lage to ringer, der den ene er inni den andre. Den ene ringen begynner å gå med klokka, den andre mot. En, enten leder eller deltaker, står med ryggen til gruppa og roper "Stopp" Da skal den i den ytterste ringen si første del av minneordet til den som står rett foran ham i ringen

Paulus fra motspiller til medspiller

innenfor, mens den i ringen innenfor skal si andre halvdel av verset.

- Del deltakerne inn i to eller flere lag, avhengig av antall. Hver deltaker trenger penn og papir. Ordene i minneordet fordeles utover og hver deltaker skriver et eller flere ord, avhengig av lengden på minneverset. Dette kan også være gjort av lederne på forhånd. Lappene krølles sammen og kastes i en haug på gulvet, en haug for hvert lag. Når starten går skal hver deltaker løpe frem, ta opp en av lappene og løpe tilbake, så skal neste mann løpe og hente en lapp. Etter hvert som lappene blir hentet, brettes de ut og deltakerne stiller seg i riktig rekkefølge i forhold til lappene de har hentet. Det laget som først står i riktig rekkefølge med lappene, vinner. En variant av denne er å blåse opp ballonger, skriv på dem og slipp ut lufta. Da må deltakerne blåse opp ballongene for å se hvilke ord de har hentet.

1.3 Tråden

Hver andakt er bygd opp rundt en fortelling om Paulus. Alle fortellingene kan formidle flere sannheter. Vi har prioritert slik at det gjennom opplegget blir bredde i forkynnelsen. Tråden viser hva barna bør sitte igjen med etter akkurat denne samlingen. Historiene om Paulus er store og innholdsrike, så del gjerne tema opp på to samlinger.

1.4 Den røde tråden

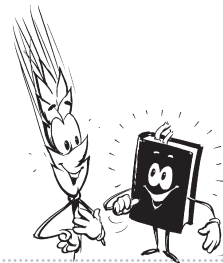
Her er det tips til hvordan dere kan starte samlingene. To ting er viktige når det gjelder starten: Du må skape en nysgjerrighet i barna om hva de kommer til å få høre, og hjelpe dem til å finne tråden i Paulus sitt liv.

Her er noen tips til hvordan dere kan skape nysgjerrighet:

- I "Lek tråden" er det et avsnitt som heter "Lek og moro". Bruk en av disse lekene og la barna gjette hvem og hva de skal få høre mer om.
- Ha med en kurv full av saker som illustrerer dagens tema, men som samtidig gjør barna interesserte og undrende. I en slik kurv hører alltid Bibelen hjemme. Det er mulig å bruke en skattkiste i stedet for en kurv. Dette er spesielt viktig i lag med mange gutter. Da kan dere for eksempel gjemme kisten hver gang og lage skattekart som de må bruke for å finne skatten. Husk at Bibelen er den største skatten på jord!
- Gjem en gjenstand som har noe med dagens tema å gjøre. La barna lete og etterpå gjette hvem de skal få høre om.

Her kommer ulike måter barna kan finne igjen tråden på fra forrige gang:

- Konkurrans: Fremsi forrige samlings minneord. Premie til den som kan det.
- Konkurrans: Lag 10 repetisjonsspørsmål. Spør alle barna. De svarer ved å rekke opp hendene. Premie for riktig svar.
- Se på "kartet" og det som ble satt på plass i forbindelse med forrige samlings Paulus-fortelling.

Premier kan være frukt, seigmenn, en bibelbok, gratislodd eller et stjerneklistermerke som senere kan veksles inn i premier. Ei stjerne gir et bibelkort, 5 stjerner en bok eller Makskort osv. Alt bestemmes av lagets økonomi.

1.5 Fortell tråden

Her er det bibelfortellingen som skal frem. Bibelen er en levende bok og vi ønsker at bibelteksten skal få stå mest mulig på egne ben. Den er selve hjertet i opplegget og utgangspunkt for all annen aktivitet. Husk - vi skal ikke gjennomføre en bibelutlegging, men la barna høre fortellingene og hjelpe dem til å få tak i det budskapet vi ønsker å formidle. For hvert tema har vi satt opp tre alternative måter barna kan få høre historien på. Annen hjelp til å fortelle historien, finner dere under punktet "Vis tråden". Historiene er lange så del dem gjerne på to samlinger.

På Paulus sin tid var det mange jødiske barn som både fikk et hebraisk navn og et gresk-latinsk navn. Saulus var Paulus sitt hebraiske navn, men han hadde også et gresk-latinsk navn; Paulus. Vi har valt å kun bruke Paulusnavnet som han også hadde i fra barndommen av, siden det er enklere for barna å kun forholde seg til ett navn.

Bibeloversettelsen vi bruker er Bibelen 1978/85, Bibelselskapet.

1.5.1 Fortelling

Fortell barna historien. I hvert andaktsopplegg er skjelettet i fortellingen tatt ut og delt i flere hjelpепункter. Dette for å gi dere hjelp til å huske fortellingen. Her kommer noen gode tips for hvordan du kan bli en bedre forteller.

Alle kan fortelle! Vi gjør det hver dag - rundt bordet, på jobben og på skolen, når vi kommer hjem osv. Samtidig er det mulig å utvikle denne evnen. Ta sjansen - prøv ut!

Fortelling er ikke det samme som høytlesing. Det er mange måter å fortelle på. Du vil finne din måte. Du kan lære av andre, men prøv ikke å kopiere dem.

I starten er det lurt å finne historier du liker godt selv. Velg gjerne korte historier. Det er fint å starte med personlige hverdagshistorier eller barndomsminner. Vis tilhørerne at du liker det du driver på med!

Gjør fortellingen til din egen. Målet er ikke å kunne den utenat ordrett, men å ha fått den på innsiden av deg selv. Først da klarer du virkelig å formidle den videre.

Fortellingen blir til mellom forteller og lytter. Du kan hjelpe lytteren ved ikke å ha for mange forstyrrende elementer nær deg når du forteller. Lag gjerne en fortellerkrok med en nøytral bakgrunn/bakteppe. Organiser rommet slik at lytterne sitter/ligger godt og ser deg godt når de skal lytte.

Når du øver, så fortell høyt til deg selv. Det er viktig å høre sin egen stemme, kjenne ordene i munnen og eksperimentere med stemmen.

Paulus fra motspiller til medspiller

Ulike teknikker du kan bruke for å huske fortellingen:

- Lag et skjelett av fortellingen ved å beskrive fortellingens hovedhandling i 7-12 punkt. Fortell deretter historien bare ved hjelp av disse hovedpunktene.
- Tegn et kart over handlingen i fortellingen. Hva foregår hvor? Etterpå bruker du bare kartet for å beskrive miljøet fortellingen foregår i. Forestill deg at du er en guide som viser folk rundt i historien. Denne oppgaven er for å lage indre bilder i deg, slik at du kan formidle levende bilder videre til lytterne når du forteller historien.
- Se for deg hver scene i fortellingen. Bruk tid til å lage et indre bilde. Til slutt har du en indre film som begynner å gå når du starter å fortelle. Den leder deg fra hendelse til hendelse.
- Du kan bruke objekter for å hjelpe lytteren til å være med i historien. En tom kurv som utover i fortellingen fylles med to fisker og fem brød, eller sparebøssa du fikk fra mor da du var åtte år, kan være slike objekter. Du kan også lage en fortellerpose, der du trekker opp en etter en ting utover i historien. Dette kan være til hjelp både for deg og lytteren.
- Selv om du ikke skal kunne fortellingen ordrett, er det lurt å vite hvordan du vil starte og avslutte. Det gir form på fortellingen og trygghet for deg.

Den beste måten å bli en god forteller på - er å fortelle!

Her er tips på noen gode bøker for å bli en bedre forteller:

Eskild, Hilde og Hambro, Benedicte (2005): Snikk, snakk, snute. En praktisk bok om muntlig fortelling av Ganesa Forlag AS, og Haugli Sandnes (2002): Den magiske posen der forteljningane bur. I: Mjør (red) Kulturbarnhagen. Det Norske Samlaget s. 82-92.

1.5.2 Paulushistorier

I kapittel 6 finner du historiene vi har lest inn på DVD. De kan du bruke som inspirasjon og oversikt til deg, når du selv skal fortelle. Du kan også bruke dem til høytlesning.

1.5.3 DVD

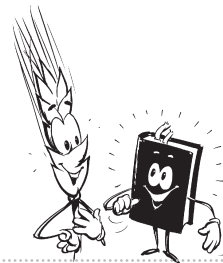
For de av dere som synes det er vanskelig å fortelle levende, eller som ønsker litt variasjon, kan vi anbefale å vise den vedlagte presentasjonen av dagens Paulusfortelling.

1.6 Vis tråden

Siden det er lettere å huske hvis man samtidig ser det man hører, har vi med noen forslag til hvordan dere kan visualisere fortellingene. Dere må ikke bruke alle forslagene, men velge ut det dere ønsker å benytte.

Enkelte ganger har vi i tillegg med forslag til hvordan vi kan anvende bibelteksten.

Hver samling inneholder forslag til drama eller lignende. Denne hjelpen er samlet under kapittel 4 "Levendegjøring". Disse stykkene kan brukes på mange måter. Det kan være en

konkret hjelp til formidling av fortellingen. Noen av dem er slik at eldre barn som er hjelpeledere, kan øve dem inn på forhånd og vise dem som et ledd i andakten. Andre er laget slik at alle barna er med og blir engasjert der og da, uten noen øvelse på forhånd, og noen kan øves inn og vises i andre sammenhenger. Kanskje kan dere få vise det frem på en gudstjeneste eller på et møte?

1.7 Undringstråden

Her kan du sammen med barna stoppe opp og undre deg over hva dere nettopp har hørt fra Bibelen. Vi trenger ikke gi barna alle svar. Svar man finner selv, huskes bedre!

Denne delen vil hjelpe oss ledere til å vite hva barna tenker om temaet og hva de har fått med seg av vår formidling. Vær varsom med å kommentere feil. Eventuelle korrigeringer kan komme på neste samling eller i samtale om hva aktivitetene minner oss om. Barn svarer sjelden feil, men de kan ha andre tanker rundt det enn det du tenker selv, og de legger annet innhold i ordene du sier. Vær ærlig, og still oppfølgingsspørsmål om det kommer en "undring" du undrer deg over, det er utrolig hvor logiske barn kan være. Vær åpen, lytt og lær.

1.8 Bønn og takk

Bønn er viktig, og det er store løfter knyttet til bønn.

Jer 29,12: *Når dere kaller på meg og kommer til meg med deres bønner, vil jeg høre på dere.*

Fil 4,6: *Vær ikke bekymret for noe! Men la alt som ligger dere på hjertet, komme fram for Gud i bønn og påkallelse med takk!*

Vi ønsker at barna skal ta i bruk den gaven Gud har gitt oss; at vi kan få be til Ham om alt. Bønn er en måte å være sammen med Jesus på. Når vi ber sammen med barna, tar vi dem med inn i bønnens verden. Vi må ikke forvente at alle barna vet hva bønn er og hvordan vi ber. Derfor er det fint om vi hver gang forteller kort om bønn før vi ber. Vi kan for eksempel si at bønn er å snakke med Jesus. Vi kan be om alt. Jesus vil at vi skal være oss selv når vi ber. Vi kan be overalt og når som helst. Vi kan be høyt eller stille inne i oss. Mange små drypp vil til sammen bli en god lærdom for barna.

Her kommer noen forslag på hvordan vi kan be sammen med barna:

- La barna gjenta etter deg når du ber.
- La barna selv komme med takke- og forbønnsemner. Forvent at det kan komme mange ulike emner, men legg alt som kommer fram for Gud.
- Lær barna en fast bønn, for eksempel Fader Vår, som dere starter eller avslutter samlingen med. En annen fast bønn som kan brukes er: Kjære Gud ta hånden min, slipp den aldri ut av din. Led meg på min vei i dag, gjør meg trygg og god og glad.
- Sitt i ring og hold hverandres hender. La de barna som vil, be høyt. Begynn et sted i

Paulus fra motspiller til medspiller

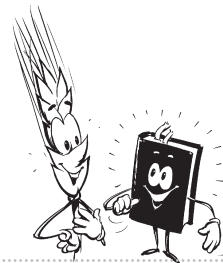
ringen. Barnet ber høyt eller stille. Når det er ferdig, klemmer det sidemannen i hånden slik at det er neste mann sin tur. Gi barna eksempler på hva vi kan be om og sett gjerne grense for en setning hver. Dette vil være til hjelp, slik at flere tør å prøve.

- Stå i en ring. Be barna om å be en stille bønn for den som står til høyre for seg i ringen. Eller de kan skrive navnet sitt på en lapp og gi til den som står til høyre for seg. Etter litt stille bønn, sendes lappen videre. Fortsett til alle får igjen lappen med sitt eget navn.
- Gi hvert av barna en lang tråd og sett dere i en sirkel med en Bibel i midten. Gjennom bønnen har vi en direkte linje til Gud. Han kjenner oss for han har skapt oss, og fordi Gud ble menneske som oss, gjennom Jesus, forstår han hvordan vi har det, våre behov, bekymringer og gleder. La hvert av barna be, stille eller høyt. Når de skal be, går de frem til Bibelen, fester den ene enden av tråden i/under Bibelen og tar med seg den andre enden tilbake der de satt. Slik som vi er i kontakt med Bibelen gjennom trådene våre, slik er vi i kontakt med Gud gjennom bønnen.
- La barna velge seg en person de vil be for og skrive det på et kort; "Jeg vil be for..." Oppfordre barna til å be for denne personen hver kveld. Bønnen kan for eksempel være slik: Kjære Gud jeg ber for ...
- En sang kan også være en bønn. For eksempel kan "Jeg folder mine hender små" være en fin avslutningsbønn. Brukes sangen som bønn anbefaler vi at du for eksempel sier "Nå ber vi" og folder hendene før dere synger. På den måten økes bevisstheten rundt at sangen er mer enn en sang.
- Stå i en ring når dere ber. La alle strekke hånden sin innover i midten og legg hendene oppå hverandre. Når dere er ferdige med å be sier dere høyt i kor "Aaaamen!" og løfter hendene opp i luften. Dette kan også gjøres til en takkerunde. Der de som har lyst sier "takkk for..." og det hele avsluttes med aaaaaaamen!
- Noen føler seg utrygge når de skal be høyt, og i hvert fall når de skal be med egne ord. Skriv ferdige bøinner på lapper og legg oppi en krukke. De som har lyst, kan få trekke en lapp og lese/be den bønnen som står på lappen.
- La barna skrive bønne- og takkeemner på egne lapper. Legg lappene i en krukke og be høyt til slutt for det som er oppe i krukken.
- Lag deres egne bøinner og skriv dem ned på papiret. De ferdige bønnene kan "gis til Jesus". Dette kan synliggjøres ved å henge en stor konvolutt ved siden av et Jesusbilde. Bønnene kan legges i konvolutten.

1.9 Syng tråden

Også denne gangen er det blitt skrevet en ny barnesang til opplegget vårt. Denne gangen er det Brith-Jorunn Hovda som står bak både tekst og melodi. Sangen har to vers som knyttes sammen med et refreng. Første vers passer til temaet i Maks Hjelp 3 og brukes i den boken. Andre vers er skrevet til Maks Hjelp 4, og finnes derfor i denne boken.

De fleste andre sangforslagene er hentet fra Barnesangboka (Bs) og Barnesalmeboka (Bslm).

1.10 Lek tråden

Det er fint når aktivitetene har sammenheng med dagens budskap og bibelhistorie. Da vil barna også huske alt mye bedre. Vårt mål er at hele samlingen skal henge sammen. Mat og lek er ikke bare enkeltposter for moro skyld, men er med på å peke mot dagens person og tema.

Her er forslag til lek og moro, uteaktiviteter, hobbyaktiviteter og matoppskrifter. Bruk det som passer hos deg.

Det er dere voksne som må hjelpe barna til å forstå sammenhengen mellom lek og bibelhistorie. Eksempel: Hvis dere snakker om at Jesus tilgir synd kan dere leke "Boksen går". Når leken er lekt og før dere gjør neste ting, forteller du barna at denne leken minner deg om bibelhistorien vi nettopp hørte. Synden gjør at vi alle er tatt og vi kan ikke klare å frigi oss selv. Jesus kom som en frigiver som sonet alles synder og satte oss fri. Den redningen bør vi si takk for og ta i mot. Akkurat som vi ikke blir stående på plassen etter at en person har kommet, sparket boksen og frigitt oss i leken "Boksen går".

Vi vet at læringsmuligheten øker når vi bruker flere sanser. Når vi kan høre, gjøre, se, føle og smake, husker vi bedre.

Alle matoppskriftene er ikke ment til å lages på samlingene. Noen ganger bør de lages i forkant slik at barna bare spiser på samlingen. Andre ganger er det fine oppskrifter til å gjennomføre sammen.

1.10.1 Repetisjonsøvelser

Bibelfortellingen er det sentrale i hele opplegget vårt. Det er den vi vil formidle og det er den vi vil at barna skal huske. Det kan derfor være lurt med noen leker for å repetere dagens fortelling før barna går hjem. Her en noen ideer til generelle leker som kan brukes på alle samlingene for å oppsummere dagen. De spesifikke lekene som har tema som passer dagens, finnes derimot under hver enkelt samling.

- Repetisjonsspill. Plasser 9 stoler i 3X3 formasjon. Del opp i to lag og still deltakerne spørsmål i fra dagens samling. Korrekt svar gir mulighet for laget til å plassere en person på en av stolene. Det bør være minimum seks personer på hvert lag. Den som først får tre på rad, loddrett, vannrett eller horisontalt, vinner. Bruk gjerne røde og blå hatter eller lignende, for lettere å se hvilke lag "spillebrikkene" hører til. Er det færre deltakere på lagene kan dere bruke andre spillebrikker enn personer, for eksempel A4 ark i to forskjellige farger.
- Repetisjonsspill. Plasser 9 stoler i 3X3 formasjon og del deltakerne inn i to lag. Lederen tenker ut et ord eller uttrykk fra dagens samling og lager en strek på tavla for hver bokstav. Lagene gjetter bokstaver annenhver gang. Hvis bokstaven hører med, skriver lederen den inn på rett plass og laget får plassere en person på en av stolene. Når noen har fått tre på rad, loddrett, vannrett eller horisontalt, blir det poeng. Når man gjetter ordet som lederen skal frem til, blir det også poeng. Spill gjerne flere ganger. Det laget med flest poeng til slutt vinner. Bruk gjerne røde og blå hatter eller lignende, for lettere å se hvilke lag "spillebrikkene" hører til. Er dere få deltakere slik at det ikke er

Paulus fra motspiller til medspiller

personer nok til å være spillebrikker, kan dere bruke A4ark i to forskjellige farger som spillebrikker i stedet.

- Tavlekryssord. Del deltakerne inn i lag og velg en kategori, for eksempel Paulus, Jesu lignelser, dagens samling osv.

Første lag skriver et ord på tavla, andre lag skriver et nytt ord innenfor kategorien, ved å bruke en av bokstavene i det første ordet. Ordene kan gå både vannrett og loddrett. Spillet går til ingen kommer på flere ord.

L
Y B
SÅKORN
Ø
D

- Del gruppa i to, med like mange i hver gruppe. Gruppene skal lage to ringer, der den ene er inni den andre. Den ene ringen begynner å gå med klokka, den andre mot. En, enten leder eller deltaker, står med ryggen til gruppa og roper "stopp!". Nå skal alle i innerste ring si navnet eller tittelen på en person de har hørt om i dag, til den som står nærmest i ringen utenfor. Vedkommende i den ytterste ringen må svare den som spør med å fortelle hva de husker om denne personen.
- Lederen leser opp ord eller uttrykk som deltakerne skriver inn i en valgt rute i et rutenett (for eksempel 5X5). For å spare tid eller hvis barna er små, kan lederen lage et ferdig utfylt spillebrett på forhånd. Her er det fylt inn ord, uttrykk eller tegninger, alt ut ifra alderen til barna. Lederen må huske at spillebrettene må være ulike. Når alle rutene er fulle, trekker lederen lapper med de samme ordene eller uttrykkene. Deltakerne krysser av hvis de har dem på spillebrettet sitt. Når de har en full linje enten vannrett, loddrett eller horisontalt, roper de "bingo!".

Kapittel 2

Bibelske historier om Paulus

Tråden videre

Disiplene til Jesus hadde gått sammen med ham i tre år. De hadde sett ham gjøre under, hørt ham fortelle om Gud sin far og sett hvordan han møtte forskjellige mennesker. De trodde han var den lovede Messias som de ventet på, han som Gud skulle sende som redningsmann. Nå var Jesus død. De satt alene igjen, var redde, gjemte seg og visste ikke lenger hva de skulle tro.

Vitnene som blir forfulgt

Apostlenes gjerninger 1-7 utvalg

Minneord

Apg 1,8b: Og dere skal være mine vitner både i Jerusalem og hele Judea, Samaria og like til jordens ende.

Tråden

- Vi skal være Jesus sine vitner, og han er med oss alle dager.
- Det koster å være kristen, men Gud gir kraft.

Den røde tråden

- Hviskeleken. Si at du har en viktig beskjed, hvisk den til en og be ham hviske det videre. I dag skal vi få høre om hvordan Gud vil bruke oss til å fortelle noe kjempeviktig videre til andre mennesker.
- Se hvem som kan blåse opp en jordklode fortest. Hvis du ikke har mange oppblåsbare, tar du en hvit ballong, blåser den opp uten å knyte, og tegner verdenskart på den før du slipper ut luften. I dag skal vi snakke om verdens ende.
- Gjem verdenskart, globus eller lignende. I dag skal vi snakke om verdens ende.
- Sett opp ildtunger i Jerusalem på kartet.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

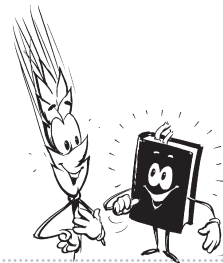
- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie.

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

- Trekk tråden fra Jesus død, om hvordan vennene hans er redde og gjemmer seg på ulike måter.
- Jesus er ikke død. Han viser seg for disiplene sine flere ganger, men også for andre.
- Jesus gir de redde vennene oppdraget om å fortelle videre om ham. Rett etter blir han hentet opp til himmelen. Apg 1, 8-11
- Nå visste disiplene at det var sant. Jesus var Guds sønn. Gud lar dem ikke være alene med oppdraget. Han sender en hjelper, Den Hellige Ånd. Apg 2,2-4
- Fra å være redde, forandret vennene til Jesus seg etter at de hadde fått Den Hellige Ånd. Frimodig begynte de å fortelle videre om Jesus.
- Peter forteller at Jesus måtte dø for å redde alle oss mennesker. Apg 2,14ff
- Jesus sine venner forteller videre om ham, med ord og under. Apg 3
- De kristne blir forfulgt og noen blir fengslet. Apg 4 og 5
- Gamaliel sier de ikke skal forfølge de kristne. Apg 5,34ff
- Stefanus er den første som blir drept fordi han er kristen. Apg 7,54-60
- Paulus ser på og er enig i mordet på Stefanus. Apg 8,1 og 22,20

Vis tråden

- Bruk dukketeaterpantomime som er beskrevet i kapittel 4.
- Hva er et vitne? Å vitne er egentlig å avgi en uttalelse i retten om noe en selv har sett, hørt eller opplevd. Å være et vitne for Jesus er å fortelle videre hva vi har sett, hørt eller opplevd av ham. Vi forteller ikke bare med ord, men også med måten vi er på.
- Samaria var den midterste av Palestinas tre landskaper. Det var uvennskap mellom jødene og Samaritanerne. Jødene prøvde å unngå Samaritanerne. Jesus ber oss gå til Samaria. Det betyr at vi skal fortelle videre både til dem vi liker og til dem vi ikke liker, til dem som er greie mot oss og til dem som ikke er det.
- Gud er alltid med oss. Lag Möbiusbånd mens du forteller barna dette. Gud er aldri borte fra oss selv om det noen ganger kan føles slik. På forhånd har du klippet en lang strimmel av papir, ca 4 cm bred, som du viser barna. Vri den en gang og lim den sammen i enden, for Gud har lovet å alltid være med oss. Klipp langs midten av papirstrimmelen. Da vil du få en stor vridd ring som kan minne oss på at det noen ganger kan virke som vi er alene. Klipp enda en gang langs midten av papirstrimmelen mens du forteller at Gud blir ikke borte, han er der alltid. Vis frem resultatet av klippingen. Du har to sirkler som henger fast i hverandre. Det er et bilde på at Gud alltid er sammen med oss, både når vi opplever gode ting og når vi opplever vonde. Gud har ikke lovet oss bare gode dager, men han har lovet å være med oss alle slags dager.

- Lag en fontene. De første kristne hadde Jesus i hjertet og kunne ikke la være å fortelle om ham selv om det kunne være farlig. Jesus hjalp dem til å fortelle videre akkurat slik han hjelper oss. Slik det varme vannet gjør at vannet spruter ut av flaskefontenen vår, hjelper Jesus oss til å boble over av ham. Lag hull i korken på en halvliters plastflaske. Fyll flasken halvfull med kaldt vann og sett et sugerør gjennom korken. Sugørret skal så langt ned i flasken at den kommer under vannoverflaten. Sprekken mellom kork og sugerør tettes med plastelina. Det samme brukes for å tette åpningen i sugerøret. Stikk et lite hull med nål i plastelinaen i sugerøret. Sett flasken i en kasserolle. Fyll kasserollen med varmt vann. Luften i flasken vil utvide seg. Dermed trykkes vannet ut av flasken og du får en fontene. Ekstra morsomt blir det med litt Zalo i flasken.
- Til de eldste barna kan man si noe om forfølgelse i dag. Helt siden Stefanus har menesker verden over blitt forfulgt og enkelte drept for sin tro. Mange misjonærer for eksempel i Etiopia, Kenya, Kina, Indonesia og Sentral-Asia, kan fortelle historier om hvor tøft det kan være for kristne i disse landene. Organisasjonen Åpne Dører formidler mange slike historier på sine nettsider www.opendoors.no.

Undringstråden

Hvorfor øker de kristne i antall, selv om de møter motstand? Hvordan får vi kraft av Gud? Hvorfor skåner ikke Gud oss fra det vonde når vi utfører hans oppdrag? Hvor er verdens ende?

Takk og be

- Takk for at Jesus alltid er sammen med oss slik at vi aldri er alene.
- Be om at Jesus må hjelpe oss til å fortelle videre om ham.

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Sett deg for et hellig mål – Bs 213
- Tett ved sida mi går Jesus - Bslm 132/ Bs 230
- Jesus, her er jeg, send meg - Bs 153
- Fortell dem om mitt rike - Bslm 150
- Sammen med meg bestandig - Bs 272
- Jeg er med dere alle dager - Bslm 151

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Her er det leker og aktiviteter som går på det å være et vitne. Vi erfarer at ting er lettere når vi får hjelp. Vi får også hjelp til å huske at vi ikke går alene, men at Jesus har lovet å være med oss hver dag.

Paulus fra motspiller til medspiller

Lek og moro

- Vitnelek. En leder kommer inn i rommet. Hun skal fange barnas oppmerksomhet for at barna etterpå skal gjenfortelle hva de har vært med på. Lederen kan for eksempel ha med ting i en sekk, som hun forteller hva er. Spill gjerne på humor. Etterpå skal barna gjengi hva de har hørt og sett.

Vi er Jesu vitner når vi forteller videre hva vi har hørt og sett av ham.

- Stafett. Del barna inn i lag. Hvor mange på hvert lag vil variere ut fra hvor mange barn som er samlet, men minimum fire på hvert lag. Hvert lag skal stille seg opp to og to etter hverandre. De skal ha minimum like mange "salmebøker" som de har deltagere på laget. Oppgaven er å flytte salmebøkene ut til andre deler av huset. De flytter salmebøkene ved å bære dem mellom seg, men uten å bruke hendene. Det laget som har levert sine bøker først, har vunnet.

Barna må samarbeide for å nå målet. Akkurat slik vi må, for at flest mulig skal få høre om Jesus. I denne leken er det viktig at vi samarbeider og at vi alltid løper tilbake og henter påfyll av mer. Slik er det også når vi skal fortelle flere om Jesus.

- Morderen, en annerledes hviskelek. Plukk ut fire barn til leken. Tre av dem går på gangen. De barna som ser på, skal finne på et yrke, et sted og et mordvåpen. Det barnet som er med på leken vet nå hva de tre tingene er. Hun skal rope inn en av de på gangen. Så skal hun begynne å mime hvilket yrke den drepte hadde. Når det andre barnet vet hva det er skal hun dunke vedkommende lett i skulderen uten å si hva hun tror det er høyt. Så skal de mime stedet dette mordet skjedde. Igjen skjer det samme, når den andre vet hvor det er skal hun dunke lett uten å si hva det er høyt. Til sist skal den som mimer, mime at hun dør ved bruk av mordvåpnet. Dette skjer en gang og det gjelder å følge med. Da skal hun som nå så på, rope inn den neste og mime for henne. Til slutt når alle har blitt mimet for skal alle si hva de tror de så. Den som var inne sist, sier det først. Fasiten kommer med den som mimet først.

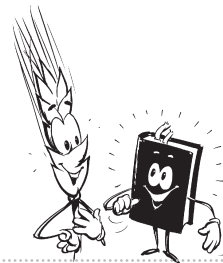
Her fortalte vi videre uten ord. Men vi ser tydelig at det kan være mulig å misforstå det som blir formidlet. Når vi forteller videre om Jesus har han heldigvis lovet å være der sammen med oss, og han vil hjelpe oss slik at de vi forteller til skjønner hva vi sier.

Uteaktivitet

- La barna trille traktorhjul, bære en lang stige, staurer eller lignende. La dem få prøve alene og sammen med noen.

Snakk med barna om forskjellen når man gjør oppgaven alene eller sammen med noen. Det er godt å ha en hjelper, vi kristne har alltid med oss en hjelper.

- Lag et vindspill. Fjern topp og bunn i to hermetikkbokser. Kle boksen med et plaststykke eller mal den, gjerne i en skarp farge. Lag to hull øverst på hver side av boksen. For å lage oppheng trer du et fiskesnøre på ca 1 m gjennom det ene hullet. Pynt snoren ved å tre på perler. De festes ved å ta tråden to ganger gjennom hullet i perlen eller ved knuter. Spre perlene jevnt utover og knyt fiskesnøret fast i det andre hullet på boksen. På et nytt fiskesnøre, ca 25 cm langt, fester du et prisme, en liten stein eller noe annet med litt tyngde. Tre deretter på store perler, skjell, sneglehus og lignende og fest på

samme måte som perlene. Dette snøret skal henge fra øvre boksekant og nedover. Fest snøret på en stram tråd som går mellom hullene i boksen. Når vindspillet henges opp, vil vinden bevege snora og boksen, og det vil bli lyder.

Vi ser ikke vinden. Allikevel ser vi at noe skjer der den ferdes, slik er det med DHÅ også. La vindspillet minne oss på disiplenes forvandling, og at DHÅ fortsatt er virksom i dag, selv om vi ikke ser ham.

- Vitneobservasjon. Del barna inn i grupper. La hver gruppe finne et sted ute de skal observere, for eksempel se hva som finnes under en helle/stein når de løfter den opp. Når alle barna er samlet skal de fortelle de andre hva de har sett på en detaljert måte slik at de andre skjønner hvilket sted de har observert. Et vitne må se selv eller oppleve for å kunne fortelle videre.

Hobbyaktiviteter

- Lag et armbånd. Du trenger klare plastikkslanger i to forskjellige diametere som passer i hverandre, vannfast plastikklim, Zalo og eventuelt glitter, konditorfarge, perler og lignende. Mål rundt armen og kutt en passende lengde av den tykkeste plastikkslangen. Husk at det må kunne tres over hånden. Til feste klipper du en kortere bit av den andre plastikkslangen. Ha på lim i den ene enden av den korte slangen og tre halve inn i den lengste slangen. Hold for den største åpningen med hjelp av en finger. I den andre enden fylles plastikkslangen med vann og Zalo. Ha gjerne også i konditorfarge, glitter, små perler og lignende. Ha lim på den korte slangen putt den forsiktig inn i hullet som er dekket med en finger, slik at armbåndet lukkes. La armbåndet tørke. Når armbåndet brukes blir det en vakker storm på innsiden. Armbåndet kan minne oss på at Gud er med oss også når vi har storm i livet, akkurat som armbåndet med "storm innvendig" alltid vil kunne være på hånden vår.
- Del en sitron i to. Bruk en ca 10 cm lang ledning og tvinn den et par ganger rundt en liten lyspære (mindre en 3V). Når det er kontakt med metallet i ledningen og metallet i lyspæra, festes en messingtegnestift i andre enden av lyspæra, og stikkes inn i sitronskallet. Den skal kun være i skallet, ikke inni sitronen. Brett ut en binders og stikk den ene enden inn i sitronkjøttet og den andre borti metallet på lyspæra. Nå skal det lyse! Sitronen gir lyspæra energi slik at den lyser. Gud gir oss styrke når vi trenger det.
- Dekorative og nyttige steiner. Let etter store, glatte og runde steiner. Vask dem godt før dere maler dem i flotte farger og mønstre. Dere kan gjerne lakke dem til slutt. Steinene kan brukes til dekor på bord, i blomsterpotter og bed, som dørstopper, til å holde servietter på plass for vinden og lignende. Steiner kan være til skade eller til glede. Det er vondt og farlig å bli kastet stein på. Gjør noe positivt med steiner i stedet. La dem være en påminning om at vi alle kan velge å gjøre det gode eller det onde. Selv om Paulus ikke kastet stein selv, var han med på å ta livet av Stefanus.
- Skulptur. La barna lage en skulptur av en hånd som holder et menneske. Bruk leire, trolleideig, plastelina, fimoleire eller lignende. Jesus er alltid sammen med oss.

Paulus fra motspiller til medspiller

- Male bilde av Jesus. La barna male hvert sitt bilde av Jesus som de kan henge over sengene sine.
Bildet av Jesus vil minne oss på at vi aldri er alene.
- Verdensbilde. Bruk en overhead for å tegne opp et stort verdenskart på et stort ark eller en treplate. La barna dekorere verdenskartet med mennesker. De kan tegne dem selv, eller dere kan klippe dem ut fra magasiner. Mal minneordet som overskrift på bildet.
Vi skal fortelle videre om Jesus, helt til verdens ende.
- Sende brev til noen som er kristne og lever under forfølgelse.
- Fargelegg tegningen som er på neste side.

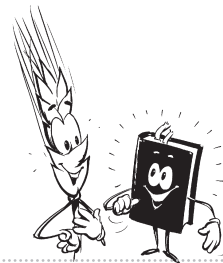
Matoppskrifter

- Lag popcorn på bål eller i peis. Bind to melsikter sammen med ståltråd. Du må kunne lukke og åpne dem ved å ta håndtakene mot eller fra hverandre. Ha i popcorn, husk de vokser i volum. Bind håndtakene sammen på en lang pinne som du kan holde i mens det poppes. Melsiktene kan ikke være av plast.
Her ser vi hvordan popkornene blir totalt forandret i møte med varmen, akkurat som disiplene i møte med DHÅ.
- Lag eggerøre i panne.
Vis at egget endrer seg i møte med varmen, akkurat som disiplene i møte med DHÅ.
Hvis mulig, kan en variant være at hvert enkelt barn steker sitt eget speilegg. Da knuser de egget i et glass så de ser konsistensen, før det legges i stekepannen.

Paulus fra motspiller til medspiller

Tråden videre

Paulus hadde lært av foreldrene sine å tro på Gud. Da han var fem år lærte han å lese. Læreboka var Det gamle testamente. Allerede som tiåring begynte han å lese de eldste forskriftene. Han visste at Gud hadde lovet å sende en frelser, Messias. Sammen med de andre isrealittene ventet han på redningen.

Da Paulus var 10 år, kanskje nærmere 15, ble han elev hos Gamaliel i Jerusalem. Gamaliel, den gamle kloke mannen, satt på en stol. Paulus og de andre elevene satt på gulvet og lyttet. 12 år satt Paulus og lærte for å bli skriftlærd. I tillegg lærte han seg et "vanlig" yrke. Han laget telt.

Forandringen

Apostelens gjerninger 8 og 9

Minneord

Apg 16,31: De svarte: Tro på Herren Jesus, så skal du og dine bli frelst.

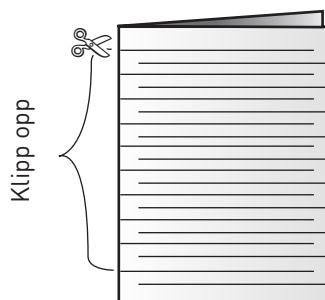
Tråden

- Paulus trengte omvendelse for han gikk på feil vei.
- Gud ber oss aldri om oppgaver vi ikke klarer å gjøre.

Den røde tråden

- Let etter et u-skilt. Skiltet kan tegnes i realistisk størrelse i papp. La barna fortelle deg hva det betyr. I dag skal vi snakke om en som byttet retning.
- Gå rundt omkring mens dere sier regla i takt: Vi går rett på samme hva vi støter på. Erfar sammen at noen ganger er det lurt å skifte retning.
- Be barna gå gjennom et postkort. Oppgaven høres umulig ut, men når du hjelper dem klarer alle det. Brett postkortet på langs og klipp inn hakk med ca 1 cm mellomrom. Klipp inn hakk fra andre kanten. Disse hakkene skal være imellom de andre. Brett ut postkortet og klipp opplangs midtbretten, men la en brett i hver ende være hel. Nå kan du gå igjennom kortet! I dag skal vi høre at Gud aldri ber oss om oppgaver vi ikke klarer å gjøre, selv om det kan virke slik i begynnelsen.

- Sett opp bilde av et sterkt lys (sol) og en blind mann utenfor Damaskus på kartet.

Paulus fra motspiller til medspiller

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

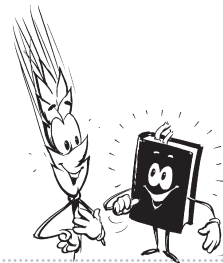
- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie.

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

- Etter Stefanus sin død, er det flere som begynner å forfølge de kristne, og menigheten i Jerusalem blir spredt. Apg 8,1-2
- Paulus har begynt å forfølge de kristne. Apg 8,3
- De kristne forteller videre om Jesus der de er. Filip opplever å få vitne til en trollmann og en etiopisk hoffmann. Apg 8, 4ff
- Paulus spør yppersteprestene om lov til å reise til Damaskus for å fengsle kristne, både kvinner og menn. Apg 9,1-2
- Paulus møter Jesus. Apg 9,3-7
- Paulus blir leid inn i Damaskus, han verken spiser eller drikker i tre dager. Apg 9,8-9
- Ananias som er kristen og bor i Damaskus, får beskjed fra Gud om å gå til Paulus. I samtalen forteller Ananias til Gud at Paulus er en forfølger. Gud forteller at han har utvalgt Paulus. Apg 9,10-16
- Ananias går til Paulus og ber for ham. Apg 9,17-18
- Paulus begynner å tro på Gud og at Jesus er han sønn. Paulus forteller alle han møter at han tror på Jesus. Apg 9,20
- De kristne er i begynnelsen litt redde for Paulus. Jødene begynner å forfølge Paulus. Apg 9, 21- 24
- De kristne i Damaskus må hjelpe Paulus ut av byen. De må fire Paulus ned fra bymuren i en kurv. Da kommer han vekk fra dem som forfølger ham. Apg 9,25

Vis tråden

- Bruk opplegget for hånddukke eller dukketeaterpantomime som er beskrevet under kapittel 4.
- Gå i "feil retning", vis hvordan du snur om.
- Bruk sterkt lys i fortellingen. Fortell historien med lite lys på, men når du kommer til punktet med det sterke lyset, retter du et sterkt lys mot barna.
- Trafikkskilt med usving. Det kom et slikt skilt i Paulus sitt liv. Paulus angret på veien han hadde valgt da han forfulgte kristne. Han omvendte seg og begynte å tro det Jesus hadde sagt var sant.
- Damaskus lå 20 mil vekk fra Jerusalem. Vis det i strekning som barna forstår, for eksempel Oslo – Lillehammer.
- Oppgaven Ananias får virker farlig og umulig. Paulus var der for å ta de kristne, og Gud ber Ananias om å gå til ham. Det er som å stille seg foran en som du vet har planer om å ta deg, og si "Her er jeg!". Det var Gud som ba Ananias om å gå. Han som har skapt

oss og kjenner oss best, spør oss aldri om noe vi ikke kan klare.

- Hvor mange måter kan man snu på? Hvor mange veier kan man snu seg vekk fra? La barna vise og komme med eksempler. Paulus gjorde ikke det Gud ville han skulle gjøre. Han gikk på feil vei. Gud var allikevel glad i Paulus og ville han skulle omvende seg. Det vil si at Paulus skulle vende bort fra veien han nå gikk og vende tilbake til ham. Det kan også bety å erkjenne etterpå, angre og få et nytt sinnelag. Alle mennesker som går på feil vei, vekk fra Gud, kan snu og komme til ham. Mange måter å snu på, mange veier å vende seg fra, viser oss at det viktigste ikke er hvordan man omvender seg eller hva man vender seg bort fra, men at man vender seg til Gud. Apg 16,31
- Noen oppgaver/utfordringer ser vanskelige ut, nesten umulige. Å flytte en stor tung stein eller en tung båt på land, kan virke umulig. Men lenge før vi hadde maskiner med motorkraft, var det allikevel mulig å flytte dem. Løsningen var runde stokker som ble lagt under, slik at den tunge gjenstanden kunne rulle på dem bortover. Før du forteller denne løsningen til barna, kan du utfordre dem på å finne løsningen. Illustrer dette gjerne ved å ha med blyanter og en bok. Som en stor stein kan flyttes med hjelpemiddel kunne Ananias gå til Paulus. Det virket umulig for Ananias å gå, men han gikk ved Guds hjelp.

Undringstråden

Hvordan kunne Gud og Ananias snakke sammen? Gir Gud oss oppgaver og i så fall hvordan kan vi vite det? Hvorfor vet Gud at vi klarer det han ber oss om? Hva er det å bli omvendt? Må man bli omvendt?

Takk og be

- Takk Jesus for at han tar i mot alle som vil bli venn med ham.
- Be om hjelp til å si ja til oppgaver Gud ber oss om.

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Jesus sier: Vil du være med - Bs 157
- Leve livet i lag med Jesus - Bs 179
- Mitt liv vil jeg leve - Bs 192
- Jeg er ikke flau - Bs 132
- Jesus spør om du er tøff nok - Bs 158
- Gud kaller på mennesker - Bs 71
- Her er mitt øre - Bs 100/ Bslm 171
- Jesus glad med deg eg går - Bs 150

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Gjennom lek og aktiviteter får barna her

Paulus fra motspiller til medspiller

føle på det å være blind. De jobber med begrepene å vende om og å bli forandret, og de blir kjent med Paulus sin historie og rømningen fra Damaskus.

Lek og moro

- Lede i blinde. Gå sammen to og to, den ene får bind for øynene, den andre skal lede. Denne leken kan gjøres ute eller inne, med varierende hindre.
Hvordan var det for Paulus og bli ledet blind inn i Damaskus?
- Blindebukk. Et av barna får bind for øynene. Vedkommende stiller seg i midten mens alle de andre sitter lydløse på stoler i en ring rundt. Blindebukken snurres et par ganger rundt før han går bort til en av de som sitter på stolen. Han har lov til å ta forsiktig på vedkommende, og skal gjette hvem det er. Hvis han klarer det, bytter de to plass, hvis ikke må han finne en ny person. Er det god plass i rommet og lite å komme borti kan dere leke blindebukk uten å sitte på stolene, men husk at alle må være snille med blindebukken.
I blindebukk er det en artig lek å være blind. For Paulus og de rundt var det ingen lek. Paulus ble blind helt på ordentlig og visste ikke om han kom til å se igjen.
- Manglende oversikt. Dekk til et par slalombriller med svart tape, men la det være igjen et bittelite hull for hvert øye. Legg utover 8-10 ting på gulvet, og la et av barna ta på seg brillene. Nå skal hun plukke opp en ting, legge den på anvist plass og plukke opp neste. Ta gjerne tiden og la alle som vil, prøve. Det er ikke lett, for man har ikke oversikten når man bare ser en bitteliten bit om gangen.
De kristne syntes sikkert det var vanskelig når de ble spredt rundt omkring, men Gud hadde oversikten og lot det skje, for på den måten fikk nye områder høre om Jesus.

Uteaktiviteter

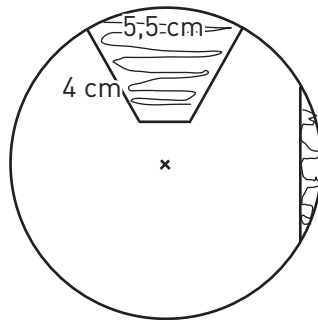
- Kast en bumerang. Den kommer tilbake hvis den ikke treffer målet. Du kan også bruke en rokking. Trill en rokking på høykant noen meter fremover foran deg, men akkurat når du slipper den trekker du hånden din fort tilbake. Da vil rokkingen endre retning og komme tilbake til deg.
Her leker vi med noe som vender om.
- Heise noen ut av vindu eller lignende. Husk god sikring.
Slik ble Paulus heist ut fra Damaskus sin bymur da han rømte etter sin omvendelse.
- Rappeller eller bruk klatrevegg.
Veggen du skal opp eller ned kan se farlig ut og umulig å gjennomføre. Den som skal sikre deg, ser han trygg ut og vil han være sterk nok? Ved bruk av taubrems og sikrer, er det trygt og gjennomførbart. For taubremsen gir den som skal sikre større krefter. Gud er mye større enn en taubrems. En taubrems er ingen ting i forhold til den hjelpen Gud gir oss når han ber oss om å gå.

Hobbyaktiviteter

- La barna fortelle historien ved hjelp av et fortellerhjul. Hvert barn trenger to sirkler i

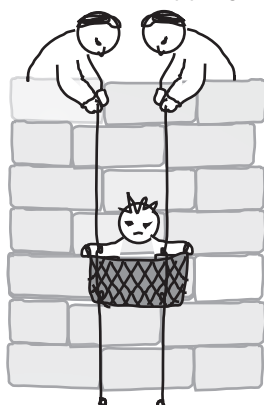
papp med diameter 14 cm. Det ene deles inn i 6 like store "kakestykker" med en blyant. Hver bit fargelegges i følgende rekkefølge: bit 1: rød, bit 2: gul, bit 3: svart, bit 4: svart, bit 5: mange farger, bit 6: blå. I stedet for fargelegging kan det limes på farget papir eller males. På den andre sirkelen klipper du vekk det skraverte område som tegningen viser:

Feste denne sirkelen foran den med farger, med en splittbinders i midten. Tegn Paulus på vei til Damaskus på fremsiden og fortell historien: Rød = Paulus ønsket å drepe de kristne. Gult = det skarpe lyset fra himmelen, svart = Paulus ble blind og kunne ikke se, svart = Paulus var blind i tre dager, Mange farger = Paulus kunne se igjen, blå = Paulus ble døpt.

- Lage bumerang. For eksempel av 3 ispinner og 3 bankkort. Tape fast et bankkort i enden av hver ispinne og deretter alle ispinnene sammen slik at de lager en forskjøvet trekant, men med kortene utenfor trekanten. Kast den flat i luften.
- Kurvheis.

Lag en Paulusfigur i papp der han sitter i en kurv. Lag et hull i hver hånd og nederst i hver ende av kurven. Fargelegg figuren. Ta en papplate der det er tegnet en mur. Oppå muren står det to personer bøyd. Lag hull i armene til disse, to hull rett over og under hverandre på hver person. Til sammen 4 hull. Tre en perle innpå en tråd og knyt så den ikke dette av. Tre snora opp gjennom det ene hullet nederst i kurven, ned i hullet i hånden til Paulus, opp igjennom det nederste hullet på den ene mannen og ned igjen gjennom det øverste hullet. La tråden være så lang at den rekker litt nedenfor kurven når "den står på bakken". Trekk tråden opp igjennom det øverste hullet på den andre mannen, ned gjennom det nederste hullet, opp gjennom den andre hånda til Paulus og ned igjennom det andre hullet på kurven. Når tråden er like lang som den andre, kuttes tråden og en perle settes i. Nå kan du ved å dra de to endene mot hverandre eller fra hverandre heise Paulus opp og ned i kurven.

Paulus fra motspiller til medspiller

- Ting kan endres. Lag en pingvin av en lyspære. Mal lyspæren svart bortsett i fra øverst på lyspærehalsen og en stor dråpeform som skal bli den hvite pingvinmagen. Når det svarte er tørket, males den hvite magen. Klipp ut et skjerf i filt, ca 1 cm bredt. Knyt det og lim det rundt halsen på lyspæra. Men la det være igjen en liten plass til ansikt. Der limer du på bevegelige øyne, og rett over skjerfet en oransje liten filttrekant som blir nese. Klipp til frynser eller spisser på skjerfet etter eget ønske. Klipp en lang trekant av filt som du limer sammen til en lue. En perle, trekule, litt filt eller garn limes på til dusk. Lim på lua øverst på lyspærehalsen. To "vinger" klippes ut av svart filt og limes på siden. To føtter klippes ut i tykk papp, gjerne bølgepapp, limes i "V" form, og limes under lyspæra slik at den kan stå. Føttene kan gjerne kles med filt før de limes på.
- Fargelegg tegningen som er på neste side.

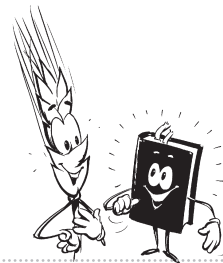
Matoppskrifter

- Lag bymuren i is ved å dele den opp i klosser som danner muren. Bruk iskremkjeks opp ned som tårn, muffins som hus. Halvt Kinderegg kan være Paulus sin kurv og seigemenn kan være Paulus og hjelperne hans.
- Grill marshmallows på bål eller i peis. Utenpå vil du ikke se noen endring (hvis du ikke brenner dem) men inni endrer de konsistens. Det er ikke sikkert at Paulus endret seg så mye på utsiden etter at han ble en kristen, men han ble totalt forandret i hjertet.

Paulus fra motspiller til medspiller

Tråden videre

Paulus var israelitt, selv om han ikke var født i Israel. Han hadde vokst opp i byen Tarsus i Tyrkia. Men fordi slekta til Paulus stammet fra barnebarnet til Abraham, Jakob, var han israelitt. Det var fordi Jakob også het Israel. Alle som er i slekt med Jakob blir kalt israelitter. Israel var ikke noe eget land da Paulus levde. De var en del av det store romerriket, der keiseren var leder.

Blandet mottagelse

Apostlenes gjerninger 9,13 og 14 Utvalg

Minneord

2. Mos 20,3: Du skal ikke ha andre guder enn meg.

Tråden

- Forkynnelse fører til tro eller motstand.
- Du skal ikke ha andre guder enn meg.

Den røde tråden

- Vis frem et hårstrå, og spør om barna kan fortelle litt om denne personen som eier dette. Det er ikke lett å kjenne noen, når man bare ser litt fra personen. Sist fikk vi høre om Paulus som ble en venn av Jesus. Han kjente ikke Jesus så godt, og trengte å lære mer om ham.
- Vis frem en tegning av Paulus og spør om de tror dette er Gud. I dag skal vi blant annet få høre om noen som trodde det.
- Skriv ordet misjonær på åtte papirbiter, med en bokstav på hver bit. Gjem bitene rundt i rommet før barna kommer. Barna skal finne bitene og sette dem sammen til et ord. I dag skal de få høre om den første misjonæren.
- Skriv opp navnene på stedene Paulus besøker på kartet. Dere kan lime bildet av en lam mann på Lystra og en trollmann på Pafos.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie.

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

- De kristne er skeptiske til å stole på Paulus, men Barnabas hjelper ham. Apg 9, 26-27

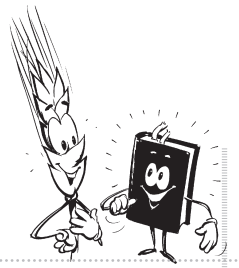

Paulus fra motspiller til medspiller

- Lite informasjon om Paulus en periode. Vi vet han lærer mer om Jesus, og møter Peter som forteller ham om hvordan det var å leve med Jesus. Paulus fortsetter å fortelle om Jesus til dem han møter.
- 12 år etter hendelsen i Damaskus begynner den 1. misjonsreisen. Han reiser sammen med Barnabas. Før de drar, blir de bedt for i menigheten sin i Antiokia. Apg 13,3
- De reiser til Seleukia, videre til Kypros og kommer til Salamis, hvor de først forkynner til menneskene i synagogen. Apg 13,4-5
- I Pafos på øya Kypros vil landshøvdingen høre om Jesus, men en jøde som er trollmann, prøver å holde dem vekk. Paulus ber trollmannen om å ikke ødelegge for dem som vil gå på den rette vei. Trollmannen blir blind. Landshøvdingen blir kristen når han ser det som skjer. Apg 13,6-12
- Paulus reiser til nye plasser. Han går alltid til jødene og synagogene først, men der er det ikke mange som vil høre på ham, og han går derfor ut på gatene også og taler til de som ikke er jøder, hedningene. Noen mennesker, jøder og hedninger, tar i mot Jesus og priser Herren. Apg 13,43-47
- Paulus helbreder en lam mann. Menneskene som ser på, begynner å tilbe Paulus og Barnabas. De blir lei seg og ber dem stoppe. Det er ikke dem, men den levende Gud, som har gitt dem alt, som skal ha ære. Apg 14, 8-18
- Noen jøder har fulgt etter Paulus, og steiner ham til de tror han er død. Apg 14, 19
- De kristne finner Paulus, han våkner opp og reiser videre. Apg 14, 20-21

Vis trådene

- Bruk forslaget til malebrett som er beskrevet i kapittel 4.
- Bruk kart for å vise hvilke steder Paulus besøkte. For de minste barna kan man hoppe over detaljene. Hva som skjedde er viktigere.
- Vis med magneter hva som skjer når Paulus forteller. Enten snur de seg bort, eller så tiltrekkes de.
- Jo bedre vi kjenner noe, jo mer kan vi fortelle om det. Vis raskt frem et foto til et av barna og be han fortelle de andre hva han så. Det var sikkert ikke mye. La han få se raskt enda en gang og så fortelle, enda en gang og så fortelle. Etter hvert lar du han få se lengre og lengre. Da blir det lettere og lettere å fortelle til de andre hva han ser. Paulus hadde blitt litt kjent med Jesus og hadde litt å fortelle, men trengte å lære enda mer før han kunne reise rundt og fortelle.
- Ha med en plakat med de 10 bud, og snakk om hvorfor det var galt av folket å tilbe Paulus og Barnabas som Gud.
- To personer skulle kjøpe hvert sitt hus. Den ene gikk til megleren og sa "Jeg vil kjøpe et hus, men det må være billig." Han ble veldig fornøyd da han fant et som var pent å se på og billig. Han kjøpte det. Den andre personen gikk til megleren og sa "Jeg vil kjøpe et hus, men det må være solid, godt isolert, og et hus der tingene er i orden" Megleren foreslo et, det var dyrt, men garantert godt og i orden. De to mennene møttes og den første lo av den andre. "Tenk at du bruker så mye penger på et hus. Det er jo dobbelt så dyrt som mitt. Og mitt ser helt fint ut" Det ble en lang vinter og mange stormer. Den

første mannen oppdaget at huset ikke var isolert, at det manglet pipe og andre oppvarmingsmuligheter og at det var gjort for dårlig byggejobb. Huset var pent å se på, men det tålte ikke stormen. Den andre mannen nøt vinteren i det varme og solide huset sitt. Hva man skal satse på her i livet kan ikke kun avgjøres av hva som ser ut til å være mest lønnsomt der og da. Det er viktig å tenke over hva som er mest holdbart i lengden. Du skal ikke ha andre guder enn meg, lyder 1. bud. Det er et godt råd.

- Til de eldste kan vi snakke om idoler og forbilder som vi kanskje setter høyt. Kan det noen ganger være at vi setter dem foran Gud?

Undringstråden

Hvordan kunne de tro at Paulus og Barnabas var Gud? Hvorfor kunne ikke Paulus og Barnabas la folket tro de var Gud? Hvorfor var det noen som ikke ville tro?

Takk og be

- Takk for at Paulus ikke gav opp og sluttet å fortelle da noen ikke ville høre.
- Be for alle misjonærer, forkynnere og oss selv, at vi ikke må gi opp med å fortelle, selv om noen ikke er interessert.

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Det er en som spør etter deg - Bs 254
- Jeg vil være med og si det høyt til alle - Bs 264/ Bslm 152
- Lyset er kommet til verden - Bslm 155
- Jeg er liten men jeg vil - Bslm 172
- Gud kallar på menneske - Bs 71
- Jesus sier vil du være med - Bs 157
- Kjenner du han som kan gå på vannet - Bs 163

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Her får barna i lek merke at man noen ganger må ta et valg, og at kunnskap er viktig for å vite hvem en skal følge eller finne. Vi lager ting som minner oss på hva vi har hørt.

Lek og moro

- "Bro, bro brille, klokka ringer elleve. Keiseren står på sitt høyeste slott. Så hvit som en and, så sort som en brann. Fare, fare krigsmann! Døden skal du lide. Den som kommer aller sist, skal i den sorte gryte." To barn holder hverandre i hendene, løfter dem høyt og lager en port. De andre går i lang rekke gjennom porten. Når verset slutter, lukker porten seg rundt den som er inni. De som står port har valgt hver sitt ord, og den som er

Paulus fra motspiller til medspiller

fanget får spørsmål om hva hun liker best, for eksempel eple eller appelsin? Når barnet har svart, går det og stiller seg bak den som har ordet. Du kan la barna ha en dragkamp når alle er fanget.

Man må velge side i forhold til Jesus, si ja eller nei. La barna få se at man ikke kan velge to ting ved å leke "Bro bro brille". De kan ikke stå i midten.

- Gjenkjenningslek. Alle tar bind for øynene. Lederen fører to og to sammen uten at de ser hverandre. De skal kjenne på hverandres hånd og prøve å huske hvordan den kjennes ut. Alle barna stiller seg midt på gulvet, og der tar de vekk bindet de har for øynene. Så skal de gå rundt og hilse på hverandre for å finne igjen den rette hånden. Lederen må da huske hvem som var i par slik at det kan kontrolleres etterpå.

Visste vi nok om den andres hånd for å finne den igjen? Paulus hadde møtt Jesus, men trengte å lære ham bedre å kjenne.

- Fisken i det røde hav. Bruk benker eller lignende til å lage et avgrenset område. Alle barna skal stå innenfor området. To holder hverandre i hendene, slik at hendene danner en sirkel. Disse er fiskere og sirkelen er et fiskegarn. Alle de andre er fisker. Fiskene blir fanget i garnet når fiskerne tar garnet rundt dem. Når to fisker er tatt, blir de fiskere og danner et nytt fiskegarn. Etter hvert blir det flere og flere fiskegarn og færre og færre fisker.

Fiskerne løper rundt og prøver å fange de andre. Noen blir tatt med engang, mens andre må man prøve på igjen og igjen. Paulus og Barnabas var menneskefiskere. Noen ville tro med engang, andre ikke. Disse kom kanskje til tro senere, ved at de traff noen andre menneskefiskere, eller møtte Paulus og Barnabas igjen.

- Lek kongen befaler, men bruk mange konger. Hvem skal barna følge? Du kan ikke følge alle på en gang.

Du skal ikke ha andre guder enn meg.

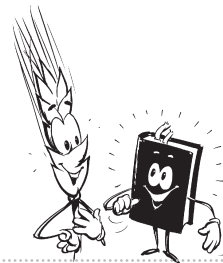
Uteaktiviteter

- Lag fiskestang. Ta en tre-fire meter lang tynn stamme av en selje eller rogn. Man kan bruke en bambusstang også. I tuppen fester man et snøre på ca 4,5 m. Dupp lager du av en kork, søkke av blyhagl. Ha på en liten krok. Nå kan dere dra på fisketur. Fisk etter fisk mens dere prater om Paulus som fisket mennesker.

- Lag barkebåt. Da trenger du bark fra furu. Nederst på stammen til store gamle furutrær finner du gode emner. Noen ganger løsner barken med kniv, andre ganger må du bruke øks. Når du har spikket biten til en fin båt, lager du et lite hull i midten. Der festes en pinne til mast og seilet lages av et blad. Paulus brukte båt på sin misjonsreise.

- Så frø. Blomster, urter eller andre frø. Hvis årstiden tilsier det kan det gjøres inne i pletter. Kan noen få frøene til å spire?

1. Kor 3,6: "Jeg plantet, Apollos vannet; men Gud gav vekst." Paulus kunne ikke få noen til å tro. Han kunne bare "så Guds ord". Det vil si å fortelle om Jesus, og så er det Gud som skaper troen.

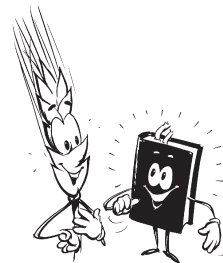
Hobbyaktiviteter

- Tegn et bilde med stearinlys ved å dryppe stearin på et ark. Mal over med vannfarger. Voks og vann kan ikke blandes. Der det ene er, vil ikke det andre være. Forkynnelse fører til tro eller motstand. Enten - eller. Matt 12,30: "Den som ikke er med meg, er mot meg, den som ikke samler med meg, han sprer" sa Jesus."
- Lag stempel. Bruk isoporbiter som følger med innpakninger. Tegn eller skriv på dem med kulepenn. Trykk pennen så langt ned at det blir en fordypning i isoporen. Dere kan godt tegne med blyant først og så streke opp med kulepenn etterpå. Bruk stempelpute eller mal over med et tynt lag maling. Pass på at det ikke blir maling i fordypningen. Når dere trykker isoporen mot et papir, vil motivet komme frem som en hvit strek. Akkurat som kulepennen setter spor i isoporen, vil det vi hører om Jesus sette spor i oss.
- Lyspynt. Lag trekanten i fine farger av fimoleire. Putt en tegnestift i trekanten, så bare piggen som stikker ut på baksiden synes. Når trekantene er ferdige, kan de festes til lys ved hjelp av piggen. Disse lysene kan minne oss om Gud og at vi skal sette ham høyest. Trekanten er det mest vanlige av treenighetssymbolene, altså symbolet for Gud. Lyset er også et symbol på Gud. 1. Joh 1,5
- Gudssymbol.
 - Av tre. Skjær ut treemner formet som trekant. La barna pusse dem fine. Skriv eller svi inn: "Du skal ikke ha andre Guder enn meg." Trekanten kan enten settes fot på, eller henges på vegg med oppheng.
 - Av kvist og never. Bruk tre kvister som settes sammen til en trekant ved hjelp av tæger, ståltråd eller lignende. I midten av trekanten festes en bit av bjørkenever med innskriften: "Du skal ikke ha andre Guder enn meg."
- Fargelegg tegningen som er på neste side.

Matoppskrifter

- Server noe barna enten liker eller ikke. Bruk for eksempel forskjellige oster.
- Tzatziki. Kald yoghurtuppe med hvitløk. 3 grovrevne slangeagurker, 0,5 dl tykk naturell yoghurt, 3 fedd presset hvitløk, 1 ts finhakket dill, 1 ss olivenolje og salt og pepper fra kvern. Dette er god dipp til grønnsaker, brød eller potetgull. Ta de revne agurkene og press saften ut av de ved hjelp av et kjøkkenhåndkle. Legg dem i en bolle. Tilsett yoghurt, hvitløk, dill og olje og rør ingrediensene godt sammen. Bruk salt og pepper etter smak. Dekk bollen med plast og sett den litt i kjøleskapet. Tzatziki er en dressing som brukes i Hellas og Tyrkia. Paulus reiste en del i disse områdene og fikk kanskje servert mat han ikke var vant til. I dag kan barna få smake på mat i fra området der Paulus reiste.

Tråden videre

Paulus måtte ofte rømme fra de som forfulgte ham. Nå dro han sammen med reisefølget sitt tilbake til de stedene han hadde vært før. Han ville se hvordan det stod til. Mange var blitt kristne siden de var der forrige gang.

Reiseruten gikk fra Derbe, om Lystra og Ikonium og til Antiokia. Og her avsluttes Paulus sin første misjonsreise.

I Apostlenes gjerninger bruker man ordet "hedningefolk". Dette ordet bruker vi ikke så mye i dag. Egentlig betyr det "å være utenfor." I Bibelen blir ordet hedning brukt om dem som ikke var israelitter/jøder.

Kristen på grunn av Jesus

Apostelens gjerninger 15 - 16,24

Minneord

Apg 15,11a: vi tror at vi blir frelst ved Herren Jesu nåde.

Tråden

- Frelst på grunn av nåde, for Jesus har gjort alt (Apostelmøtet).
- Å høre Guds stemme, Gud leder (Makedonia).

Den røde tråden

- Sett dere og lytt etter Guds stemme. Sier han noe til dere? Gud snakker faktisk til mennesker i dag også, men i dag skal vi høre om en gang Gud snakket tydelig til Paulus.
- Del ut papirhatter til barna. Fortell at fra nå av må alle ha på seg en slik hatt for å være med i barnelaget. Husk å fortell barna hvorfor, når dere kommer til dette senere i møtet.
- Sett opp et telt og sitt inni det når fortellingen skal fortelles. Eller barna kan sitte utenfor og du i teltåpningen mens du forteller. Kanskje Paulus satt slik og fortalte? Han var jo teltmaker.
- Skriv opp navnene på stedene Paulus besøker på kartet. Sett opp et kors i Jerusalem. Det skal minne oss om hva de bestemte der. Tegn en pil over til Makedonia, siden vi i Europa fikk høre om Jesus. Plasser bildet av et fengsel i Filippi.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie

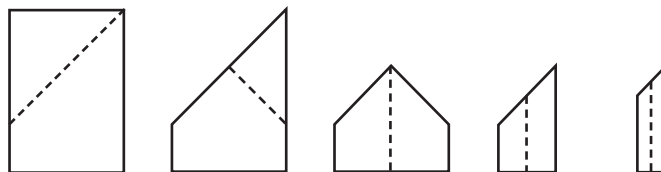
Paulus fra motspiller til medspiller

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

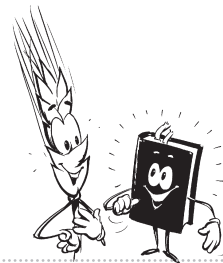
- Paulus bosatte seg i Antiokia. Her holdt han kontakt med vennene sine gjennom å skrive brev. Han arbeidet som teltmaker.
- Det kom kristne fra Jerusalem og mente man måtte bli jøde for å kunne kalle seg kristen. Apg 15,1
- Paulus og menigheten han tilhørte, mente ikke dette. Han hadde opplevd noe annet på sin reise. Kirken sendte Paulus og Barnabas til Jerusalem. Der skulle de sammen med de eldste i menigheten der, finne ut av hva Gud mente. Apg 15,2-4
- På Apostelmøtet ble det bestemt at man ikke trengte å bli jøde for å være kristen. Det er Jesus som har gjort alt for at vi kan kalle oss kristne, vi blir frelst ved Herren Jesu nåde. Apg 15,6-21
- Paulus drar på en ny misjonsreise. Apg 15,40
- De ville reise tilbake til Bitynia, men ble stoppet av Den Hellige Ånd. Paulus får et syn at han skal reise til Makedonia. Apg 16,6-10
- Paulus forteller videre om Jesus i Europa.
- Lydia blir kristen og hele hennes hus blir døpt. Apg 16,14-15
- Paulus blir forfulgt av en slavepike. Hun hadde en spådomsånd, Paulus ba Jesus om at hun skulle slippe den. Da ble han som eide henne sint fordi han tjente penger på henne pga spådomsånden. Apg 16,16-19
- Paulus og Silas blir pisket og fengslet i Filippi siden slavepikens eier mente de hadde gjort noe galt. Apg 16,20-24

Vis tråden

- Bruk forslaget til levendegjøring som er beskrevet i kapittel 4.
- Bruk kart for å vise hvilke steder Paulus besøkte. For de minste barna kan man hoppe over detaljene i stedene Paulus besøkte. Hva som skjedde er viktigere.
- Brett kors mens du forteller. Brett et A4 ark etter de skraverte linjene på illustrasjonen. Den siste rives eller klippes etter den skraverte linjen. De fleste kristne i starten var jøder. De levde etter regler Gud hadde gitt jødene i GT. Noen syntes at alle som ble kristne skulle fortsette å leve etter disse reglene, altså at alle kristne skulle bli jøder. Spør barna om man må bli jøde for å si man er kristen? Fortell barna at vi ikke trenger det, for Jesus opphevet de reglene for oss da han døde på korset.

- Kvinnen med spådomsånden var "bundet". Vi er "bundet", men Jesus kan sette oss fri. Bind et tau mellom håndleddet på en person, og gjør det samme på en til, men la tauet

først gå mellom armene på den første personen slik at de festes sammen. Be dem komme seg løs fra hverandre. Ta den ene tråden inn under løkka på håndleddet til den andre og over hånda, så er de fri.

- Viktig å ikke miste frekvensen til Gud når vi skal høre hans stemme. Vi kobles til Gud gjennom bønn. Kle innsiden av en paraply med aluminiumsfolie. Fest den med binders. Hold en liten radio bort til håndtaket på paraplyen, - flytt den litt rundt til du finner stedet der den best tar inn lyden. Tape den fast der.
- Snakk med de eldste barna om hvordan vi kan høre Guds stemme. Noen opplever det slik som Paulus. Det er mange som møter Gud i drømmer. Noen ganger gir Gud beskjeder til noen vi kjenner, eller en taler kan komme og si oss noe fra Gud. Mange hører Gud når de ber eller leser i Bibelen. Erfaring hjelper oss til å skille hva som er fra Gud og ikke. Guds ledelse kommer ikke alltid så tydelig som her med Paulus. Det som er viktig når det gjelder å høre Guds stemme, er at Gud aldri snakker mot seg selv. Han vil aldri kalle oss til noe som ikke samsvarer med Bibelen.

Undringstråden

Hva trenger vi egentlig gjøre for å bli/være en kristen? Hvorfor trenger vi ikke å bli jøde først? Paulus fikk beskjed om å dra til Makedonia. Gir Gud slike beskjeder i dag også? Bruker Gud alltid stemmen sin når han snakker til oss i dag? Hvorfor vil Gud snakke til oss?

Takk og be

- Takk for at Gud kalte noen til å fortelle evangeliet i Europa slik at vi også fikk høre.
- Be om hjelp til å høre hva Gud vil si til oss.

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Jesus, glad med deg eg går - Bs 150
- I Bibelen står skrevet - Bs 122
- Guds nåde, at han sendte sin Sønn - Bs 79
- Gud har en plan med ditt liv - Bs 68
- Jeg har en venn som har gitt sitt liv - Bs 134
- Led oss, vår hyrde - Bs 178
- Vis meg, Herre, din vei – Bslm 184
- Gud lær meg å se Bslm 168
- Her er mitt øre Bslm 171/ Bs 100

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Her kan de gjennom lek få oppleve at det trengs øvelse for å skille ut stemmer, at det er viktig å følge etter den rette, og at vi har fått alt gratis av Jesus. Vi gjør og lager ting som minner oss om Bibelfortellingen.

Lek og moro

- Politi og røver. Gå sammen i par der den ene får bind for øynene. De som ser, stiller seg slik at de lager en stor ring, de andre er inni ringen. En av dem i ringen velges til politi og skal fange de andre. Alle blir styrt av at partneren, som står og danner ringen, sier fram, bak, høyre og venstre, alt ettersom en trenger å bevege seg. Politiet må styres slik at han kan ta de andre, mens de andre må styres unna politiet. De som blir tatt går ut av ringen, når det kun er en igjen for politiet å ta, blir ingen av dem styrt, da må de lete seg frem selv.

Det er viktig å lytte og høre på rett stemme.

- Sett noen hindringer ut på gulvet. La en og en person få bind for øynene og be vedkommende bevege seg over rommet. En gruppe skal være gode hjelpere og forteller hvor de skal gå. For eksempel "Stopp, det står en stol rett foran deg, gå to skritt til høyre og så frem". La en annen gruppe villede ved å rope feil meldinger, slik at vedkommende går rett ut i hindringene hvis han hører på dem.

Det er ikke alltid lett å vite hvor vi skal gå hen i livet, og det er ikke alt som ropes til oss som er verdt å følge. Det er viktig å lytte og høre på rett stemme.

- Blås opp ballonger og putt fargede papirstrimler i halvparten. Del barna inn i lag og fordel ballongene på gulvet. Papirstrimler gir poeng, og det gjelder for lagene å samle nok poeng slik at de kan få frukt etterpå. Når alle er sprukket, si at svart strimmel gir 2 poeng, grønn 3 poeng og gule strimler 4 poeng. Når lagene har telt opp får de vite at de må ha 1 poeng for å få frukt....

Vi er frelst av nåde. Eget strev har ingen innvirkning.

- Send meldinger til hverandre ved å bruke morsealfabetet. Blink med lommelykt, bank i gulvet og lignende, eller lag et lite morseapparat. –se under hobbyaktivitet. Morsealfabetet finner du som kopiark i kapittel 7.

Det krever øvelse og konsentrasjon å tolke signalene. Det krever øvelse og samvær med Gud å høre Guds stemme

- Knyt en metallskje midt på en tråd og hold de to trådendene opp til hvert øre. La tråden være så lang at skjeen blir hengende på magen. Dunk skjeen borti forskjellige harde ting og hør på klokkelyden!

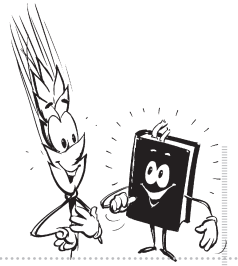
Tråden forsterker lyden veldig. Bibellesing og bønn kan være med å "forsterke Guds stemme" slik at vi lettere hører den.

Uteaktiviteter

- Refleksløype. Heng opp reflekser slik at det blir en runde når man følger dem. Lag refleksløypa litt vanskelig slik at dere ikke bare følger "hovedveien". Dere kan gjerne lage forskjellige oppgaver langs ruta, slik at det blir som en slags sporlek. La barna bruke lommelykt og finne veien de skal gå ved å lyse på en og en refleks.

Noen ganger tror vi at vi vet hvor vi skal, slik som Paulus, men så leder Gud oss en annen vei.

- Dra på teltur. Paulus var teltmaker og sov sikkert mange netter i telt.
- Kom dere over en elv. Det er lurt å kjenne til trygge måter å krysse en elv uten bru. Er

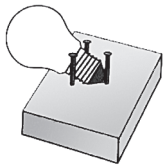

det et sted som vil bli mye brukt, bør det legges to eller tre tømmerstokker over elven. De bør stabiliseres med feste i hver kant. Er det stri elv så må vi ha rep når vi krysser. Repet skal være festet godt og trygt i for eksempel trær samtidig som to personer står og holder hver sin ende. Bruk kjepp for å kjenne dybden på vannet. Den som går først over kan feste et rep tvers over. Allikevel bør alle være sikret med tau rundt livet på overfarten. Repet som er festet over elven kan også brukes til å få bagasje tørt over til andre siden.

Snakk med barna om hvordan Paulus kom seg over til Makedonia, trolig brukte han båt.

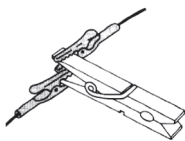
Hobbyaktiviteter

- Morse. Et morseapparat kan lages med en strømkrets som slås av og på slik at en lampe vil lyse. Lampeholderen kan lages av en liten trekloss med tre spiker. Fordelen med denne holderen er at den er åpen, og lampen vil bare lyse dersom én ledning kobles til bunnspikeren og en annen til én av sidespikrene.

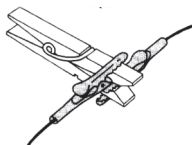

Bryteren lages av en klesklype (denne kan være i to varianter; "av-bryter" eller "på-bryter"):

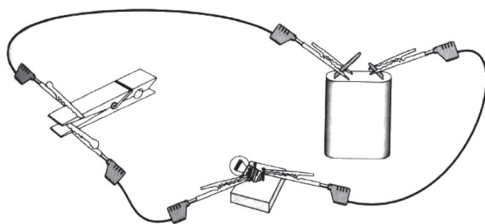
På-bryter

Av-bryter

Vi kan da lage en strømkrets som vist under:

Morsealfabetet finner du i kapittel 7.

Paulus fra motspiller til medspiller

- Innpakningsesker. Bruk tykk kartong eller stiv bølgepapp. Brukes det vanlig stiv kartong kan det limes på et tynt dekorark utenpå, hvis det er ønskelig. Klipp ut esken etter mal i kapittel 7. Den stiplede linjen skal kun strekes med pregeverktøy eller en strikkepinne. Brett inn den ene langsiden og ha på lim langs hele ytterkanten før du limer eskens langsider sammen. Når du er sikker på at limet sitter, bretter du inn kortsidene etter rillene. Bast eller hyssing rundt pakken er både dekorativt og i tillegg holder det kortsidene på plass. Ønsker man dekor, kan perler, skjell, kanelstenger, steiner og mye annet knyttes i basten eller limes på. Det kan være likt innhold i alle eskene, men likevel kan utsidene være svært forskjellige.
Det viktige er ikke hvordan vi ser ut utvendig, men hva vi har inni oss, om vi har Jesus.
- Lag kors: Lag et kors i litt tykk ståltråd. Etterpå tar du en tynn ståltråd og vikler rundt korset. Tre på perler innimellom på den tynne ståltråden. Disse blir flotte i vinduet. Korset minner oss på at Jesus har ordnet alt.
- Lag dukketeater og spill noe av det dere har hørt i dag. Tegn figurene på litt stivt ark, fargelegg og klipp ut. Tegningene limer dere på pinner eller ispinner, og så kan dere spille historier fra Paulus sitt liv.
- Lag skulptur av foldede hender i Fimo leire, eller annen leire. Eller kanskje dere vil prøve å spikke hender som ber?
Når vi ber prater vi med Gud, og da er det lettere for oss å høre Guds stemme.
- Fargelegg tegningen som er på neste side.

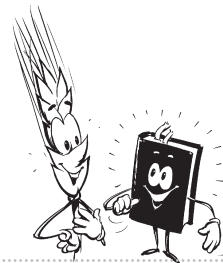
Matoppskrifter

- Drikk vann og spis brød, - det var sikkert ikke noen bedre kost Paulus og Silas fikk i fengslet.
- Lag jødekaker. Jødekaker er det vanlige navnet på en gruppe småkaker med jødisk opphav i skandinavisk kokekunst. Snakk om at Jesus var jøde, men at vi ikke trenger å bli jøder først for å bli kristne. Dere trenger 175 g margarin, 175 g sukker, 1 egg, 1/2 ts vaniljesukker, 270 g hvetemel, 1/2 ts bakepulver, egg til pensling, mandler og perlesukker til pynt. Rør smør og sukker hvitt, rør inn egget og sikt på det tørre, som er blandet sammen på forhånd. Elt deigen lett sammen og kjevle den ut etter at den har stått kaldt en stund. Stikk ut runde kaker som pensles med egg og strø over perlesukker og grovhakkede skåldede mandler. Stekes i stekeovn i ca 12 minutter midt i ovnen ved 190 grader.

Paulus fra motspiller til medspiller

Tråden videre

Nå er Paulus midt i sin 2. misjonsreise. Han og Silas sitter fengslet. Fangevokteren har fått beskjed om å passe godt på dem. Derfor sitter de med beina lenket fast i stokker, i det innerste fangerommet. Ved midnattstid har de bønnemøte og synger lovsanger til Gud. De andre fangene hører på dem. Da kommer det et sterkt jordskjelv. Hele fengslet rister, alle dørene åpner seg og alle lenkene faller av fangene. Fangevokteren farer opp i halvsøvne.

Gud den allmektige

Apostelens gjerninger 16,25 – 19,20, Utvalg

Minneord

1. Joh 4,4b: For han som er i dere, er større enn han som er i verden.

Tråden

- Vi tror på en allmektig Gud, himmelens og jordens skaper.
- Du skal ikke misbruke Guds navn.

Den røde tråden

- Gjem ting Gud har skapt rundt omkring i rommet, slik at barna kan finne dem. Det kan være en blomst, en kvist, litt vann, et dyr eller insekter. Se på hvor fint de er laget og spør hvem som har laget dem. Gud som har skapt liv er allmektig, og i dag skal vi høre om noe av det utrolige han kan.
- Vis frem en tegning i fra forrige samling. Få barna til å fortelle hvor Paulus var da du sluttet å fortelle forrige gang, og hvorfor han var der.
- Syng en lovsang. Passer det å synge en slik sang når man er fengslet og har blitt pisket? I dag skal vi høre om noen som gjorde dette.
- Misbruk en gjenstand, for eksempel puss tennene med en dobørste (den bør være ny og ubrukt!) Å misbruke er å bruke feil. I dag skal vi snakke om noe vi absolutt ikke må misbruke.
- Sett navnene på stedene Paulus besøker på kartet. Tegning av en støtte med innskriften "for en ukjent Gud" i Athen, og et bilde av et bål i Efesus.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie

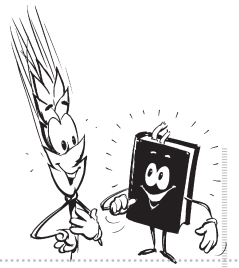
Paulus fra motspiller til medspiller

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

- Paulus og Silas er fengslet. Ved midnatt ber og synger de lovsanger til Gud. Da kommer et sterkt jordskjelv. Apg 16,25-26
- Fangvokteren blir stoppet når han har tenkt å ta sitt liv, siden han tror alle fangene har rømt. Apg 16,27-28
- Fangevokteren spør hvordan han kan bli kristen. Ved tro, sier Paulus, og forteller mer om Jesus. Fangevokteren og hans familie blir kristne og døpes. Apg 16,30-34
- Paulus får beskjed om at de er fri. De godtar ikke å ha blitt fengslet uten dom som romerske borgere. Lederne i byen blir redde og ber om unnskyldning. Apg 16,35-40
- De reiser videre til Athen. Her tror menneskene på mange forskjellige guder. De vil høre hva Paulus har å fortelle. Apg 17,15-19
- Paulus taler om Gud. Apg 17,22-31
- Noen skjønner ingen ting, mens andre begynner å tro. Apg 17,32
- Paulus avslutter sin 2. misjonsreise, men reiser snart ut på nytt.
- Gud gjorde under gjennom Paulus, mennesker ble friske når han tok på dem. Noen som hadde gjort dette ved hjelp av onde ånder misbrukte nå Guds navn og sa de gjorde dette i Hans navn. Da de prøvde å få vekk en ond ånd i Jesus navn, overmannet den onde ånden dem og jaget dem nakne ut av huset. Da skjønte menneskene som så på at Guds navn ikke skulle misbrukes. Apg 19,11-20

Vis tråden

- Bruk forslaget til levendegjøring som er beskrevet i kapittel 4.
- Gud har makt over naturkrefter. Her ser vi hvordan han bruker et jordskjelv til noe godt. Vi kan ved hjelp av en dorull, en løvblåser og en stokk vise litt av mektige naturkrefter. Barna må vite at en løvblåser ikke et leketøy. Heng dorullen inn på stokken slik at noen tørk henger nedover. Hold løvblåseren under og se hvordan hele dorullen rulles ut og flyr høyt til værs. Vi er små i forhold til Guds allmakt. Men Guds allmakt kan gjøre oss ganske sterke. Paulus og Silas merket det da han hjalp dem ut av fengselet.
- Noen ganger skjer det vonde ting i forbindelse med naturkrefter. Gud er allikevel allmektig, men i vår verden finnes det gudsfientlige krefter også. Alt som foregår er altså ikke ønsket av Gud, Ef 6,10-12. Men minneordet vårt i dag minner oss om at Gud er større en alt annet som finnes på jorden. Som kristne har vi Gud i oss, og det gir oss styrke mot det vonde vi opplever rundt oss.
- Guds allmakt viser seg på underfullt vis, han gir oss idéer når vi står fast, og hjelper oss å komme videre. Paulus og Silas trengte ikke være bekymret i fengsel. De var fengslet men Gud så dem og hjalp dem. Akkurat slik er han med sine venner i dag også. Bruk en ballong. Tegn et smilefjes på den før du blåser den opp. Det ser litt rart ut når den er blåst opp. Slipp ut luften og bildet er ok. Trø ballongen inn i en stor brusflaske, fest ballonghalsen rundt tuten og prøv å blåse den opp. Det er hardt og nesten umulig. Vis frem den slitte ballongen og vis at den fortsatt kan brukes til store ting. Ta frem et tomt peanøttsmørglass. Ved å blåse opp ballongen nede i glasset kan du løfte glasset uten hjelp av armene dine. Uventede ting skjer med oss og kan gi både frustrasjoner og

gleder. Men akkurat når ting virker umulig, viser Gud sin allmakt i å vise oss nye utveier. La gjerne barna få prøve ut det du gjør med ballongen parallelt med deg.

- Det andre budet sier vi ikke skal misbruke Guds navn. Her lyver noen mennesker og sier de gjør ting i Guds navn, men så holder de egentlig bare på med det de alltid har gjort. Den måten vi ofte misbruker Guds navn på, er å rope på Gud uten å mene noe med det. La en rope navnet ditt slik at du må avbryte det du skal si til barna. Dette gjentar seg, men hver gang, når du spør vedkommende, er det ikke noe han vil. Snakk med barna om det er greit å gjøre slik. De fleste vil nok ha erfaring med at det ikke er kjekt, vi blir både småirritert og det er ikke alltid greit å bli forstyrret. Sammenlign dette med når vi roper på Gud, altså banner, uten å egentlig ville snakke med ham.

Undringstråden

Hva vil det si å tro på Jesus? Var det en lett eller vanskelig beskjed fangevokteren fikk som svar på spørsmålet om hvordan han kunne bli frelst? Hvordan viser Gud sin allmakt rundt oss hver eneste dag? Hvorfor vil ikke Gud at vi skal misbruke navnet hans?

Takk og be

- Takk for at Gud er allmektig.
- Be Gud hjelpe oss til å ikke misbruke hans navn.

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Det er hundrevis av spurver - Bslm 111 / Bslm 111
- Gud har laga heile jorda - Bs 69 / Bslm 306
- Hvem har skapt alle blomstene - Bs 118/ Bslm 96
- Vår Gud er så stor – Bs 245 / Bslm 109
- Det er Gud som har satt mot i oss - Bs 15

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Her kan vi leke hvordan det hadde vært hvis Gud ikke hadde gitt oss fri vilje. Vi kan kjenne på det å kaste oss ut i noe uvant, slik Paulus oppfordret menneskene i Athen til. Vi lager og opplever ting som minner oss om Guds allmakt og ser at vi ikke greier å skape liv.

Lek og moro

- En person står på en scene, bord, rampe eller lignende med ryggen mot salen. 8-10 personer står under for å ta i mot. Disse står rundt hverandre på to rekker og holder hverandre rundt handleddene, som når man skal bære noen på gullstol. Personen på

Paulus fra motspiller til medspiller

scenekanten skal på et gitt signal, falle bakover med strak kropp og armene krysset på brystet.

Her gjelder det å tro at noen tar i mot. Paulus ville at menneskene i Athen skulle tro på det han sa.

- Minst fem personer står i en rekke og holder hverandre godt i hendene. En person skal løpe med bind for øynene mot rekka, som skal ta imot ham. Bak rekka kan det være en vegg, elv, kant eller grøft.

Her gjelder det å tro at noen tar i mot. Paulus ville at menneskene i Athen skulle tro på det han sa.

- Gjett hvem? Et barn går ut av rommet. Dere som er tilbake bestemmer en person alle vet hvem er. Den som har vært på gangen skal ved hjelp av ja og nei spørsmål finne ut hvem denne personen er.

Vi leter etter navn og det holder å si navnet en gang. Har vi sagt rett, har vi klart oppgaven.

Gud hører oss når vi nevner navnet hans en gang, vi trenger ikke bruke det for moro skyld, det er det ingen som liker.

- Marionetter. La barna gå sammen to og to. De skal bytte på å være marionettedukker. Det gjøres ved at den andre later som den styrer den andres bevegelser ved tråder. La dem få tid til å øve og bytte litt på hvilken rolle de har.

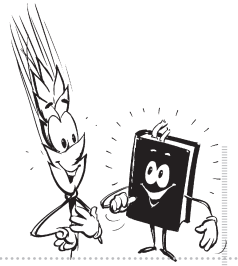
Her kan vi styre hverandre. Gud har allmakt og kunne gjort oss til slike nikkedukker for ham. Han valgte at vi kunne bestemme selv. Vi kan derfor velge å gjøre onde ting også. Derfor er det to makter på jorden, men som kristne har vi Gud i oss og han er sterkere enn alt annet.

- Fire mann i sofaen. La to gutter og to jenter sitte annenhver i sofaen, eller lag en sofa ved å sette fire stoler inntil hverandre. Sofaen er en del av en ring der resten av deltagerne også sitter annenhver gutt og jente, men stolen til venstre for sofaen skal være tom. Er det ikke like mange gutter og jenter, får noen spille motsatt kjønn slik at det blir like mange på hvert lag, for her er jentene mot guttene. Alle navnene er skrevet ned på lapper og de deles nå ut slik at alle får en lapp hver. De må ikke vise hva som står på lappen til noen. Nå skal den som har en ledig stol til høyre for seg si et navn. Vedkommende som har det navnet på lappen sin, skal da flytte seg fra der han sitter og til den ledige stolen. Der skal han bytte lapp med den som ropte ham opp. Nå er det den som nå fikk en ledig stol til høyre for seg som skal si et navn, og slik fortsetter leken. Det kjønnen som først har alle fire plassene i sofaen, vinner. Her gjelder det å følge med på hvilke navnelapper de forskjellige sitter med. Det er jo dumt hvis ei jente ber ei av jentene om å komme ut av sofaen.

Den man roper på kommer, selv om vi sier feil navn og derfor egentlig ikke mener det vi sier. Gud kommer alltid når vi kaller på ham, også når vi ikke mener det..

Uteaktiviteter

- Se på alt det utrolige Gud har skapt ved å lete etter spor av ham i naturen. Spor som viser hans allmakt.
 - Finn insekter. Lag for eksempel en potetfelle. Da deler du en potet i to og lager noen hulrom i hver halvdel. Sett sammen poteten ved hjelp av spiker eller tannpirkere. La

det være en liten åpning. Poteten graver du ned i jorden slik at inngangshullet er over bakken. Dagen etter vil du kanskje finne liv når du åpner fellen. Ellers vil du finne mange insekter under steiner, heller, trekubber, stubber og råtne trestammer. Tenk hvor små hvert insekt er. Allikevel er de unike og det finnes utrolig mange forskjellige arter.

- Se på årringer i et tre. Tenk at vi kan telle hvor mange år treet er ved å telle, siden de harde vinterårringene står tydelig ut og danner et mønster. Har dere et nyfelt tre eller en kubbe som nettopp er skåret av, kan dere lage fine bilder ved å legge et ark over stubben. La arket ligge fast og gni det ned mot stubben med hjelp av en skje. Da vil arket bli dekorert med tydelige årringer.
- Vannkikkert i fjæra. Du trenger plastikkbøtte, pleksiglass og håndtak. Skjær bunnen av bøtta og dekk hullet med pleksiglass. For lettere å holde bøtta, festes to håndtak til den. De kan spikkes av tre. Da kan livet i fjæra bli mer synlig for vårt blotte øye.
- Lag taustige. Du trenger bordbiter og tau. Bordbitene skal være trinn i stigen og trenger derfor hull i hver ende. Tre tauet igjennom hullene. Slå en knute på hvert tau slik at trinnet ligger omtrent vannrett når stigen henges opp. Når har du en perfekt hjelp for å komme opp i høye trær eller en fin trehytte.
En stige hjelper oss til lettere å komme opp steder hvor det egentlig ser håpløst ut. For lenge siden var det en som kom på denne idéen da han trengte den. Gud hjelper oss med å finne løsninger, noen tenker vi ikke på er fra Gud mens andre som jordskjelvet Paulus opplevde, er mer synlige.
- Bygg snømann og se om dere kan få den levende.
Gud er allmektig og han kan skape av ingenting. Han kan skape liv.

Hobbyaktiviteter

- Lag et ansikt på en liten rund papplate, lim på garn til hår. Lag likt ansikt på en annen papplate, men på den ene smiler det og på den andre er den redd/lei seg. Lim papplatene sammen med en ispinne imellom. Flip flop face.
Fangevokteren var redd, men ble glad.
- Lag puslespill. Det kan gjøres ved å lime fine bilder på papp og klippe ut brikkene. Har du mulighet kan du stanse ut brikkene ved hjelp av for eksempel Cuttlebug. La gjerne barna tegne bildet selv.
Når vi bare ser puslebrikkene er det vanskelig å se bildet. Paulus og Silas så ikke hva Gud hadde som plan når de satt fengslet.
- Lag blomster. Mal en blomsterpinne (6mm og 40 cm), en terrakottapotte og to 5mm treknapper i ønskede farger. Støvbærere lages ved å male prikker på den ene treknappen. Klipp 5 stk 25 cm 0,8mm ståltråd og form dem til 5 blad. Endene tvinnes sammen. Klipp til hvert blad 10X20 cm lange biter av en nylonstrømpe eller annet elastisk stoff. Brett stoffbiten dobbelt, 10X10 cm og legg ståltrådbladet inni mellom stofflagene. Trekk stoffbiten rundt ståltrådbladet og surr fast stoffbit med en bit 0,3 mm ståltråd. La ca 1-2 cm av stoffbiten og ståltråden være nedenfor festet, og klipp bort det overflødige. Når det er laget 5 blad, limes de bak på den prikkete treknappen, sammen med blomsterpinnen. Den andre treknappen limes over på baksiden. Lim en oasisbit fast i terrakottapotta og

Paulus fra motspiller til medspiller

stikk blomsterpinnen ned i oasisen. Det kan være fint med for eksempel noe treull på toppen for å dekke oasisen.

Blomsten blir fin, men den er ikke levende.

Vi tror på en allmektig Gud som kan skape levende blomster.

- Bruk blyantspisser med stort hull og lag skav av fargestifter. Legg voksbitene i et mønster på halve siden av et ark. Brett arket dobbelt, og stryk det med varmt strykejern. Når du bretter det ut igjen har du fått et symmetrisk bilde av voks.

Kanskje får dere voksbildet til å ligne på noe Gud har skapt?

- Fargelegg tegningen på neste side. Den er tegnet ut i fra Apg.19.12.

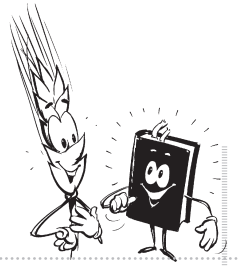
Matoppskrifter

- Pitabrød kommer fra områdene rundt Middelhavet. Du trenger: 5 dl vann, 50 g gjær, 2 ss olje, 1 ts salt, 1 ss honning (kan sløyfes) og ca 12 dl hvetemel. Ønsker du dem litt grovere, er det godt å bytte ut halvparten av melet med fin sammalt hvete. Lag gjærdeig på vanlig måte og sett til heving i 30–45 minutter. Deretter deles deigen i 10–15 emner, som kjevles til en rund og ikke alt for tynn leiv. Stekes ved 250 grader i ca 5–7 minutter. De sveller under steking slik at det dannes en lomme. Pitabrødene kan fylles med alt mulig fra grønnsaker til kjøtt.
- Empanadas. Du trenger til deigen 400 g hvetemel, 200 g smør, 1 ts salt, nesten 2 egg, ca 1 dl vann. Smuldre smør og mel sammen, tilsett salt, egg og vann slik at det blir en fast deig. Gjem litt av egget til liming. Deigen bør stå en god stund før den deles i emner som kjevles ut til små runde leiver. Legg på fyll på den ene halvdelen og brett den andre over. Lim igjen med litt egg og stek dem ved 200 grader i 10–15 min. fyllet lages av: 300 g kjøttdeig, 1 løk, 3 kokte og moste poteter, 2 egg, litt finkhakket persille og litt krydder, for eksempel salt og pepper og chilisaus. Stek kjøttdeig og løk, og bland i resten. Fyllet blir fullstendig innestengt i deigen akkurat som Paulus og Silas var innestengt i fengslet.

Paulus fra motspiller til medspiller

Tråden videre

På reisene sine hadde Paulus besøkt mange steder, og på hvert sted begynte mennesker å tro på Jesus. De forstod at Jesus var redningen. Derfor ble det startet flere og flere menigheter.

Paulus følte omsorg for de nye kristne, men han kunne jo ikke være over alt. Visste de nok om Gud og Jesus? Da Paulus levde hadde de ingen hel bibel, bare deler av den. Noen kjente Det gamle testamente fra før, men mange av dem som ikke var jøder hadde kanskje ikke kjennskap til det som stod der heller.

For å hjelpe de som var blitt kristne sendte Paulus medarbeidere som kunne være sammen med dem og undervise dem, eller han skrev brev til dem. Paulus har jo selv skrevet mange bøker som nå er med i Bibelen.

Kunnskap var viktig for de nye kristne. Slik er det også for oss. Det er viktig at vi vet hva som står i Bibelen.

Her har vi hoppet litt ut av den kronologiske rekkefølgen. Paulus er nok i fangenskap i Rom når han for eksempel skriver til Filemon, som neste kapittel handler om.

Søskenkjærlighet

Filemon

Minneord

Gal 3,28: Her er det ikke jøde eller greker, slave eller fri, mann og kvinne. Dere er alle én, i Kristus Jesus.

Tråden

- Vi skal hjelpe hverandre til å holde oss på himmelveien.
- Alle mennesker er like verdifulle.

Den røde tråden

- La alle barna ta på seg bind for øynene og be dem sette seg på plassene sine. Når de har satt seg, får hver av dem et kort hvor det står: Nå kan du ta av deg bindet. Hvis noen gjør det og peker på kortet, så be dem være stille. Spør: Hvorfor har de fortsatt på seg bindet? Hvorfor hjalp det ikke med kortet? Her manglet det tydelig veiledning. I dag skal vi høre om hvordan Paulus veiledet andre kristne uten å være tilstede sammen med dem.
- Let etter et brev, det kan gjerne stå Filemon på konvolutten. Kan vi lese andres brev? Egentlig ikke, men Paulus skrev brev han ønsket flere skulle lese.
- Ta med bilder av mennesker i fra forskjellige land, i ulik alder, ulikt kjønn og ulike samfunnsklasser. Be barna om hjelp til å bestemme hvem som er mest verdifull.

Paulus fra motspiller til medspiller

Kanskje kommer de frem til svaret, at alle er like verdifulle. Snakk med barna om at vi mennesker ofte glemmer en viktig ting Gud har lært oss, at alle mennesker er like verdifulle. I dag skal vi høre om at de for 2000 år siden også måtte bli minnet om dette.

- Sett Roma og Filippi på kartet ved hjelp av to venner i Filippi og en eldre mann som skriver brev i Roma.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

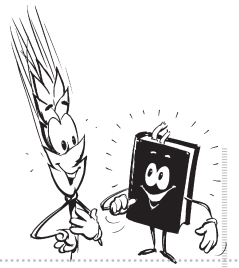
- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie.

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

- Paulus skrev brev for å veilede, oppmuntre, rettlede og ha kontakt med menneskene i menigheter. Et av brevene var til en mann. Paulus ville at brevene han skrev også skulle leses av flere, så flest mulig fikk lære noe av dem.
- Filemon var en kristen som tilhørte menigheten i Kolossæ som pleide å samles hjemme hos ham. Filem 1,1-2
- Filemon hadde en slave som hadde rømt. Som slaveeier kunne han straffe en rømt slave hvis han ble funnet igjen.
- Filemons slave Onesimus, hadde blitt kristen og da kunne han ikke lenger leve på rømmen. Filem 1,17
- Paulus så på Onesimus som sin egen sønn og ville hjelpe ham. Paulus kjente Filemon og sendte med Onesimus et brev til ham da han reiste tilbake. Filem 1,10
- I brevet fra Paulus kunne Filemon lese at han måtte velge selv hva han skulle gjøre med Onesimus. Men siden han var kristen minnet Paulus ham på at alle kristne er søsken og må behandle hverandre ut fra det. Filem 1,8-9;14-17
- Hvis Onesimus var skyldig i noe ville Paulus gjøre opp for ham. Filem 1,18-19
- Bibelen forteller ikke hvordan det gikk med Filemon og Onesimus.

Vis tråden

- Bruk dramastykket som er beskrevet i kapittel 4.
- Paulus veiledet menigheter og venner ved å sende brev og han talte til dem. Vi veileder også hverandre. En som er god i fotball er ofte snar med å fortelle andre på banen hva de kan gjøre. Jesus vil vi skal veilede hverandre som kristne også. Snakk om hvordan det er å snakke med andre om sin tro, og hvordan vi kan hjelpe hverandre til å gå på himmelveien når vi er flere sammen.
- Fest en meter lang tråd på et nøkkelknippe, og heng det over en blyant slik at ca 1/3 av tråden med nøkkelknippet henger nedenfor blyanten. Fest 3 binders i tråden i andre enden og hold den rett ut. Hva vil skje om du slipper? Hva skjer om du tar tråden 6 ganger rundt blyanten før du slipper? Gode venner hjelper oss så vi ikke går bort fra Gud.
- Vi mennesker er like mye verd selv om noen av oss ser mer "slitt ut" en andre. Vis frem

to pengeseddler med lik verdi, den ene fin og uten bretter, den andre krøllete og skitten. Hvem er mest verd? Vil man få like mye for dem når en går på butikken for å handle?

- Slaver hørte til i husstanden, men de var ikke frie. Eierne eide dem og bestemte over dem. Ofte var slavene krigsfanger, kom fra et annet land eller det kunne være fattige israelitter som hadde solgt seg selv som slave for noen år. Mange i de første kristne menigheter var slaver. Onesimus kunne forvente straff fra Filemon siden han hadde rømt. Paulus minner Filemon på at vi er like innfor Jesus.
- Vi mennesker kommer fra forskjellige land, har forskjellig utseende, kan forskjellige saker og har ulikt med penger. For Gud er det likegyldig, vi er like verdifulle. Slik vil han at vi skal se på hverandre også. (Gal 3,28) Når vi husker på Jesus sin kjærlighet til alle mennesker, da vil det hjelpe oss å tilgi hverandre, ordne opp i utfordringer og oppmuntre andre til å gjøre det samme.
- Mange i vår verden prøver å fortelle oss at mennesker har ulik verdi. Derfor er det så lett å glemme det som står i Bibelen. Det er viktig at vi minner hverandre på det samme som Paulus minnet Filemon på.
- Vi vet ikke ut i fra Bibelen hvordan Filemon tok i mot slaven sin, men andre bøker forteller at det senere kom en biskop med navnet Onesimus. Vi regner med at det er samme person. Dessuten ville kanskje ikke Filemon tatt vare på brevet, slik at vi også fikk lese det, hvis han ikke ønsket å gjøre som Paulus ba han om?"

Undringstråden

Hva hadde du gjort om du var Filemon? Hadde du blitt sint på Onesimus da han kom hjem igjen? Hvordan tar man imot noen som sin venn? Hva tror du skjedde med Onesimus? Hvordan kan vi vise hverandre at vi er like verdifulle alle sammen? Hvorfor tror noen at de er mer verdifulle enn andre?

Takk og be

- Takk Jesus for at alle er like mye verdt uansett om vi har fine klær eller ikke, er flinke i fotball eller ikke...
- Be om hjelp til å være gode venner for hverandre

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Boken om Jesus - Bs 5 B
- Vi tar hverandres hender - Bslm 192
- Mange barn rundt samme bord – Bslm 188
- Du er du og du duger - Bs 28

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Her får vi øvd på å veilede hverandre, skrive brev som Paulus og minnet hverandre på hvor verdifulle vi mennesker er.

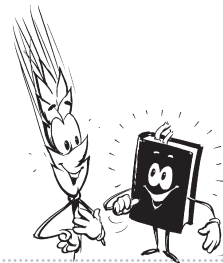
Paulus fra motspiller til medspiller

Lek og moro

- Hvor lenge klarer gruppa å holde en ballong i lufta? Gi alle et "handikap", for eksempel en må kun sitte i en stol, en kan kun bruke en arm, en må ha hendene på ryggen, en må stå på samme sted, osv.
Vi trenger hverandre, og siden vi er forskjellige så utfyller vi hverandre.
- Bygg lego. Sitt to stykker med ryggen mot hverandre. Den ene har en legofigur, den andre kun klossene som trengs for å lage figuren. Den som har klossene skal bygge legofigur etter beskrivelse fra den som sitter med ryggen til.
Det er viktig å være tydelige hvis vi skal veilede og være til hjelp for hverandre.
- La to personer leie hverandre. Disse skal løpe sammen og ta de andre. Når de klarer å ta en, skal vedkommende være i midten og holde i hendene til de to andre. Etter hvert som flere blir tatt, blir det en lang rekke, som ytterst på hver kant av rekka har en hånd som er ledig til å ta flere. Leken holder på til alle har kommet seg inn i rekken.
Vi må hjelpe hverandre.
- Vannbøtta. Øv på samarbeid og å hjelpe hverandre. Legg dere på ryggen i stjerneformasjon med rompene mot hverandre og beina rett opp i lufta. På toppen av føttene plasseres en bøtte med vann.
Nå gjelder det å hjelpe hverandre og å samarbeide slik at en og en kan ta av seg skoene og sokkene, uten at noen blir våte.
- La barna skrive ned noe de interesserer seg for og snakker masse om, på hver sin lapp. En og en skal de frem og de andre barna skal gjette hva de har skrevet på lappen. De kan stille ja- eller nei-spørsmål for å nærme seg svaret.
Etterpå kan vi snakke med barna. Hvorfor er det lett å snakke om det de skrev ned på lappen? Snakker de om sin tro. Hvorfor eller hvorfor ikke? Hva skiller det å snakke om sin tro fra andre interesser? Vi snakker lettest om det vi er opptatt av.

Uteaktiviteter

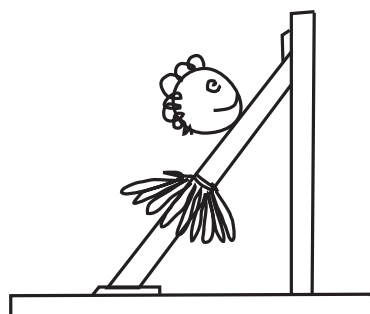
- Islykter. Lag mange islykter som dere setter langs veien. Lag dem av for eksempel ballonger. Blås dem opp og fyll dem med vann. Hvis du ønsker, kan du også tilsette konditorfarge. Frys dem. Når ytterkanten er frosset, tar du bort ballongen, hakker deg forsiktig inn til vannet og heller det ut. Sett i lys.
Slik som lyktene lyser opp og viser vei, kan vi være til hjelp for hverandre på himmelveien.
- Samleleken. Ha bøtter eller esker til hvert lag. Del barna i grupper. Hver gruppe skal finne 10 forskjellige, men små skatter i naturen. Når alle har gjort dette skal de bytte bøtter. Da er det om å gjøre for lagene å finne eksakt det samme som gruppen som hadde bøtten tidligere har funnet.
Det er mye spennende og fint vi kan finne i naturen, små skatter. Gud sier allikevel at alle vi mennesker er mye, mye mer verd enn alt dette.
- Line. Sett opp en line mellom to trær. Bruk en jekkstropp. Det er ingen behov for å ha det høyt over bakken. La barna balansere og kjenne forskjellen hvis de får hjelp eller ikke.
Det er lettere når vi hjelper hverandre.

- Gå i løssnø. Det er tungt å gå alene. Hvis flere går sammen kan de hjelpe hverandre og bytte på med å gå først og lage vei.
Det er godt å være i et fellesskap når vi vil gå på himmelveien. Det hjelper oss.

Hobbyaktiviteter

- La barna skrive ett brev fra Filemon tilbake til Paulus, der han forteller om at Onesimus har kommet frem, hvordan han tok i mot Onesimus og hvordan det går for ham nå.
- Lag en oljelampe. Ta en 1,5 cm lang veke fra en lysstump. Klipp ut en sirkel med diameter 3 cm fra en juicekartong og lag et hull i midten som du trær veken igjennom. Den aluminiumpskledde siden skal vende oppover. Hell vann i en glasskål, gjerne med konditorfarge og fyll på med matolje slik at det legger seg minst 0,5 cm oppå vannet. Legg forsiktig kartongbiten med veken nedi skålen og la den flyte på oljen. Tenn veken. Når oljen tar slutt, kan du fylle på med ny.
I Egypt for over 3500 år siden vet vi at de brukte leirskål med veke som fløt i fett fra dyr, så kanskje var det en oljelampe Paulus hadde som lys når han skrev?
- Lag en bokstøtte. Bruk 21X120 mm bord og skru en 22 cm lang bit, som skal forestille en bok, loddrett på en 30 cm lang bit slik at de to lengste utstikkerbitene blir 22 cm hver. Det kan være lurt å male "boka" ferdig før du skrur den sammen. Så lager du en avstiver, formet som et menneske. Lim sammen 2 stk 25 cm, 15X21mm list med en 8,5 cm 6X21mm list i mellom. Denne lista plasseres i midten slik at det stikker ut ca 9 cm og 7,5 cm av de lengste listene. Det skal forestille ben og armer. Når limet er tørt, kuttess endene i 45° vinkel, se tegning, og kroppen males. Sko lages av de 3,5 ytterste cm i hver ende på en ispinne og males. Har man mange ispinner, kan man godt lime to oppå hverandre. Ekstra fint blir det hvis man bruker kniven og spikker til en skoform. Skoen limes på fotenden av avstikkeren. Hender lages også av ispinneender. Bruk ca 1,5 cm, fingrene kan markeres ved å streke opp med en tynn malerkost. Lim den på i enden av armene på avstiveren. Figuren festes til bokstøttebordene med tynne skruer. Det er lurt å bore et lite hull først slik at sko og hender ikke sprekker. Bruk en trekule med diameter 5 cm som hode. Lim på englehår og tegn på ansikt. Hodet limes til kroppen der armene begynner. For å være sikker på at den sitter er det lurt å stikke en bit av en blomsterpinne inn i trekula og borre et hull i kroppen som du stikker pinnen nedi. Er det en jente du har laget kan du sy skjørt av en stoffbit 40cmX 8 cm stor. Sy løpegang og trø i strikk. Når den skal støtte bøker i bokhylla setter du de nærmeste bøkene oppå plata, ved siden av treboka, slik at vekten av dem er med på å holde bokstøtta på plass.
Bokstøtta kan minne oss på at vi skal støtte hverandre på veien til himmelen.

Paulus fra motspiller til medspiller

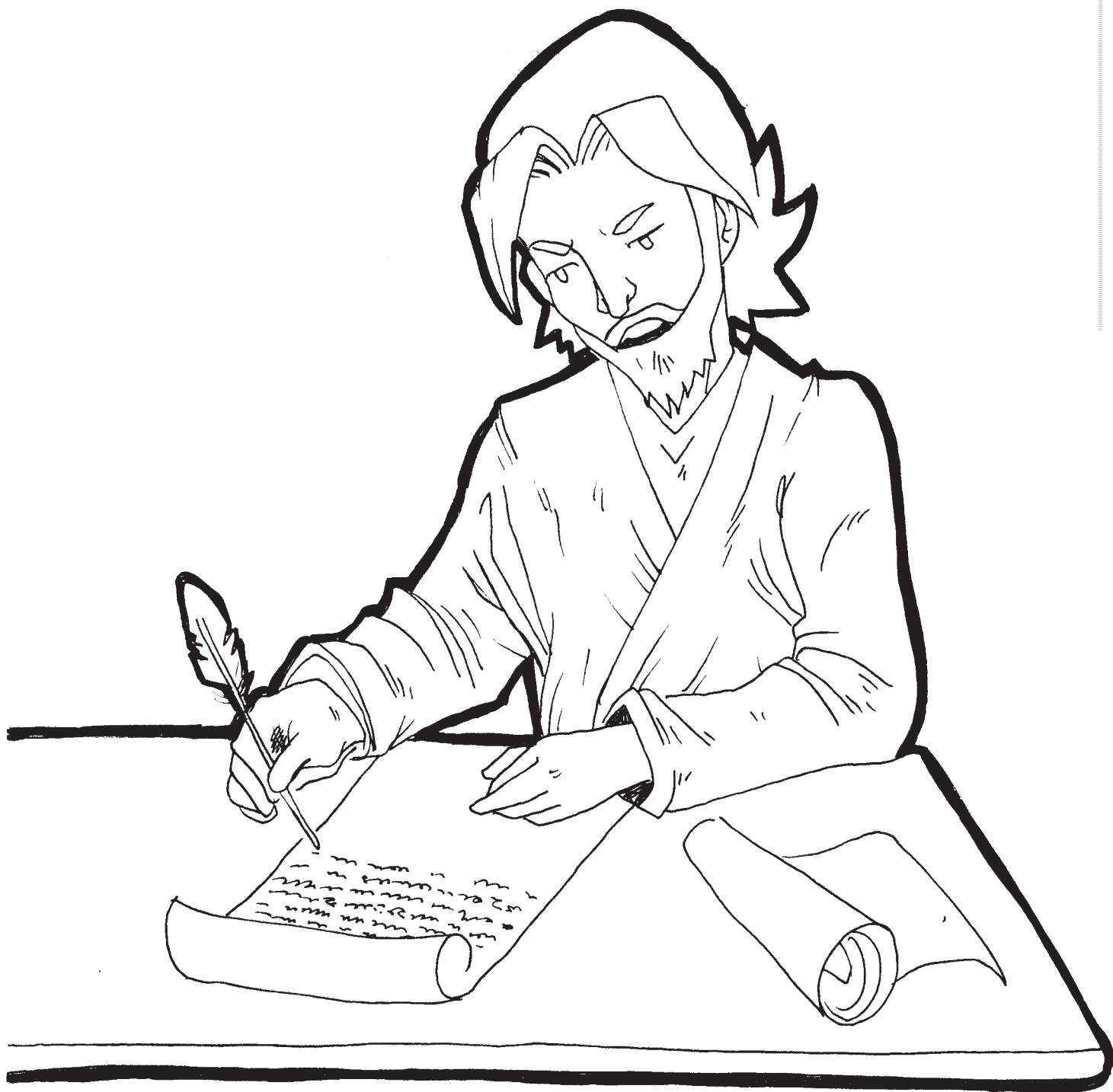
- Menneskekollasj. La barna klippe ut eller ta egne bilder av mennesker i ulike situasjoner, aldre, nasjonaliteter og lignende. Lim alle bildene på en stor plate. De kan settes sammen slik dere vil, men det kan for eksempel danne et dollartegn eller bokstaver som sier: Vi er verdifulle!

Se på alle de verdifulle menneskene Gud har skapt.

- Fargelegg tegningen som er på neste side.

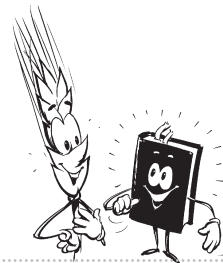
Matoppskrifter

- Brytebrød. 1 kg mel, 1 ss tørrgjær, 1 ts kanel, 0,6 dl olje for eksempel solsikke eller maisolje, 250 g sukker, 5 1/2 dl vann. Bland sammen det tørre og tilsett væska. La det heve et lunt sted i ca 1,5 time. Lag boller av deigen. Sett dem inntil hverandre i en godt smurt rund form. La bollene etterheve til dobbel størrelse før du pensler dem med et egg og steker dem midt i ovnen i ca. 40 minutter på ca. 175 grader Celsius.
Bollene henger sammen i en større enhet, akkurat som vi er individer som er søsken og hører sammen som Guds barn.
- Lag pepperkakefigurer. De smaker like godt om det er damer eller menn, om de er små eller store, skakke eller rette osv. På samme måte er det ikke er noen forskjell på oss om vi er jøde eller greker, slave eller fri, mann eller kvinne.

Paulus fra motspiller til medspiller

Tråden videre

Vi hopper tilbake til Paulus sin tredje misjonsreise. Han har reist fra Efesus, mot Hellas.

Idrettsstevne

Apg 20; Rom 10,14-15; 2.Tim 2,5; 1. Kor 9,24-25

Minneord

A Rom 10,14: Og hvordan kan de høre dersom ingen forkynner?

B Rom 10,14: Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en som de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre dersom ingen forkynner?

Tråden

- Ingen hører om Jesus hvis vi ikke forteller videre.
- Vi får alle forskjellige gaver av Gud som vi skal bruke for å hjelpe hverandre. Noen kan få gaver som er veldig spesielle.

Den røde tråden

- Ha med en gave. Vis den frem til barna og snakk om hvor gøy det er å få gaver, spenningen med å ikke vite hva som er inni og alt det forskjellige som kan være i en gave. I dag skal vi høre at Gud gir oss gaver. Noen får vi for å ha hele livet. Andre gaver slik som Paulus opplevde, får vi bare fordi vi trenger den akkurat der og da.
- Snakk om et idol du vet barna ikke kjenner til. Fortell hvor flink vedkommende er til å synge eller lignede. Bli overrasket når barna aldri har hørt om personen. Spør barna hvorfor de ikke vet hvem det er. Kom frem til at de ikke kan vite når de aldri har hørt om det. I dag skal vi høre om hvor viktig det er å fortelle videre om Jesus til de som ikke har hørt.
- Gjem en gullmedalje i rommet. Det kan godt være en sjokolademedalje eller en hjemmelaget. La barna lete etter den. I dag skal dere få høre om et idrettsstevne som ligner litt på OL. Paulus brukte eksempler fra idretten når han underviste i brevene han skrev.
- Sett stedene Paulus besøker på kartet. Sett opp for eksempel OL-ringer i Korint.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie.

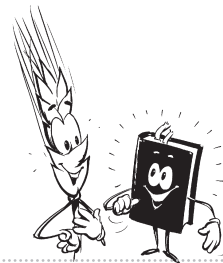
Paulus fra motspiller til medspiller

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

- Paulus fortsetter å fortelle videre om Jesus både til dem han møter på sin reise og til dem han sender brev.
- Da Paulus kom til Troas stoppet han opp for å forkynne. En gutt som hørte på sovnet. Han datt ut av vinduet fra 3. etasje og døde. Da fikk Paulus en gave fra Gud som gjorde at han kunne vekke gutten opp fra døden. Apg 20,7-12
- På denne reisen kom han også innom Korint. Der hadde han også bodd tidligere. I Korint pleide det å være idrettsstevner. Paulus hadde derfor mye å gjøre som teltmaker.
- I brevene sine sammenligner han noen ganger kristendom med idrettsprestasjoner. Seieren vi vinner som kristne er mer verdt enn idrettsmedaljer. En annen sammenligning er at det er regler i idrett og regler i kristendommen. 2. Tim 2,5; 1. Kor 9,24-25
- For Paulus er det viktig at alle får kjennskap til evangeliet. I Korint skriver han brev til menigheten i Roma. Paulus vet at ingen mennesker kan bli kristne hvis ingen forteller dem om Gud. De kan ikke tro på en de aldri har hørt om, og de kan ikke høre hvis ingen forteller dem. Rom 10,14-15
- Paulus ville reise videre til Syria, men på grunn av sammensvergelse mot ham, måtte han ta en annen vei. Apg 20,3
- På veien tilbake til Jerusalem skjønner Paulus at menneskene han nå møter, vil han aldri mer treffe. Han er ikke redd for det, men ber dem som hører ham passe seg for mennesker som vil lure dem vekk fra Jesus. Apg 20, 24-38

Vis tråden

- Bruk dramastykket som er beskrevet i kapittel 4.
- Samme hva som skjedde med Paulus så fortsatte han å fortelle videre om Jesus, han så hele tiden etter muligheter til at flere skulle få høre. Snakk med barna om hvilke muligheter vi har for å fortelle videre, og hvorfor vi bør gjøre det.
- Spør barna hvordan de har fått vite det de vet om Jesus. De vil antagelig si at noen har fortalt dem. Hvordan har de som har fortalt dem fått vite det de vet? Noen har fortalt dem. Til slutt ender vi opp med en rekke omtrent som om at noen har fortalt den som har fortalt til den som har fortalt til den som har fortalt osv... Hvordan ville rekken blitt hvis ingen fortalte videre det de vet om Jesus? Ingen får høre om Jesus hvis vi ikke forteller videre. Merk at det å skrive bøker og lignende også er en måte å fortelle på.
- Snakk et språk til barna du tror ikke så mange vil forstå. Spør hva du sa. Hvis ingen kan språket kan de ikke forstå, selv om det du sier er kjempe viktig. Jesus snakket arameisk, Det nye testamentet er opprinnelig skrevet på gresk. Heldigvis har noen oversatt dette til norsk. I dag er det mange som fortsatt ikke har Bibel på sitt eget språk. Det er også noen som snakker språk ingen kristne snakker. Noen må lære seg deres språk for at de skal få mulighet til å høre om Jesus og hva han har gjort for dem.
- Pakk inn forskjellige gaver på forhånd. I en pakke kan det ligge hjerter, i en annen masse bokstaver, medisiner, en Bibel, en pensel, malekost og lignende. Pakk opp gavene sammen med barna. Snakk om at Gud gir oss forskjellige gaver, for eksempel vise omsorg, være flink med ord, gaven til å helbrede, forstå Guds ord, kunstnerevner

osv. Noen av disse gavene har vi i mange år, men andre kan vi få akkurat der og da fordi Gud ser menigheten vi går i trenger det akkurat da.

- En som jukser i idrett, vinner ikke. I fotball må du følge reglene, hvis ikke blåser dommeren i fløyta. Det går heller ikke an å jukse seg inn i himmelen. Vi kommer ditt bare på grunn av Jesus. 2. Tim 2,5

Undringstråden

Hvorfor er det så viktig å fortelle flere om Jesus? Hvorfor trenger vi ikke jukse oss til himmelen? Hvorfor gir Gud oss gaver? Hvordan skal andre få høre om Jesus hvis ingen forteller dem?

Takk og be

- Takk for alle dem som har fortalt videre, slik at vi også har fått høre om Jesus.
- Be om hjelp til å bruke de gavene Gud gir oss, slik at det kan være til hjelp for andre.

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Det var vel ikke meg du mente, Herre? - Bs 23
- Glade går vi ut - Bs 61
- Jesus, her er jeg - Bs 153
- Jeg vil være med – Bslm 152

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Her belyses temaet idrettsstevne på forskjellige måter. I tillegg setter lekene og aktivitetene fokus på at vi alle kan forskjellige ting som kan brukes til det beste for fellesskapet, og viktigheten av å fortelle videre det vi har hørt.

Lek og moro

- Del barna inn i to lag. Oppgaven skal være å komme frem til en historie som de kan fortelle deg. På forhånd har du gjemt en del lapper rundt omkring, ute eller inne, alt etter som hvor stort lekeareal dere ønsker. Noen av lappene er blanke. Andre står det litt informasjon på. Det kan stå et navn, antall år, yrke, en hendelse, for eksempel at da han var 10 år datt han på isen og brakk foten og lignende. Barna kan få vite hvor mange lapper med informasjon det er. Nå må lagene lete frem lappene, men ikke gjøre det så synlig for det andre laget hvor de er gjemt. Når laget har funnet alle, løper de til deg og forteller om for eksempel Hans Hansen på 69 år som har vært bussjåfør hele livet osv... Det laget som først klarer det, vinner. Ville de klart oppgaven hvis det bare var blanke lapper? De var avhengig av at noen hadde fortalt skriftlig om Hans Hansen for at de skulle få vite om ham.

Paulus fra motspiller til medspiller

Ingen får høre om Jesus hvis vi ikke forteller om ham.

- Mimelek. Lag lapper med ting som barna skal mime for de andre som gjetter. Del gjerne inn i lag. For de yngste kan du for eksempel bruke bilder av dyr når de skal mime, mens for de eldste kan du lage større utfordringer som for eksempel navn på sanger.

Snakk etterpå med barna om at vi ikke bare formidler med ord.

- Pakk inn mange ulike gaver. Antallet bør være ca dobbelt så mange som barn. Du som leder bestemmer hvor lenge du vil holde leken i gang. La barna på rundgang slå to terninger. For hver sekser de slår kan de velge seg en gave. Når det ikke er flere gaver igjen på bordet kan de begynne å ta pakker fra andre. Når tiden er ute får barna de gavene de har på hånden.

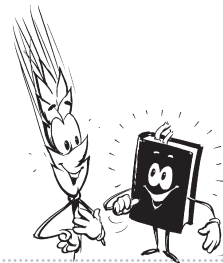
Det er ikke alltid den gaven som ser størst ut som er den viktigste og fineste. For Gud er det viktig at vi bruker de gavene vi har fått, og han ser bedre enn oss hvorfor vi får dem. Noen ganger er vi misunnelig på noen for de har en gave vi ikke har.

- Lag for eksempel en stor nøkkel i papp. På den skriver du hvor skatten er å finne. Pass på å skrive på hele nøkkelen. Nøkkelen klippes i puslespillbrikker, like mange som det er barn. Disse gjemmes rundt omkring. Nå skal hvert av barna finne en av lappene. Når alle har funnet en lapp, ber du dem finne ut hvor skatten er ved å bruke lappen sin. Det klarer de ikke, men når de pusler nøkkelen sammen, kan de lese hva som står og finne skatten. Skatten kan for eksempel være en fruktkurv eller Superblinkblad.

Det var viktig at alle brukte sin brikke(gave) til fellesskapets beste. På den måten klarte alle å finne skatten.

Uteaktiviteter

- Overnatte ute i telt.
- Øv dere på å nå målet. Skyt på blink med erter. Oppskrift på sprettert finner dere under hobbyaktiviteter.
- Lag deres egne olympiske leker. La aktivitetene være tilpasset årstiden. Mulige øvelser kan være
 - Trebein, -med eller uten ski: Bind sammen beina til to personer, slik at de til sammen får tre bein.
 - Hundeløp på ski: kjør ned en bakke på raskest mulig tid, mens du står på kne på skiaene og holder i skituppene.
 - Kast baller på blikkbokspyramider,
 - Fyrstikkeskeblåsing: Skyv den innerste esken i fyrstikkesken så langt frem at den bare så vidt henger fast. Blås inn bakfra. Hvem blåser den innerste esken lengst?
 - Sugerørblåsing: Ha litt plastilina i enden på et sugerør, putt det inn i et sugerør som har litt tykkere diameter og blås i den enden det ikke er plastelin.
 - Lønnetreolympiade: Plukk frøene når de faller ned på bakken og gå opp på en høyde eller trapp og se hvilket av frøene som flyr lengst, nærmest et mål osv.
 - Kappløp med kleshenger mellom beina.

Hobbyaktiviteter

- Lage telt slik som Paulus gjorde. Du kan bruke en presenning, rep og lange staurer. Tre litt lengre staurer festes sammen i toppen som en trefoting. Nå spriker de nederst og sitter festet i toppen. Lag teltduken av presenningen. Klipp den som en halv runding. I midten av den rette kanten klipper du en passende U og setter på tau. Trekk duken rundt reisverket. U-en skal legges rundt toppen.
- Lag tørkerullsprettert til å skyte erter med. Klipp hull i en ballong og knyt en knute i enden. Vreng ballongen over kanten på en tom dorullkjerne og tape godt fast, slik at ballongen blir hengende inni. Putt en ert i ballongen og skyt på blinken ved å dra i knuten på ballongen og sikt med den tomme åpningen.
Nå kan dere øve dere på å treffe målet. Pass på at ingen sikter på hverandre, da dette kan være farlig hvis ertene for eksempel treffer et øye.
- Vinnere av olympiske leker får medaljer. Lag deres egne. Mal eller bruk tusj på engangsbegre av klar plastikk. Sett dem på bakepapir i varm ovn. Følg med, for de smelter raskt. Når alle er smeltet, tar du dem ut og trykker dem flate med et glass, stikk hull med en nål og avkjøl dem før dere setter i bånd så dere kan henge dem rundt halsen, – eller i vinduet til pynt.
- Lag marionettedukke. Kutt 2 sugerør i 6 biter som er ca 5 cm lange. Trekk to lange tråder/hyssing gjennom en liten pongpong (fot) og en sugerørsbit (legg). Den ene tråden trekker du videre gjennom en ny sugerørsbit (lår). Gjør det samme en gang til slik at du får to føtter. Tråden som går gjennom lårene trekkes gjennom en fyrstikkeske (kropp) og videre gjennom en stor marshmallows (hode). På denne tegner du på ansikt med tusj. Hender og armer lages av en tråd/hyssing som festes og trekkes gjennom en liten pongpong og videre gjennom en sugerørsbit som kan bøyes (albuen) og stikkes inn på siden av fyrstikkesken og gjennom hodet, sammen med tråden fra foten. Lim sammen to ispinner i kryss og fest trådene i det, hvis du vil kan du også ta en tråd i fra hånda og rett opp til ispinnen.
Nå kan du se om du får dukka til å løpe så den vinner seiersprisen.
- Fargelegg tegningen som er på side 69.

Matoppskrifter

- Muffins. Finn frem ALT dere trenger av ingredienser og utstyr. Del det ut til alle barna og lederne og si at dette er deres gaver som de har fått og skal bruke til beste for alle. For å få det til å gå opp kan noen få både ett egg og en teskje. Muffinsformene kan om ønskelig deles på flere. Nå kan dere lage muffins eller egentlig hvilken som helst rett. Alle bruker det de har fått utdelt, og det er ikke lov til å låne det bort. Det vil si at en holder bakebollen mens en annen rører, at en holder dl-mål, mens en annen har oppi mel osv.
Samtidig som det er gøy, synligjør det poenget godt. Gud gir oss forskjellige gaver, og når vi bruker det til beste for fellesskapet blir det godt resultat. Hvordan ville muffinsene blitt hvis alle var mel? Eller hvis ingen var bakepulver?

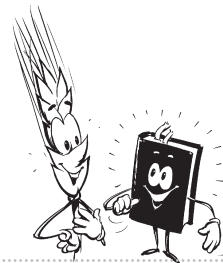
Paulus fra motspiller til medspiller

- Havrekjeksmedaljer. Du trenger 3 kopper havregryn, 0,5 kopp sukker (kanskje litt mindre), en kopp smeltet smør, ca 150 g, 1 kopp vann, 3 ts hjortetakksalt, ca 4 kopper mel, gjerne litt sammalt i tillegg til hvetemel. Bland gryn, sukker og smør og tilsett vann. Tilsett resten av det tørre. Arbeid minst mulig med deigen. Kjevle den ut og bruk glass til å stikke ut runde kjeks. Lag hull i dem, slik at man kan tre en snor i dem når de er stekt, og det blir medaljer. Stek dem ved 170 grader i ca 15 min, til de blir litt gylne. Disse medaljene vil ikke vare så lenge, kanskje blir de spist opp før samlingen er slutt. Premien til en idrettsmann forgår, som kristne vinner vi en seierskrans som aldri forgår.
- Spis frukt og grønnsaker. Det er sunt og det er viktig for en idrettsutøver å ta vare på kroppen sin.

Paulus fra motspiller til medspiller

Tråden videre

Paulus har kommet tilbake fra sin 3. misjonsreise og er nå i Jerusalem. Her blir han tatt godt i mot av sine venner, men de er bekymret for ham.

Statsborgerskap

Apostlenes gjerninger 21,27-28,31 Utvalg

Minneord

1. Tim 2,5: For det er én Gud og én mellommann mellom Gud og mennesker: mennesket Kristus Jesus.

Tråden

- Jesus er vår sydebukk.
- Det følger privilegium ved å tilhøre Guds familie: det evige liv.

Den røde tråden

- Gjem et bilde av et lam eller bruk et kosedyr. La barna lete etter det. Jødene levde etter GT, der står det at de trenger å ofre for eksempel et dyr som en slags unnskyldning til Gud for at de gjør gale ting. Paulus, som var blitt en kristen trengte ikke det lenger, og i dag skal vi høre hvordan det gikk da han var i templet.
- La de av barna som vil, få henge på seg en rød serviett som slips. En leder stiller seg med ansiktet mot veggen mens alle de andre stiller seg ved den andre veggen. Nå gjelder det for dem å komme først frem til veggen, men de kan bare gå et steg om gangen og det etter ordre som gis av hun ved den andre veggen. For eksempel: alle med belte på buksa kan gå ett skritt frem. Alle med briller kan gå et skritt frem. Titt og ofte passer hun på å si at alle med rødt slips kan ta et skritt frem. Det gir en tydelig fordel å ha valgt å lage seg et rødt serviettslips. I dag skal vi høre at Paulus reddet livet fordi han tilhørte en spesiell gruppe. Vi kan også få tilhøre en spesiell gruppe, og dermed få evig liv.
- Sett inn stedene Paulus oppholdt seg på kartet. Sett inn bildet av et lam i Jerusalem, og en grav i Roma.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Vis barna historien fra vedlagte DVD.
- Les vedlagte bibelhistorie.

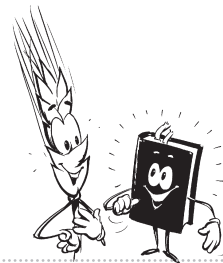
Paulus fra motspiller til medspiller

Hjelpepunkter for å fortelle bibelhistorien:

- I Jerusalem ville Paulus gå opp til tempelet for å gjøre et offer. Som kristen var det bestemt at de ikke lenger hadde behov for dette, men Paulus var født jøde og ønsket å gjennomføre det som GT legger på ham. Apg 21,24-26
- I tempelet tror noen at han er kommet for å vannhellige det aller helligste, for han sier at vi ikke lengre trenger å ofre et lam, Jesus har blitt ofret en gang for alle. De angriper Paulus og vil slå ham. Det blir opprør i hele Jerusalem og vaktene stiller mannsterke. Apg 21, 27-36
- Paulus taler til folket. Han forteller hva han har opplevd. Han kommer ikke så langt i talen før de avbryter med skrål og skriking. Apg 22,1-23
- Paulus blir satt i fengsel. De må flytte ham midt på natten med store vaktstyrker, for det er så mange som vil ta ham uten dom. Apg 23,12-24
- Som romersk stasborger skal Paulus sin sak bli lagt frem for retten i Roma. Apg 22,25
- Skipet til Paulus forliser på vei til Roma. På Malta får Paulus fortalt og vist mange hvem han tror på. Flere kommer til tro. Apg 27-28,10
- Paulus satt lenge i fangenskap i Roma. Her fikk han besøk av mange og skrev flere brev.

Vis tråden

- Bruk dramastykket som er beskrevet i kapittel 4.
- Vi begynner temaet om offerlammet på apostelmøtet. Det er jødene som har fått disse reglene. Fordi Jesus har ordnet opp for oss, kunne Paulus hevde at vi ikke lengre trenger "det aller helligste". Men av respekt, og med et misjonssyn som sier at du ikke skal trække unødvendig på kulturen til dem du forkynner for gjorde han det ikke.
- Når vi blir født får vi et statsborgerskap. I dåpen eller når vi tar i mot Jesus, blir vi statsborgere i Guds rike samme hvilken nasjonalitet vi ellers tilhører. Paulus kunne ikke dømmes av eldsterådet i Jerusalem for han var romersk statsborger. Det reddet ham fra å bli steinet i Jerusalem. Hva redder statsborgerskapet i Guds rike oss fra? Hvilke rettigheter har vi? Her på jorden får vi som hans barn del i familiens rikdom, Hans nådes rikdom, godhet, tålmodighet, herlighet, visdom, kraft og nåde, men i evigheten skal vi arve enda mer. For som hans barn er vi lovet å alltid få være sammen med Gud i evigheten, og bli fullstendig forvandlet så vi blir like Kristus, befridd fra all smerte, død og lidelse.
- Spør barna om de har fått skylden for noe de ikke har gjort. Lag gjerne et lite situasjons-spill hvor det oppdages noe galt som er gjort. En person får skylden, men han hevder at han er uskyldig. Likevel blir han straffet. Når vi vil fortelle at en person får skylden for noe han ikke har gjort, bruker vi et veldig rart ord. Vi sier at den personen er blitt en "syndebukk". Ordet kommer fra Bibelen, men det er det mange som ikke vet. Jesus ble en "syndebukk" for vår skyld da han døde på korset. Han fikk skylden for det han ikke hadde gjort, for alle syndene våre.
- Hva er en mellommann? La to personer sette seg i hvert sitt hjørne. Disse skal nå komme frem til noe. Uten å prate med hverandre. De trenger en tredje person som kan

gå med beskjeder mellom dem. Jmf. Ei som får venninna til å spørre for seg når hun vil bli kjærest med den kjekekste gutten i klassen. Eller en eiendomsmegler er en mellommann mellom en som skal selge huset sitt og den som kjøper huset. Jesus er vår mellommann.

Undringstråden

Hvorfor trodde de Paulus skulle gå inn i det aller helligste? Hvorfor måtte Jesus dø? Hvilke fordeler har vi når vi er norske statsborgere? Hvilke fordeler har vi når vi er stasborgere i Guds rike?

Takk og be

- Takk Jesus, for at du har tatt all vår skyld på deg.
- Be om at vi blir bevart hos Gud så vi får ta del i det evige liv.

Syng tråden

- Jesus, jeg vil være sammen med deg 2. vers – Kapittel 5
- Jesus har lova - Bs 151
- Noa i arken - Bs 270
- Jeg har en venn som har gitt sitt liv - Bs 134
- Himmelen er uforklarlig - Bs 113
- Han gikk den tunge veien - Bslm 59
- Se vi går opp til Jerusalem – Bslm 60/ - Bs 212

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Her går en del av lekene og aktivitetene på at vi tilhører Guds familie. Korset minner oss om det, samtidig som det er et symbol for at Jesus er vår syndebukk. Vi har også fokus på Paulus som reiste fra sted til sted.

Lek og moro

- Skriv forskjellige stedsnavn hvor Paulus har vært, på ark. Skriv et navn pr. ark og legg dem strødd omkring på gulvet. La en eller flere ut i fra størrelsen på gruppa, være de som ønsker å stoppe Paulus. Spill musikk mens alle beveger seg rundt. Når musikken stopper må alle prøve å komme seg til et sted Paulus har vært, før de blir tatt av de som vil stoppe Paulus. De som blir tatt kan føres til "fengsel i Rom." Etter hvert som flere blir tatt, fjernes noen av stedsnavnene slik at det blir færre steder å være trygg. Den som blir igjen til slutt vinner.
Paulus dro fra sted til sted, og ble forfulgt hele livet som misjonær. Han ble reddet gang på gang, men til slutt ble han sittende i fangenskap i Rom.
- Lek: Jeg gikk meg over sjø og land der møtte jeg en gammel mann. Han sa'e så, han spurte så: «Hvor hører du vel hjemme?» Jeg hører hjemme i Trampeland, Trampeland,

Paulus fra motspiller til medspiller

Trampeland. Alle de som trampe kan, de hører hjemme i Trampeland. Finn på flere vers.

Hvilket land hører vi som kristne hjemme i?

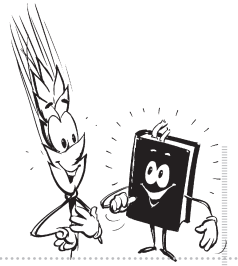
- Lek en lek med frihjørner/land.
Som statsborgere i Guds rike går vi fri.

Uteaktiviteter

- Beskytte flagg. Del deltagerne i to lag. Hvert lag skal ha et flagg de skal forsvare og et område som er deres land. Begge lagene får en kort stund til å gjemme flagget sitt i sitt land. Når det er gjort gjelder det å finne og få tak i motstandernes flagg, uten å bli tatt til fange. Samtidig gjelder det å forsvare sitt eget flagg. Det er bare lov å ta noen i sitt eget område. Hvis en person med flagget blir tatt, må han legge fra seg flagget der han blir tatt. Det laget som først får motstanderens flagg over til sitt område vinner.
Akkurat som det er kamp om flagget, var det mange som ville ha tak i Paulus, både myndighetene som fraktet ham til Rom, og de mange religiøse lederne som ville ta livet av ham. Flagget symboliserer også statsborgerskap. Som kristen vil jeg være statsborger i Guds rike, derfor vil jeg forsvare korset.
- Geitefjøs. Gå på besøk til et geitefjøs og se på en bukk. Fortell barna historien om sydebukken i 3. Mos 16. Snakk sammen om hvorfor vi ikke trenger å gjøre det samme i dag.
- Fang innsekter. Bruk for eksempel hov i et tjern. Her kan dere finne blodigler, hesteigler, vannløpere, øyenstikkere, rumpetroll og annet. Samle innsektene dere finner i vannbøtter eller bur. Slipp dem ut når dere er ferdige med å se på dem.
Innsektene vil kunne leve i vannbøtter og bur. Selv om de kan ha det bra der, ønsker de ikke være der for bestandig. For friheten i naturen er bedre. Vi lever våre liv her på jorden, men først i himmelen kan vi leve et liv som bare er godt.

Hobbyaktiviteter

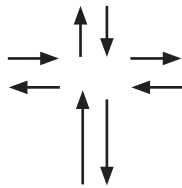
- Lag et bevegelig bilde. For eksempel av Paulus på vei til Rom. Tegn eller mal hav med bølger og himmel over, på et litt stivt ark. Lag båten på et annet ark og klipp den ut. Lim den på en pinne eller pappstrimmel. Klipp langs for eksempel en bølge i havet, og stikk båten nedi. Ved å bevege på pinnen kan båten seile bortover i bølgene.
- Brett båter av papir. Begynn med et A4 ark som du bretter i to. Brett det i to en gang til. La bretten være opp og brett de to hjørnene ned langsmed midtbretten og inn til midten. Nå har du fått en trekant med et smalt rektangel under. Brett rektanglet oppover trekanten, et på hver side. Nå har du fått en hatt. Brett hatten sammen slik at spissene ligger mot hverandre, dvs, du får et kvadrat som står på det ene hjørnet. Brett den nederste og løse trekanten/halvparten av kvadratet, oppover over den andre halvparten. Gjør det samme på andre siden slik at du får en trekant. Åpne opp trekanten og legg spiss mot spiss igjen slik at det på ny blir et kvadrat som står på ene hjørnet. Ta tak i de to spissene i hjørnet som vender oppover og dra dem forsiktig utover. Da vil du få en båt med en liten trekant som stikker opp i midten.

Den båten Paulus ble fraktet i, var bedre enn disse, men ikke så gode som de store båtene som fins i dag.

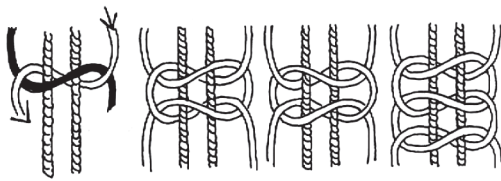
- Lag noe med kors. Korset viser at vi tilhører Guds familie.
 - Makramékors: Lag en lang flatknotesnor.

Brett snoren sammen slik:

Sy den sammen med sytråd. Korset kan lages litt stort og brukes til bokmerke, eller det kan lages en del mindre og brukes som smykke. Både makramesnor og skinnreim kan brukes til smykkereim.

Flatknuter lager dere slik:

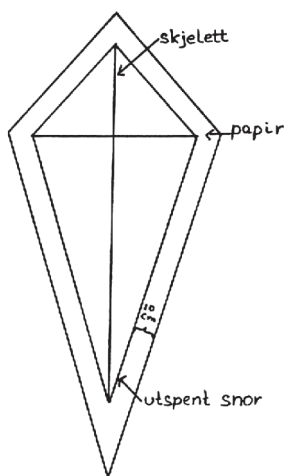
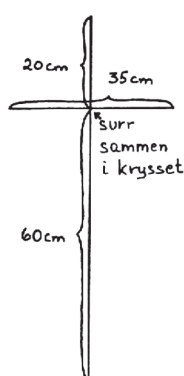
Før du begynner å knute festes de fire trådene sammen. Heng knuten rundt for eksempel en dørklinke. Bæretrådene, de to trådene i midten, knytter du rundt livet eller fester i beltet eller lignende. Disse skal være stramme hele tiden. Knytetrådene – de to trådene ytterst, skal være ca 4 ganger lengre enn bæretrådene. For å få en flat snor må dere huske å begynne knuten først med venstre tråd, så med høyre tråd annenhver gang. Stram til mellom hver knute.

- Spiker og gulltrådkors. Du trenger Kryssfinerplate, 20X30X1 cm, Rundhodet messingstifter, midtspiker: 1,7X20, de andre 1,4 X20, svart felt eller maling, gulltråd eller tråd i andre farger. Dekk platen med felt eller mal den svart. Legg på mønsterarket som du finner i kapittel 7. Slå i alle spikrene mens arket ligger der. Pass på å få midtspikeren 0,5 cm høyere enn de andre for å få dybdevirkningen i bildet. Fjern mønsterarket. Fest tråden i midtspikeren, før så tråden rundt spiker 1 og tilbake til midtspikeren, deretter rundt spiker 2 og tilbake til midtspiker. Fortsett slik til du har kommet rundt hele korset. Gå to runder til på samme måte. Knyt tråden til midtspikeren før du starter på runde to og tre, da slipper du å begynne helt på nytt om du er uheldig og sliter av tråden. Du kan gjerne benytte flere farger på trådene. For eksempel lyst innerst i korset og mørkere utover. Til slutt kan du slå en spiker i hvert hjørne, og strekke en tråd tre ganger rundt bildet som en ramme.

Paulus fra motspiller til medspiller

- Lag en korsdrage. Du trenger 2 skyggelister for eksempel 2 X 1 cm, snor/fiskesnøre, hobbylim/trelim, gråpapir, maling eller tusjer til dekorasjon, farget silkepapir til hale. Lag et hakk i alle listeendene. Før snoren stramt rundt korset som vist på tegningen. Klipp papiret så stort at det får 10 cm utenfor skjelettet. Lim papiret fast. Dekorér dragen etter ønske, og pynt halen med farget papir.

Benytt kryssoppheng. Fest snoren til den loddrette lista. Finn balansepunktet. Bind snoren slik at den er lett å justere. Balansepunktet er avhengig av vindstyrke og dragens vekt.

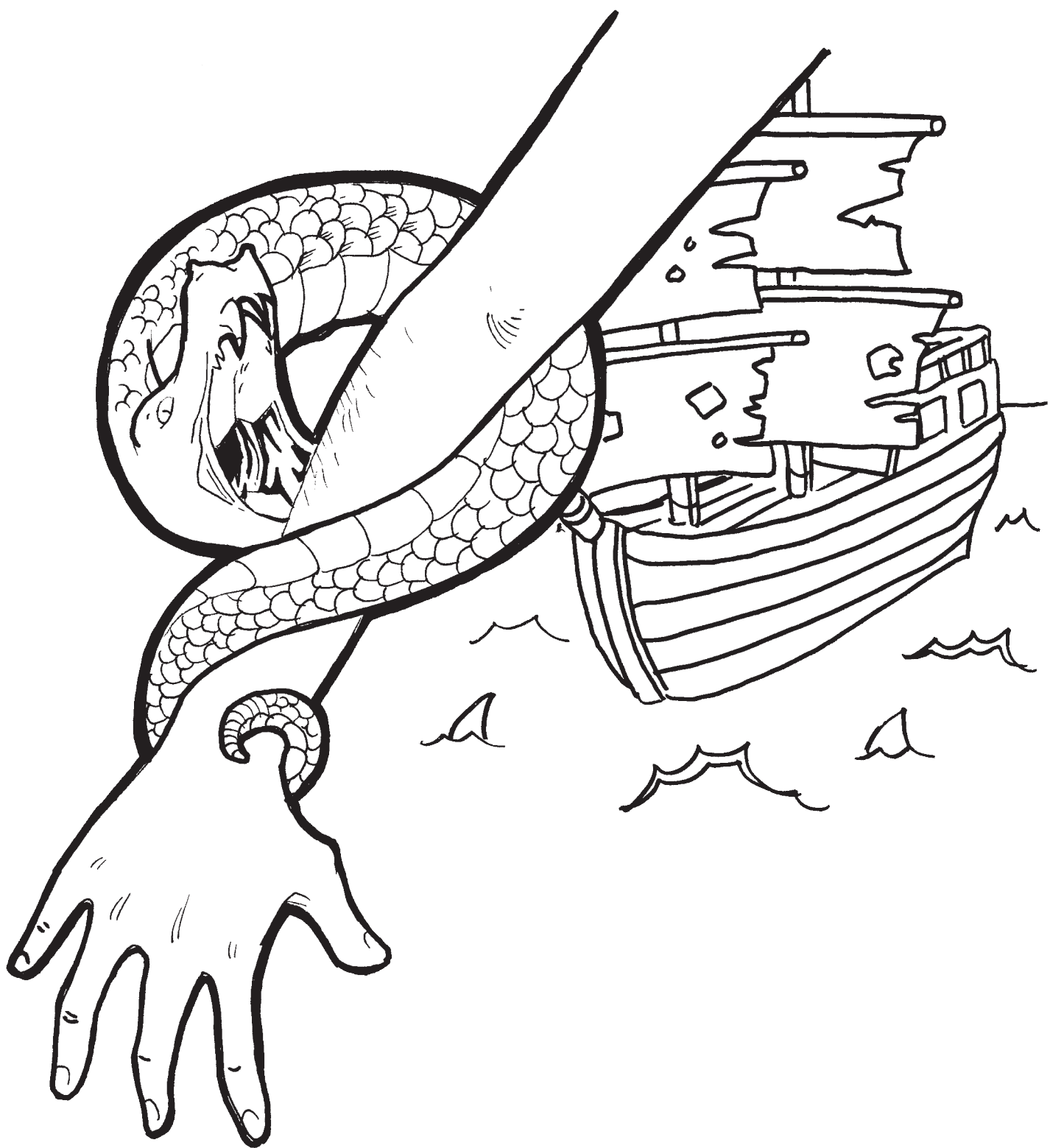
Korset holder dragen sammen slik at den kan fly opp til himmelen. Det er korset som gjør at vi kan komme til himmelen.

- Fargelegg tegningen som er på neste side.

Matoppskrifter

- Spis båtis eller lag banansplitt der bananen fungerer som båt. Bruk gjerne en seigmann som kan illustrere Paulus som er om bord.
- Skjær opp frukt i båter, for eksempel appelsinbåter, melonbåter, eplebåter osv.
- Lag Pizza.

Paulus har kommet frem til Roma i Italia, pizzaens hjemland.

Paulus fra modspiller til medspiller

Kapittel 3

Bibelvandringen

Vandringen er lagt opp med åtte forskjellige poster, en post for hver person. Det er en forteller som er veiviser gjennom vandringen.

For å forstå at vi skal vandre gjennom Bibelen, anbefaler vi å ha ei startdør man går igjennom. Dette kan være et pent forheng som er hengt opp, gjerne med et brodert eller applikert kors på, ei dør laget i papp som det står Bibelen på, eller ei vanlig dør som er kledd med svart stoff og pålimt BIBELEN i pappbokstaver. Det viktigste er ikke hvordan det ser ut, men at barna vet at når de går gjennom døra så "går de inn i Bibelen" og havner midt i historiene.

I en kirke kan kirkedøra ha samme funksjon. Man går inn i et rom som er annerledes.

De lokale forholdene vil avgjøre hvordan man legger dette opp. Er man i et hus med mange rom, kan man gå i fra rom til rom. Har man ikke så mange rom tilgjengelig, må rommene brukes mange ganger. Da gjelder det å ha medhjelpere som sørger for at rommet er slik det skal være til en hver tid.

Når vi deler gjennomføringen opp i ulike rom, er det ikke alltid ment som fysiske rom. Det er ment som en hjelp til å skille de ulike delene og vise fremdriften i vandringen.

Denne vandringen krever

- En veiviser. Denne bør ikke ha blå bukse på seg. Hvis han har det må klesregelen i rom 3 endres.
- En person som er Peter
- En person som er Ananias
- En person som er Guds stemme
- En person som er Paulus
- Gode hjelpere, minimum 2 personer
- En person som tar avstand fra det Paulus forteller
- En person som tror det Paulus forteller
- En person som er Silas
- En person som er Fangevokter
- En person som er en stemme
- Scenearbeidere

Selvsagt kan en person både være god helper, fangevokter, Guds stemme og scenearbeider.

Paulus fra motspiller til medspiller

Fortelleren må være en som er glad i å fortelle, og som er trygg på historiene hun skal lede deltakerne igjennom. Variert stemmebruk og stort engasjement bidrar til å trekke barna inn i historiene.

Av rekvisitter kreves

Rom 1

Misjonsbefalingen skrevet på fargerikeark med ett eller flere ord på hver ark. Laminer gjerne arkene til slutt.

Klær til Peter

Rom 2

Vindu som man kan rømme ut av, eller andre kreative løsninger

Klær til Ananias

Rom 3

Lyskaster

Klær til Paulus

Sjokolade som kan deles på mange

Rom 4

Bind for øynene til alle deltagerne

Rom 5

Et fengsel bygget av for eksempel pappesker. De kan sikkert fås gratis på en butikk. Tråd til å binde fast i pappeskene som bærer bygget, slik at fengslet raser sammen når man drar i det

Tau til lenker på Silas og Paulus

Lys som blinker

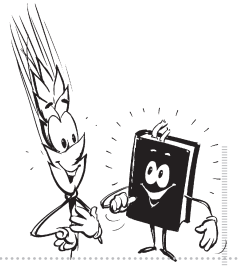
Ramleryder som høres, som skal hjelpe barna å forstå at de ser et jordskjelv

Rom 6

Bruskasser og limtreplater, eller annet solid materiale

Rom 7

Diverse utstyr til å gjennomføre konkurranser. Til våre forslag trengs kleshengere, mynter, plastbegre og balje med vann, blomster. Du kan velge alt i fra en enkel rødkløver til store flotte blomsterbuketter

Rom 8

Telt eller brevskrivingsutstyr
Klær til Paulus

Gjennomføring

(Veiviseren tar i mot deltakerne utenfor Bibeldøra, forteller litt om hva de skal være med på og skaper en forventning til det som skal skje.)

Veiviser: Hei. Så flott at dere har kommet hit i dag! Nå skal dere få være med meg inn i ei bok. Det er helt sant. Boka er Bibelen og handler om Gud. I denne boka kan vi lære mye om hvem Gud er og hva som er hans vilje for oss. Det er ei bok, men samtidig er det mange bøker. Til sammen 66 forskjellige bøker finnes inni Bibelen. 39 i Det gamle testamentet som handler om tiden før Jesus ble født, og 27 bøker i Det nye testamentet som omhandler tiden etterpå. I dag skal vi være mest i ei bok som heter Apostlenes gjerninger. Det er ei bok som inneholder mange spennende men også litt merkelige fortellinger. Den boka finner vi i Det nye testamentet.
Men nå må vi gå inn. Kom og bli med!

Rom 1

Veiviser: Oj, her var det stille. Men det ligger noe rot her. Det har visst blitt rot i systemet. Jeg vet at etter Jesus stod opp fra det døde, viste han seg for disiplene og var sammen med dem flere ganger. En gang tok han dem med seg til et fjell utenfor Jerusalem. Der ble han løftet opp til himmelen mens disiplene så på. Og det aller siste han sa til dem før han forsvant, var disse ordene her. Klarer vi å sette dem i riktig rekkefølge slik at det gir mening?

(Barna setter sammen ordene/setningene og får: Matt 28,18-20.)

Flott jobbet! Nå leser vi hva som står:

«Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»

Det var det siste Jesus sa til vennene sine. Så for han opp til himmelen. Et oppdrag og et løfte gav ham dem. Etterpå dro disiplene tilbake til Jerusalem. De var redde, Jesus var jo ikke der lenger og de visste ikke hva som skulle skje. De skulle fortelle videre og Jesus skulle være med dem helt til verdens ende. Men hvor er det?

Paulus fra motspiller til medspiller

(Peter kommer løpende inn. Svært entusiastisk.)

Peter: Hei! Jeg heter Peter, har dere hørt om alt som har skjedd? Det er helt utrolig! Jeg forstår ikke alt. Det begynte da vi var med Jesus opp på et fjell. Han ba oss gå ut og gjøre alle folkeslag til disipler, og lovet å være med oss inntil verdens ende. Så forsvant han foran øynene våre. Vi var egentlig skikkelig redde, enda vi er voksne mannfolk. Men vi var redd de som hadde drept Jesus ville ta oss også. De ville ikke det skulle bli kjent at Jesus hadde blitt levende igjen, stått opp fra det døde.

En dag vi var samlet, kom en høy lyd som om en sterk storm fylte hele huset vårt. Ildtunger kom på hodene våre og plutselig fikk jeg kjempelyst til å fortelle alle hvem Jesus er. Jeg gikk ut på gata og begynte å fortelle menneskene der. Det var kjempemange fra forskjellig land der. Allikevel forstod alle meg. Tenk, jeg som hadde vært så redd, torde å stå der og prate om Jesus. Jeg som til og med hadde banna på at jeg ikke kjente Jesus. Nå torde jeg stå og vitne om ham!

Jeg fortalte at Jesus var Guds sønn, redningen som Gud hadde lovet alle mennesker. Jesus måtte bli korsfestet. Da seiret han over døden, Jesus gjorde det for å hjelpe oss. Dere må tro på Jesus for å bli reddet, for å bli frelst. Det var så mange som ville bli døpt. Den dagen var det 3000 som begynte å tro på Jesus. Det er helt fantastisk! Jesus holder det han lover, han er med oss!

Det er mange flere som har blitt kristne etterpå. Men mange liker det ikke, noen mektige menn vil vi skal slutte å fortelle videre om Jesus. En av oss kristne, Stefanus, ble de så sinte på da han fortalte om Jesus. De gjøv løs på ham, drev ham utenfor byen og der kastet de steiner på ham helt til han døde. Nå er det mange som vil ta oss som tror på Jesus. Men jeg vet jo at det med Jesus er sant. Jeg kan ikke la være å fortelle videre om ham. Jeg må holde på helt til verdens ende, selv om jeg ikke vet hvor den er...

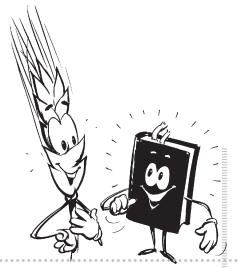
(Peter haster videre)

Veiviser: Det var en person som var blitt forandret. Fra å være redd, kan han ikke stoppe med å fortelle videre om Jesus. Men kom, så fortsetter vi.

(De går videre og inn i rom 2)

Rom 2

(Ananias sitter på gulvet. Han ser litt redd ut, kan gjemme deler av ansiktet bak en kappe eller lignende.)

Veiviseren: Hei, hvem er du?

Ananias: Jeg er Ananias

Veiviseren: Men du ser så redd ut. Har det skjedd noe?

Ananias: Nei, ikke enda, men jeg er redd det kan skje noe når som helst. Paulus er på vei hit. Han har fått lov av øverstepresten i Jerusalem å ta alle oss som hører til veien. Han vil ta oss til fange og føre oss i lenker til Jerusalem.

Veiviseren: Hører til veien? Hva mener du med det?

Ananias: Å, det er vi som tror på Jesus. Jesus sa at han er veien, sannheten og livet og at ingen kommer til Faderen uten ved ham. Det betyr at Jesus er veien til himmelen. Vi som tror på ham, hører til de som går på himmelveien.

Veiviseren: Å ja, nå skjønner vi.

Ananias: Paulus er en skikkelig farlig type. Jeg har hørt at han var der da Stefanus ble steinet, og nå har han kommet for å ta oss.

(Vi hører Guds stemme. Den kan godt komme fra et annet rom, eller over høytaleranlegget, slik at det er en stemme som kommer fra alle kanter og fyller rommet på en god måte)

Gud: Ananias!

Ananias: Oj, det må være Gud som taler.
Her er jeg, Herre.

Gud: Gå bort i den gaten som kalles Den rette, og i huset hvor Judas bor, skal du spørre etter Paulus fra Tarsus. For han ber.
Og han har hatt et syn og sett en mann som heter Ananias komme og legge hendene på ham, så han kan få synet igjen.

Ananias: Herre, jeg har hørt mange fortelle om denne mannen og alt det onde han har gjort mot de som tror på deg i Jerusalem. Og han er kommet hit med fullmakt fra overprestene for å fengsle alle som påkaller ditt navn.

Gud: Du skal gå. For jeg har utvalgt ham som mitt redskap til å bære mitt navn fram for folkeslag og konger og for Israels folk. Og jeg skal vise ham alt han må lide for mitt navns skyld.

Ananias: Dette skjønner jeg ikke, og tør ikke, men jeg er sikker på at det var Gud som ba meg, så da kan jeg ikke la være å gå. Kanskje vi snakkes mer siden? Ha det!
Hm, det var i den gata som kalles den rette og i huset der Judas bor...

(Ananias mumler siste linja for seg selv mens han går ut)

Veiviseren: Ja, nå har vi møtt Ananias. Det var litt av et oppdrag han fikk. Tenk å skulle gå til Paulus. Han var jo redd for ham siden Paulus var kommet til Damaskus for å ta alle de kristne. Men det var tydelig at han var så glad i Jesus at han ikke kunne la være å gjøre hans vilje. Dessuten så tror jeg han også har hørt at Jesus har lovet vennene sine å være med hver dag inntil verdens ende.

(De går videre)

Paulus fra motspiller til medspiller

Rom 3

(De får øye på Paulus, som sniker seg langs veggen og prøver å ikke bli oppdaget.)

Veiviseren: Hei, hvem er du og hvem er det du gjemmer deg for?

Paulus: Hysj, ikke rop så høyt, noen kan høre oss. Jeg er Paulus.

Veiviseren: Er det du som er Paulus, ja deg har vi hørt om, så nå vil vi gjerne høre hva du har å fortelle.

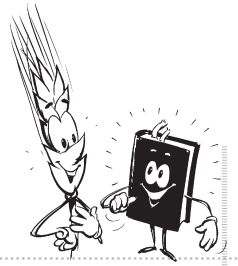
Paulus: Ja, det er egentlig litt av en historie. Foreldrene mine lærte meg å tro på Gud. Jeg visste at Gud hadde lovet å sende en frelser, Messias. Og jeg har ventet på ham, slik som alle andre jøder. Men så begynte noen å si at Jesus var Messias, som vi ventet på. Det trodde jeg ikke på og ville stoppe det tøyset. Derfor kom jeg hit til Damaskus. Her er det mange som tilhører Veien og dem ville jeg ta. Men på veien hit ble jeg stoppet. Plutselig strålte det opp et lys, (sett på en lyskaster mot barna et lite øyeblikk) så sterkt at jeg ble slått i bakken. Og en stemme sa Paulus, Paulus hvorfor forfølger du meg? Det var Jesus. Han ba meg gå inn til Damaskus. Der skulle jeg få beskjed om hva som skulle skje. Da jeg reiste meg opp, kunne jeg ikke se noe. Jeg var blind og de som var med meg, måtte leie meg inn i byen. Tre dager satt jeg slik, blind og spiste ingen ting. Så kom Ananias. Han er kristen og han la hendene på meg og ba for meg. Straks fikk jeg synet igjen. Jeg skjønnte at det var galt å forfølge disse menneskene, for de fulgte Sannheten. Jesus er Messias, ham vi har ventet på. Jeg ble så glad da jeg skjønnte det at jeg straks gikk til synagogen for å fortelle at Jesus er ham vi har ventet på. At han ER Messias!

Det var ikke alle som likte dette. Nå har de lagt planer om å drepe meg. Jeg som kom hit for å forfølge, blir selv forfulgt. Nå er jeg på vei for å treffe noen som skal hjelpe meg ut av byen. I byporten holder de vakt døgnet rundt for å ta meg, derfor må jeg ut et annet sted. Nå skal noen hjelpe meg ut ved å fire meg ned fra muren i en kurv. Jeg vet ikke hvor trygge dere er her heller, så kom og bli med meg. Kanskje de kan få ut dere samtidig.

Veiviseren: Oj, så spennende. Ja, hvis du mener det ikke er trygt for oss i Damaskus nå, så blir vi gjerne med deg og rømmer fra byen.

(Paulus, Veiviseren og barna blir hjulpet med å rømme av noen hjelpere. Hvis det er mulig anbefaler vi at dere rømmer ut av et vindu. Enten ved å hoppe hvis det ikke er for høyt, eller bruke tau, klatresele og lignende for å heise ned. Har man en kurv kan det også brukes. Hvis det er mange meter snø ute eller vinduet av andre grunner ikke kan brukes som rømningsvei, må dere bruke kreativiteten inne. For eksempel heise barna ned i trappeoppgangen, bygge mur av bord som barna må ned fra. Foregår vandringen i en kirke kan det være spennende å heise Paulus og følge hans ned i fra galleriet. Uansett hvilken løsning som velges må sikkerheten være godt ivare tatt!)

Paulus: Ja, dette var spennende. Men vi kom oss unna byen uten at noen så oss. Jeg vet ikke hvor dere skal, men jeg har lyst til å lære mer om Jesus. Derfor skal jeg

finne noen som kan fortelle meg mer om ham. Ha det bra!

Veviseren: Ha det bra! Der drar Paulus videre. Jeg synes denne rømningen var litt slitsom så jeg tror vi setter oss ned litt.

Veviseren: Det er ingen som helt vet hvor Paulus dro. Det går noen år som vi ikke hører om ham. Vi vet allikevel at han brukte tiden til å lære mer om Jesus. Han traff Peter, som kunne lære ham masse siden han hadde vært en av Jesus sine disipler.

Tolv år går, før vi leser mer om Paulus. Fortsatt må han fortelle videre om Jesus. Han vil reise ut av Israel slik at flere får høre. Han tar med seg noen hjelpere og reiser på sin første misjonsreise.

Paulus taktikk var først å dra til synagogen for å forkynne. Synagogen er jødernes gudshus. Der traff han jødene. Hvis ikke de ville høre, gikk han utenfor til de som ikke var jøder.

(To personer kommer inn og diskuterer seg i mellom.)

Person 1: Synes du ikke det høres riktig ut da? Paulus er jo kunnskapsrik. Han kunne historien til folket vårt. Vi vet at Gud har lovet en frelser, en Messias fra Davids ætt.

Person 2: Ja det er riktig, men jeg tror ikke det er denne Jesus som er den lovede Messias. Nei, jeg tror at Paulus tar feil. Det er skummelt at han lurte oss på denne måten.

Person 1: Men kjære deg, jeg er ikke lurt. Jeg er minst like smart som deg og jeg tror det er sant det Paulus sier om Jesus. Jeg vil tilbake senere og høre mer.

Person 2: Nei det synes jeg ikke du skal. Du må da skjønne at han tar feil. Du er på ville veier.

Person 1: Nei, jeg tror det er du som tar feil. Jeg vil tro på Jesus og følge ham, og det synes jeg du også skal gjøre.

Person 2: Nei, det kommer ikke på tale. Å tro at Jesus er Messias, det er, det er... Nei jeg har ikke ord for hva det er, men sann tro er det i hvert fall ikke!

(Personene forsvinner ut og vi hører de diskutere hele veien til de er borte)

Veviseren: Som dere hørte så var det noen som kom til tro og andre ikke. Slik var det overalt hvor Paulus kom og fortalte vitnesbyrdet om Jesus.

Paulus fra motspiller til medspiller

(Paulus kommer inn, litt fortvilet.)

Veiviseren: Der har vi ham forresten. Hei Paulus, hvordan går det?

Paulus: Å hei igjen! Dere skulle bare visst hvor mye jeg har opplevd siden sist, noen trodde vi var guder og ville tilbe oss. Gud hadde hjulpet oss med å få en lam mann til å gå forstår dere. Men vi er mennesker akkurat som dere. Vi fortalte dem om Jesus. Det var så vidt vi greide å stoppe dem fra å ofre til oss.

Veiviseren: Vi skal jo ikke ha noen andre guder enn Gud. Når du vil at flest mulig skal bli kristne, så skjønner jeg fortvilelsen din når de tror at du er Gud.

Paulus: Ja, jeg vil at alle jeg møter skal tro på Jesus og følge ham. Men nå har det kommet noen folk i fra Judea som sier at alle først må bli jøder for å bli kristne, ja for å bli frelst. Jesus er da for alle, og ikke bare for de som er jøder. Jeg er på vei opp til Jerusalem nå. Der skal jeg møte apostlene og så skal vi prate om det. Så jeg må videre jeg.

Veiviseren: Stakkars Paulus. Han har jammen litt å stri med.
Men vi, vi skal kose oss. Jeg har med sjokolade. Så nå skal jeg finne den frem.

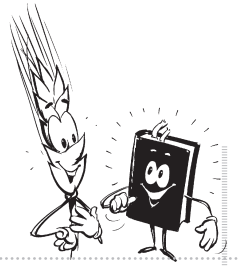
(Finner frem en melkerull eller annen sjokolade som er grei å dele.)

Er det noen som har lyst på?

Før vi åpner den så må jeg si dere en regel: Ingen med blå bukser får smake på sjokoladen.

(Begynn å del ut. Gjennomfør at ingen med blå bukse får sjokolade. Antageligvis vil barna protestere. Diskuter litt med dem. Hvorfor er det ingen god regel? Konkluder med at du fjerner regelen og at alle får.)

Veiviseren: Det var en dum regel. Hva har blå bukse å gjøre med sjokolade? Omtrent like dumt var forslaget om at alle som ikke var jøder, først måtte bli jøde for å kunne bli kristne. Det møtet Paulus skulle på, kalles Apostelmøtet i Jerusalem. På det møtet fortalte Paulus og Barnabas hva de hadde opplevd sammen med Gud på reisene sine. Der ble det bestemt at man ikke trengte å bli jøde for å være kristen. Det er Jesus som har gjort alt for at vi kan kalle oss kristne. Han døde på korset for alle i hele verden, samme hvem de er. Der reddet han oss, frelste oss ved Herren Jesu nåde. Jesus har gjort alt klart for oss han, derfor gjorde de om på regelen, akkurat som vi med sjokoladeregelen.

Rom 4

Nei, vi må videre. Det er ikke alltid lett å vite hvor vi skal gå. Nå skal dere ta på dere bind for øynene. Så skal vi snu dere rundt, slik at dere mister retnings-sansen. Jeg skal stå borte med døra og rope på dere. Når dere følger stemmen min, vil dere komme dit dere skal. Men husk, det er også andre som vil ha tak i dere. De roper på dere, men det er min stemme dere må følge!

(Barna gjør som de har fått beskjed om. Kommer de fram til døra, geleider du dem gjen-nom, så det blir færre igjen i rommet. Vurder ut i fra alder om dere gjør det vanskeligere med å sette utover stoler, bord og lignende. La flere rope på dem å lokke dem bort fra den rette veien. Hvis noen går feil, henter veiviseren dem til slutt. De kan få ta av seg båndet og se hvor de havnet. Det momentet trekkes inn i samtalen etterpå.)

Veiviseren: Var dette lett eller vanskelig? Det var viktig å kjenne igjen stemmen min for å vite hvem dere skulle følge.

Ananias fikk høre Guds stemme i et syn. Og han skjønte med en gang at det var Gud. Det var nok fordi han kjente Gud godt. Paulus fikk også høre Guds stemme. En gang han hadde tenkt seg et sted for å fortelle videre om Jesus, var det akkurat som noen stoppet ham. Den natten fikk han høre noen rope "kom over til Makedonia og hjelp oss!" Da skjønte Paulus at det var dit Gud ville han skulle reise og derfor dro han dit. Makedonia ligger i Europa. Jeg er glad for at Paulus hørte på Gud og fortalte om Jesus der slik at mennesker i Europa også fikk høre. .

Men det var jo noen som prøvde å rope oss en annen vei, slike stemmer er det i verden helt frem til verdens ende. De vil ikke at vi skal høre på hva Gud sier oss. Derfor er det godt Jesus lovet å gå med oss. Men det er også viktig å vite hva som er Guds vilje. Guds vilje blir vi kjent med når vi leser i Bibelen. Der lærer vi å kjenne igjen Guds stemme, slik at vi vet hva som kommer fra Gud og hva som ikke gjør det.

Men nå må vi komme oss litt videre. Kanskje kan vi finne igjen Paulus og se hvordan det går med ham?

Rom 5

(De kommer inn i et rom hvor de ser Paulus og Silas sitte på gulvet i et fengsel. Veiviseren og barna blir stående på avstand og observerer.

Paulus og Silas sitter og synger lovsanger, for eksempel "Hvilken mektig Gud vi har", "Nav-net Jesus", eller en annen sang dere synes passer. Etter hvert som veiviseren begynner å fortelle, synger de lavere for ikke å forstyrre.)

Veiviseren: (Med litt lav stemme slik at de ikke forstyrrer sangerne.)

Se der, nå har Paulus og Silas havnet i fengsel. De har egentlig ikke gjort noe galt, men de traff en slavepike som hadde en vond ånd i seg. Hun fulgte etter

Paulus fra motspiller til medspiller

dem i flere dager og ropte at de forkyste veien til frelse. Paulus ble til slutt lei og bød den onde ånden å fare ut av henne i Jesu Kristi navn. Og det skjedde. Jeg tror kvinna ble glad, for det var nok slitsomt og vondt å ha den ånden inni seg, men han som eide henne ble sint. For når spådomsånden var borte, tjente han ikke penger på jenta lenger. Han fikk derfor Paulus og Silas fengslet. Men først ble de pisket. Nå har fangevokteren fått beskjed om å passe ekstra godt på dem. Og det gjør han nok også, for hvis noen av fangene rømmer, så kan han nok bli straffet med døden.

(Paulus og Silas synger fortsatt, men plutselig kommer et jordskjelv: Lys kan blinke. Ramlelyder kan for eksempel høres gjennom mikrofonen. Fengslet raser sammen ved at noen drar i tråder som er festet til de bærende pappeskene. Paulus og Silas har tau rundt hender og føtter, men det er ikke knytt. Så når de rister litt på seg, faller tauet av. Når jordskjelvet har stilnet kommer fangevokteren løpende inn.)

Fangevokter: Å nei, jeg må ha sovet. Nå har sikkert fangene rømt. Jeg tør ikke annet enn å ta livet mitt.

Paulus: Ikke gjør deg selv noe, vi er her alle sammen!

(Fangevokteren hjelper Silas og Paulus på beina.)

Fangevokter: Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?

Paulus: Tro på Herren Kristus, så skal du og dine bli frelst.

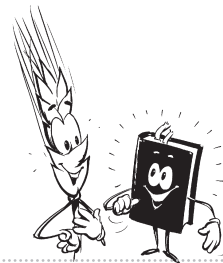
Fangevokter: Kan dere ikke bli med meg hjem så skal jeg stelle sårene deres? Der kan dere døpe meg og familien min og fortelle oss mer om Jesus.

Paulus: Ja det vil vi.

(Alle går ut.)

Veiviseren: Så dere det? Var ikke det helt utrolig. Det var Gud som sørget for jordskjelvet, slik at Paulus og Silas slapp fri.

Det skjedde egentlig veldig mye merkelig der Paulus var. Folk som var syke kunne bli friske igjen. Ja, det hendte til og med at folk tok tørklær og arbeidstøy som Paulus hadde brukt. De la det på noen som var syke og da ble de syke friske igjen. Men det var ikke Paulus som gjorde dem friske. Det var ikke det at han var så veldig flink som gjorde at slike ting skjedde. Nei, Paulus var bare en som Gud brukte. Det var Gud som helbredet, gjorde menneskene friske. Det er han som har makt. Og når vi vet at han har all makt, så er det ganske tøft å tenke på at han vil være med oss hver dag, helt til verdens ende. Kom vi går videre.

Rom 6

Veiviseren: Nå skal dere få en utfordring. Alle sammen må flytte seg fra denne enden av rommet og over til neste, men ingen får lov til å trå på gulvet. Alle sammen må over, og her er det vi har til rådighet. Tror dere vi klarer det?

(Barna får noen bruskasser og noen lange limtreplater eller annet materiale som tåler at det står en del personer oppå dem. Antall vil variere ut i fra størrelsen på gruppa. De må skyve en bruskasse utover, legge en limtreplate oppå den og en kasse som står ved start. Nå kan noen ta med ny bruskasse og balansere bortover limtreplata og sette ut nye bruskasser og nye materialer. Etter hvert som det blir plass, må alle opp og begynne å balansere bortover. Når det ikke er flere materialer og bruskasser igjen, må de begynne å ta med seg det de har brukt. Ut i fra alder, kan det for eksempel lages en regel om at hvis noen tråkker i gulvet, må alle begynne på nytt. Det er alles ansvar at alle kommer over. Er det mange små kan dere vurdere om bruskassene bør settes ut på forhånd, slik at det kun er materialene som må fraktes med.)

Veiviser: Flott vi klarte det! Her var det kjempeviktig at alle hjalp hverandre. Viktig at vi sendte bruskassene i mellom oss og at vi holdt fast i hverandre når noen holdt på å falle ned.

Jeg tror ikke Paulus lekte denne leken her, men jeg vet at han var opptatt av å hjelpe andre mennesker frem. Hjelp dem frem på himmelveien. Han gjorde det ved at han fortalte om Jesus og ved at han skrev brev om Jesus. På reisene sine hadde han jo besøkt mange steder, og på hvert sted begynte mennesker å tro på Jesus. De forstod at Jesus var redningen. Derfor ble det startet flere og flere kirker. Paulus brydde seg om de kristne på disse stedene, men han kunne jo ikke være over alt. Visste de nok om Gud og Jesus? Det var da Paulus skrev brev. Brev som skulle hjelpe dem med å gå på himmelveien. I dag kan de brevene hjelpe oss til å gå på himmelveien, for 13 av brevene Paulus skrev finner vi i Bibelen.

I Rom 15,7 skriver Paulus dette: "Ta derfor imot hverandre slik Kristus har tatt i mot oss." Og det beste vi kan gjøre mot hverandre er å hjelpe hverandre til å gå på himmelveien. Be med oss noen på klubben, oppmuntre hverandre til å be, lese i Bibelen og snakke sammen om Jesus når vi er sammen med venner. Så må vi huske at Jesus har lovet å hjelpe oss. Han vil være med oss hver dag inntil verden ende.

Men akkurat som Paulus dro fra sted til sted må vi også dra videre.

Rom 7

(Her er det ordnet til flere konkurranser:

- Løpe med kleshenger mellom beina
- Kaste mynter oppi et plastbeger som flyter i ei balje med vann. Det gjelder å kaste myntene oppi fra en gitt avstand, uten at begeret velter.)

Paulus fra motspiller til medspiller

Veiviseren: Nå tror jeg vi har kommet til de Isthmiske leker. De ble jevnlig arrangert rett ved Korint. Romerne hadde pålagt sine innbyggere både bibliotek med bøker om deres guder og at det skulle arrangeres idrettsstevner. Dette var omtrent som de olympiske leker, men det var bare menn som fikk delta, og alle sammen var nakne når de konkurrerte. Paulus var teltmaker av yrke. Så når han reiste rundt og fortalte om Jesus, laget han samtidig telt. Når de Isthmiske leker ble arrangert trengtes det mange telt og det er kanskje derfor Paulus var så mye her i Korint.

Nå skal vi konkurrere. Jeg vet de konkurrerte i litt andre grener enn vi har her nå. De hadde musikk- og poesitevlinger, hesteveddeløp, atletiske leker. Vi lager vår egen vri og bestemmer samtidig at vi beholder klærne på, og lar begge kjønn få være med å konkurrere.

(Konkurrer! Ha det gøy og prøv å finne en vinner. Velg selv om dere har en vinner i hver gren, eller om dere har en sammenlagt vinner.)

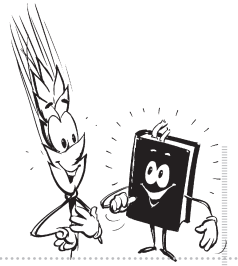
Veiviser: Flott innsats av alle. Nå må vi ha blomsterseremoni. Det er blomster, heder og ære til vinneren. Dessverre så vil blomstene visne etter hvert. De varer ikke evig.

(Vinneren får overrakt blomster. Alle setter seg ned for å høre på det veiviseren har å fortelle.)

Veiviseren: Paulus bruker en del bilder i fra idretten i de brevene han skriver, og kanskje var det her ved Korint Paulus lærte mye om idrett? I mange av brevene sine sammenligner han det å være kristen med en idrettsutøver.

”Og den som kjemper på idrettsbanen, får ikke seierskransen uten at han følger reglene” skriver Paulus mens han er i Korint til Timoteus. Og slik er det med kristendommen også, vi må følge Guds spilleregler i Bibelen for å være kristne. Et annet sted skriver han ”Vet dere ikke at de som løper på idrettsbanen, de løper alle, men bare én får seiersprisen? Løp da slik at dere kan vinne den! Enhver som deltar i idrettstevling, er avholdende i alt – de altså for å vinne en forgjengelig krans, men vi en uforgjengelig.” Å vinne seier som kristen vil si å komme til himmelen. De som driver med idrett ofrer mye for en krans eller medaljer som ikke er noe verdt, men som kristne vinner vi noe mye større: det evige liv. Vi skal få komme til himmelen når vi ikke lenger skal være her på jorden.

Men jeg lurer på hvordan det egentlig går med Paulus. Vi går og ser om vi finner ham.

Rom 8

(Paulus sitter utenfor en dør. Han kan sitte og skrive brev eller sy telt. Han ser opp når gruppen nærmer seg.)

Paulus: Hei, er det dere igjen. Så trivelig å treffe dere her i Rom.

Veiviseren: Jo, takk det samme, men hva er det du gjør her i Rom?

Paulus: Jeg sitter her som fange og venter på at saken min skal komme opp for domstolen. Men til tross for at jeg er i fangenskap har jeg det ganske fritt og godt. Jeg får mange anledninger til å fortelle om Jesus. Det er det at jeg har fortalt så mye om ham som er årsaken til at jeg er her, men jeg klarer ikke å la være å fortelle.

Helt i fra tidenes morgen har vi mennesker ofret til Gud. Og i fra Moses sin tid har øverstepresten en gang i året gått inn i det aller helligste i templet. Der har han ofret et bukk. Bukken, et uskyldig dyr, får overført menneskenes synd ved at øverstepresten legger hånden på den. Deretter må dyret dø og på den måten sone menneskenes synd. Slik at menneskene som egentlig er de skyldige, går fri. Dette var et ritual som ble pålagt oss av Gud, men så skjønner dere, kjære venner. Så kom Jesus. Han var uskyldig, men måtte likevel dø på et kors. Da ble han som den bukken som fikk all menneskenes synd overført til seg, og måtte dø for det. Det er dette som er så viktig å få fortalt videre. Jesus har tatt vår straff. Jesus har gjort opp all vår synd en gang for alle. Vi slipper å streve med den ofringen lenger. Vi er fri. Det er det som er evangeliet. Og det er derfor jeg føler meg fri, selv om jeg er i lenker.

Men selv om jeg vet at offerordningen ikke gjelder lenger så har jeg respekt for de som tror det. Jeg ville for eksempel aldri gå inn i det aller helligste i templet, for jeg vet at det er så viktig for jødene at ingen andre enn øverstepresten går inn dit, og det kun en gang i året.

Men en gang jeg var på vei opp til templet, var det noen som trodde jeg ville være lei og gå inn i det aller helligste, og derfor ble jeg tatt til fange. Det har vært en lang reise å komme hit. Jeg har hatt 200 fotsoldater, 70 soldater på hest og 200 skyttere for å passe på meg, opplevd skipbrudd, fått vitne for en konge og mye mer, men det kan dere lese om selv i Bibelen.

Nå er jeg her i Rom og jeg tror at jeg kommer til å dø her. Men jeg er ikke redd for å dø, det har jeg lengtet etter lenge. Da skal jeg møte Jesus. Jeg har fullført den oppgaven jeg fikk. Nå håper jeg bare at andre fortsetter å fortelle videre om Jesus, rundt over hele jorden. Menneskene trenger å få høre at Gud elsker alle mennesker. Han er så glad i dem at han sendte sin egen sønn til jorden, han døde så alle som vil, kan få evig liv og komme til Gud i himmelen når vi ikke lenger skal leve på jorden.

Paulus fra motspiller til medspiller

Veiviseren: Fortsatt er det mennesker som ikke har hørt hva som står i Bibelen, og ikke vet hvem Jesus er. Derfor må vi som Jesus venner ta på oss oppdraget å fortelle videre. Paulus har blitt kalt den første misjonær. I dag er det misjonærer rundt omkring på nesten hele jorden. Kanskje kommer noen av dere som er her til å bli misjonærer. Uansett om du vil være en Jesusvenn som reiser til et annet land og forteller om ham, eller om du vil være en Jesusvenn her i Norge, så skal du vite det at Jesus vil være med dere hver eneste dag, helt til verdens ende. Og jeg vet når eller hvor jordens ende er. Det er når alle menneskene på jorden har fått høre om Jesus! Der er det jorden ender.

Og her er det denne bibelvandringen ender.

Kapittel 4

Levendegjøring

Det budskapet vi ønsker å formidle, kan vi visualisere på mange måter. Vi har utfordret noen som pleier å forkynne for barn. De har fått i oppdrag å skrive et dramastykke eller en annen måte og levendegjøre teksten på som kan være til hjelp når du skal formidle teksten. Det er stor variasjon i idéene. Liker du en idé godt, er det fullt mulig å overføre den til noen av de andre tekstene.

De ulike opptrinnene blir presentert i tre deler. Først kommer en innledning. Her beskrives det hvordan du best kan bruke stykket. Så kommer en del vi har kalt "Personer og utstyr". Her fortelles hva som trengs av utstyr og hvor mange mennesker det er behov for. Til slutt kommer selve opptrinnet og hvordan du kan gjennomføre det.

Vitnene som blir forfulgt

Av Hanne Hauge

Innledning:

Her får du en dukketeaterpantomime om Stefanus som steines fordi han forteller om Jesus. Hvis du liker denne måten å levendegjøre teksten på, anbefaler vi at du bruker fortsettelsen av denne ideen. Den finner du under levendegjøringen "Forandringen" alternativt 2 på side 99.

Personer og utstyr

1-2 personer, alt etter som om fortelleren også styrer figurene, eller om du fordeler disse rollene på to ledere.

Fargelegg tegningene av Paulus og de andre som medvirker i historien. Disse finner du under kopioriginaler i kapittel 7. Tape fast disse tegningene til noen blomsterpinner. Sett klart et bord eller lignende med duk på, og fremfør fortellingen som et dukketeater.

Gjennomføring

Forteller: En av Jesu venner het Stefanus. Han likte veldig godt å fortelle andre mennesker om Jesus, og han gjorde under og store tegn mellom jødene. En dag

Paulus fra motspiller til medspiller

begynte noen menn å krangle med Stefanus, for de mente at det han fortalte om Jesus bare var tøys og tull. Men Stefanus sa så kloke ting at det var mennene som ville krangle med ham, og gjøre narr av ham som virket dumme. Da ble mennene sure, og de bestemte seg for å fortelle løgner om Stefanus. De sa at han hadde snakket stygt om Moses og Gud, og dermed ble jødene og de skriftlærde sinte på ham.

Da Stefanus fortalte dem at Jesus var Guds sønn, ble de så rasende at de jaget ham ut av byen og kastet stein på ham helt til han døde. En av de som så det som skjedde, var en mann som het Paulus. Paulus syntes ikke at det som hadde skjedd med Stefanus var noe dumt. Han syntes Stefanus fortjente det – han som hadde sagt noe så tåpelig som at Gud skulle ha en sønn...

Etter mordet på Stefanus var det plutselig mange som ble veldig sinte på de som trodde på Jesus. De ville at de kristne skulle settes i fengsel, og at de ikke skulle få lov til å fortelle andre om det de trodde på. Mange kristne ble jaget ut av Jerusalem slik at de måtte flykte til mindre byer rundt hovedstaden. Men det som skjedde da, var at det kom kristne til mange nye steder, og når disse fortalte om Jesus var det bare enda flere som fikk høre.

Forandringen

Alternativ 1 av Anne Marit Høsteland

Innledning:

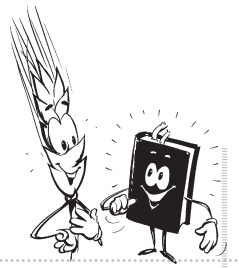
Dette kan brukes som innledning til selve fortellingen om Paulus sin omvendelse og dens følger. Stykket viser hvordan to stykker kan prate seg gjennom begynnelsen av fortellingen og antyder hvordan en kan fortsette gjennom hele.

Personer og utstyr:

De som er med: En andaktsholder (A). Men innledningshistorien kan også gjennomføres med en annen person. Ei hånddukke, her refereres det til en gutt, kalt Henrik (H). Det kan også spilles av en person som kommer inn og har spesielle klær, væremåte, en liten "klovn" som kan være en slags gjennomgangsfigur på samlingene. Hvis det er en hånddukke, er det fint om den også er med på flere samlinger. Den kan gjemme seg bak en talerstol, eller bak et teppe som er spent opp i et hjørne. Bruk fantasien!

Gjennomføring

H Hei alle sammen! (Må presenteres hvis han ikke er kjent fra før!) Er dere klar

for litt action, jeg mener litt fart og tull og sånn! Hvor er forresten,.....?

(Henvender seg til A)

A: Jeg er her og jeg blir litt redd når du sier at du har lyst på action! Vet du hva det betyr? Det er et engelsk ord.

H: Ja, jeg tror det betyr at det skal skje noe spesielt. Er du med, eller ? Jeg har en idé!

A: Høres litt skremmende ut. Jeg har forresten tenkt å fortelle en veldig spennende historie i dag. Vi kan lese den i Bibelen. Der var det action!

H: Ja, men da passer det fint at det skjer litt her også!

(Trekker fram noe som A kan ha for øynene og ber om hjelp til å binde det på A.)

H: Ser du noe nå?
Jeg mener ser du meg? Og ser du hva jeg har i hånden nå?

(H. har hentet en stor ballong fra skjulstedet sitt. Han kan også få hjelp til å blåse den opp, hvis det passer i situasjonen.)

A: Jeg ser ingen ting! Ganske ekkelt å stå her og ikke vite hva du driver med, Henrik!

H: Ta det helt med ro. Du kan stole på meg, nesten bestandig i hvert fall.

(Kommuniser uten ord til barna om at de ikke må si noe.)

H: Men bare for å være på den sikre siden - du er vel ikke redd for sterke lyder og sånn, f.eks, ballonglyder eller noe annet?

A: Nei, ikke noe spesielt. Men jeg skvetter alltid litt når det komme noen sterke lyder.

H: Det var bra å vite!

(Henrik organiserer, for eksempel at A skal gå forsiktig bortover gulvet og så plutselig smeller ballongen. A blir så skremt at hun/han snubler og faller.)

A: Nå skremte du meg, Henrik! Å, jeg kjenner det langt inne i hjertet mitt. Jeg ramla til og med!

Paulus fra motspiller til medspiller

H: Ja, men du slo deg ikke? Jeg tror ikke du kommer til å bli særlig forandret av dette. Jeg mener at du ikke får noen skade som varer, liksom. Klarer du å reise deg opp kan du komme bort til meg så skal jeg gi deg en liten trøstegave fordi jeg var litt slem mot deg.

A: Er det greit at jeg tar av meg bindet for øynene? Ser ikke helt hvor jeg skal gå.

H: Nei, du må ha det på til du har fått gaven. Du kan få noen til å leie deg hit til meg.

(Henrik får et av barna til å ta A i hånden og leie A bort til Henrik.)

H: Her har du en pakke. Nå kan du pakke opp den.

(Inni pakken er det en kjærlighet på pinne, en sjokolade, et hjerte eller lignede.)

H: Skjønner du hva du har fått? Kjenn godt etter!

(A kjenner og kjenner. Må få noen tips av barna.)

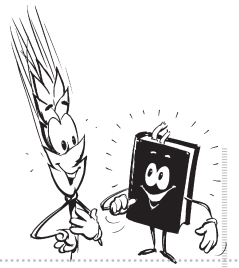
H: Sånn er det når en ikke ser! Alt blir forandret, det som var lett blir vanskelig og det som var kjent blir litt ukjent. Nå kan du få lov til å se!
Ble du glad for gaven? Jeg hadde lyst til å gi den til deg fordi du kanskje ikke tror at jeg liker deg siden jeg lurte deg, men jeg er veldig glad i deg! Og fordi det er så morsomt å høre på når du forteller. Nå har du sagt at du skal fortelle noe som står i Bibelen, og du har lovet at det er en historie med mye action. Kanskje nesten like mye som her i dag?

A: Ja, jeg skal fortelle en veldig spennende historie og den er om en mann som fikk forandret livet sitt helt! Tusen takk for gaven forresten – det var koselig!

Han jeg skal fortelle om het Paulus. Han var en voksen mann. Det er noen år etter at Jesus døde, oppsto og fór opp til himmelen. Noen har begynt å fortelle om Jesus, at han er Guds sønn. Mange begynner å tro på Jesus. Ikke alle liker det og en av dem er Paulus. Han forfølger de kristne. Han leter etter de som tror og sørger for at de blir satt i fengsel.

H: Mener du sånne som hadde gjort noe galt, tatt noe, sagt noe som ikke er sant eller kanskje drept noen. Var det sånne han satte i fengsel?

A: Nei, det var kvinner og menn som ba til Jesus og trodde på ham, de kristne. De ble satt i fengsel selv om de ikke hadde gjort noe galt. De som bestemte i landet likte ikke at noen trodde på Jesus, skjønner du. (Er det noen som har det slik i dag?)

- H: Det var rart! Men hva skjedde med Paulus? Hvordan ble han forandret? Er spent på å høre?
- A: Han het Paulus, men han hadde også et annet navn: Saulus. Klarer du å si det Henrik? Paulus var på vei til en by som heter Damaskus. Han var sammen med noen menn som skulle hjelpe ham å lete etter kristne menn og kvinner, og ta dem med seg og sette dem i fengsel. Men slik skal det ikke gå! På veien skjer det noe helt spesielt!
- H: Var det noen som skremte dem? Sann som jeg skremte deg i stad?
- A: Ja, på en måte. Plutselig strålte det et kraftig lys fram på himmelen. Det var så kraftig at Paulus måtte ta seg for øynene og han falt om på bakken. Han hørte også en kraftig stemme som ropte på ham.

Den som holder andakten kan fortsette å fortelle alt alene eller en kan utnytte hånddukka til å avbryte med små aktuelle spørsmål som en tror barna sitter med. Disse spørsmålene bør være med å forklare vanskelige og uforståelige deler i fortellingen og til å understreke viktige poeng.

Her vil det være naturlig for Henrik å kommentere at Paulus også mistet synet og måtte leies som A i stad. A kan få understreket at det viktigste var ikke at Paulus mistet synet. Det fikk han igjen. Det viktigste var at Paulus møtte Jesus som ropte på ham og som kjente ham og visste alt galt han hadde gjort. Paulus forsto etter hvert at Jesus var glad i ham selv om han hadde gjort mye galt mot de kristne, vennene til Jesus. Henrik kan spørre om noen av de kristne ville være venn med Paulus som hadde vært så slem mot dem. A kan få fram at det var ikke lett i begynnelsen for Paulus å bli godtatt blant de kristne, men at Gud ga ikke Paulus en oppgave uten at han også ga ham mot og hjelp underveis. Henrik lurar på hvordan det gikk til. Henrik vil også være nysgjerrig på hva som gjorde at Paulus forandret seg så mye som han gjorde. Forandret han seg tilbake til den gamle Paulus igjen?

Forandringen

Alternativ 2 av Hanne Hauge

Innledning:

Dette er en fortsettelse av dukketeaterpantomimen som står under "Vitnene som blir forfulgt". Her følges Paulus videre, fra å være en som forfølger til å bli en som blir forfulgt.

Personer og utstyr

1-2 personer, alt etter som om fortelleren også styrer figurene, eller om du fordeler disse

Paulus fra motspiller til medspiller

rollene på to ledere.

Fargelegg tegningene av Paulus og de andre som medvirker i historien. Disse finner du under kopioriginaler i kapittel 7. Tape fast disse tegningene til noen blomsterpinner. Sett klart et bord eller lignende med duk på, og fremfør fortellingen som et dukketeater.

Gjennomføring

Forteller: Paulus ble mer og mer rasende på disse dumme menneskene som kalte seg for Jesu disipler. Han reiste fra hus til hus og fikk arrestert både kvinner og menn som var kristne. Ikke tale om at han ville la dem få fortsette å fortelle løgnhistoriene om Jesus. Derfor ville han prøve å få satt alle de kristne i fengsel, og få en slutt på dette. Paulus gikk derfor til ypperstepresten. Han gav Paulus lov til å reise til en by som het Damaskus og prøve å finne flere kristne der. Hvis han fant noen skulle han få lov til å arrestere dem, og ta dem med tilbake til Jerusalem.

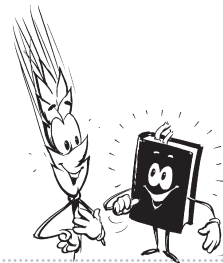
Men på veien til Damaskus skjedde det noe som forandret alt for Paulus. Han hadde reist i mange dager, og nå begynte han å nærme seg byen. Plutselig kom det et sterkt lys fra himmelen og strålte rundt Paulus. Han falt ned mot jorden, og så hørte han en stemme som sa: "Saul, Saul – hvorfor forfølger du meg?". Paulus spurte: "Hvem er du Herre?"

Og han svarte: "Jeg er Jesus, han som du forfølger. Men reis deg opp og gå inn i byen, så skal det bli sagt deg hva du skal gjøre!"

Mennene som Paulus reiste sammen med stod der og kikket forskrekket på ham. De hadde ikke sett noe, men hadde hørt en mystisk lyd. Nå så de at Paulus reiste seg opp fra jorda der han hadde ligget. Men hva var det med Paulus nå da? Han hadde åpnet øynene sine igjen, men han så ikke hvor han skulle gå. Han hadde mistet synet sitt, slik at de han reiste sammen med måtte holde ham i hånden og leie ham inn til Damaskus.

I Damaskus kom han til stedet han skulle bo, og i tre dager kunne han ikke se, og han verken spiste eller drakk. I byen bodde det en kristen som het Ananias. Jesus snakket til Ananias og bad ham om å gå dit Paulus bodde, og legge hendene på ham slik at han skulle få synet tilbake. Først ville ikke Ananias gjøre som Jesus sa, for han hadde hørt at Paulus hadde lov til å arrestere alle kristne. Men når Jesus fikk forklart at han hadde valgt ut Paulus til å fortelle om ham til mange mennesker, så var Ananias lydig og gikk til Paulus.

Ananias bad for Paulus, og Paulus fikk synet sitt tilbake. Så ble han døpt og fikk spist litt mat så han fikk tilbake kreftene i kroppen sin. I Damaskus ble han værende noen dager hos noen kristne, og han gikk til synagogene der i byen og fortalte at Jesus var Guds sønn. Alle ble veldig forundret over det de hørte – og

de spurte: "er ikke dette han som ville komme hit for å arrestere alle de som tror at Jesus er Guds sønn?"

Etter hvert skjønnte jødene at Paulus ikke holdt på med noe lurei for å lokke til seg kristne som han kunne arrestere. Han trodde virkelig på Jesus. Da begynte de å legge planer for hvordan de kunne få Paulus til å slutte å fortelle om Jesus, og nå var det Paulus som måtte flykte fra dem som ville arrestere ham og gjøre ham vondt.

Illustrasjoner finner du under kapittel 7:

- 1: Stefanus, Paulus, Ananias og "lyset fra himmelen"
- 2: Gruppe med menn som kranglet med Stefanus (kan også brukes som illustrasjon på reisefølget til Paulus), kristne i lenker
- 3: Ypperstepresten, "det høye rådet" som er sinte på Stefanus

Blandet mottagelse

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Innledning

Her bruker vi malebrett for å understreke fortellingen fra Bibelen. Du trenger ikke ha kunstneriske ferdigheter for å benytte denne måten til å visualisere teksten. Her benyttes en enkel strek og malen skal bare kopieres.

Personer og utstyr

Du trenger pensel og maling.

Har du avisapir tilgjengelig er det best å male på, men benytt ellers papirrull fra IKEA eller lignende. Fest papiret på en plate så det er enklere å male. Stativet til flanellografen kan brukes for å få tegningen synlig for barna.

Opplegget kan også gjennomføres med tavle eller overhead.

Gjennomføring

Her har vi tatt utgangspunkt i Apg 14, 8-18. Bibelhistorien om da Paulus helbreder en lam mann. Det fører til at menneskene som er vitne til dette, begynner å tilbe Paulus. Han blir fortvilet og forteller at det finnes bare en Gud og han skal ha all ære.

Ha tegnet ferdig figur 1 før samlingen og tegn inn resten mens du forteller bibelhistorien. Bildet er delt i fem.

5	
1	2
3	4

Paulus fra motspiller til medspiller

Du fyller ut resten i rute 1 når du forteller om hvordan Paulus og Barnabas kommer til Lystra. Der var det et stort tempel som var laget til ære for den falske guden Zevs. Menneskene der trodde han var den mektigste guden og tilbad ham.

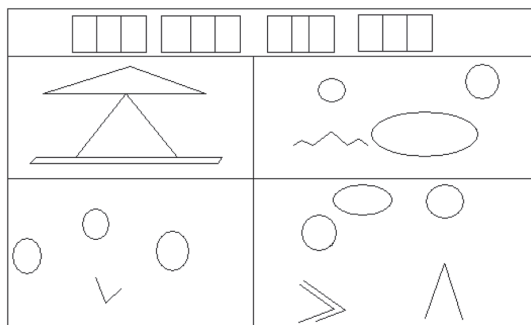
Du fyller ut resten av rute 2 når du forteller om hvordan en lam mann følger godt med på det Paulus forteller om Gud. Om hvordan Paulus ber mannen reise seg og stå på sine bein.

Du fyller ut resten av rute 3 når du forteller hvordan mannen reiste seg og begynte å springe omkring. Menneskene som ser på er fulle av beundring og tror gudene har kommet ned til dem.

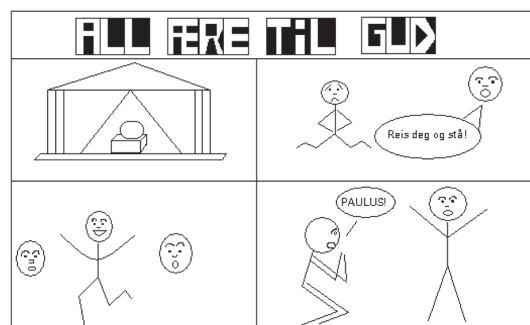
Du fyller ut resten av rute 4 når du forteller hvordan menneskene begynner å tilbe Paulus og Barnabas. De blir fortvilet og gjør alt for å fortelle menneskene at de er mennesker akkurat som dem. De vil bare fortelle om Jesus, for at menneskene i Lystra skal vende seg bort fra de falske gudene de tror på og tilbe den levende Gud!

Du fyller ut rute 5 når du forteller at du ikke skal ha andre guder enn Gud og det er Gud som skal ha all ære.

Figur 1

Figur 2

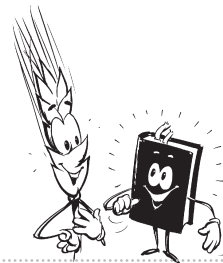

Kristen på grunn av Jesus

Av Einar Waldeland

Innledning

Dette opplegget tar sikte på å lede deltakerne inn i en del av teksten, slik at de opplever den. Hovedfokus er misjon og det å følge Guds stemme/Guds vilje. Tenk litt igjennom hva som gjorde at Lydia tok imot Jesus og hvordan det måtte virke på dem rundt. Ta del i entusiasmen hennes når hun skjønner at Paulus er sendt av den sanne Gud, både jødernes og hedningenes Gud, og at HUN har fått del i det evige livet på grunn av Jesus, på en helt vanlig dag!

Personer og utstyr

Man trenger en leder som er Lydia, og en leder som er Paulus . Deltakerne er folkemengde. Opplegget krever at lederne forbereder seg på teksten og hva de kan si som de ulike personene, men man bør ikke øve inn replikker, kun stikkord.

Kostymer kan gjerne brukes, men det er ikke absolutt nødvendig for gjennomførelsen.

Man må ha muligheten til å bevege seg rundt i et rom eller til et annet rom. Det bør ikke være for mye stoler og bord eller andre hindre i rommet.

Gjennomføring

Lederen "Lydia" kommer inn og forteller at i dag skal barna være med henne til bønnestedet, siden det er sabbat. Det er viktig at Lydia ikke bare "later som", men faktisk er Lydia. Forut for dette kan man fortelle at barna skal få være med på en ekspedisjon/hendelse, og at de må gjøre som det blir fortalt dem, men det beste er, om mulig, å få dette til uten at de får noen "advarsel". Når Lydia kommer inn, kan hun ha på seg noe som skiller henne fra slik hun som leder ville kledd seg til vanlig. Noen av eller alle barna, kan få noe å ta på seg, noe som markerer at de er i en annen tid og historie, enn den de nettopp har vært i. Dette kan gjøres ved at Lydia deler ut et hodeplagg, en kjortel eller lignende til noen og for eksempel sier: "Jeg fant lua di ute, ta den på, det kan bli kaldt" osv.

Lydia tar så med seg flokken til bønnestedet. Det som står i Bibelen er at det er ved en bekk, og veien ned kan preges av fantasien. Denne turen er viktig for illusjonen. Vis at du tror på det du sier, så følger barna med etter hvert. Turen kan gå rundt omkring i rommet dere er i, eller til et annet rom. La utsagn som "Vær litt oppmerksomme her, det er en stor stein vi må trå over" følges av tydelige handlinger, at du later som om du trår over en stor stein. La så barna følge etter og gjøre det samme. Hvis noen ikke gjør som du sier, ignorer det, og fortsett å vise at du tror på det selv. Forhåpentligvis blir de med på leken etter hvert...

På veien ned kan Lydia gjerne fortelle litt om dagliglivet, om naboer, ting hun pleier gjøre og lignende. Bruk fantasien, men la det være realistisk ut fra det du forstår fra Bibelen. Når dere kommer ned til elvebredden, gjør dere klare for bønnestund. La barna sitte litt i en halvsirkel eller en annen formasjon, men marker på en eller annen måte hvor elva er, slik at ingen setter seg i elva.

Før dere kommer skikkelig i gang med bønnestunda, kommer Paulus. La Paulus vasse over elva (det kan være lurt å øve på dette i forkant så det blir litt troverdig). Paulus forteller entusiastisk om hvordan han egentlig hadde planer om å reise et annet sted, men fikk en drøm om å reise til Makedonia. Og nå er han her!

Videre bør dialogen med barna og Lydia (Lydia må passe på at samtalen ikke sporer av, og holde tråden slik at man kommer i mål, men la barna snakke og spille sine roller som de etter hvert har tatt til seg) føre frem til at Paulus forklarer at det de tror på (de er jøder og tror

Paulus fra motspiller til medspiller

på GT - Det Gamle Testamentet) har blitt oppfylt gjennom Jesus. Bruk gjerne anledningen til å fortelle om noen steder i GT hvor det står profetert om Jesus.

Denne seansen avsluttes med at Lydia blir overbevist av det Paulus har sagt (bruk gjerne replikker som viser at hun skjønner (f.eks: "Så du mener at profetene snakket om Jesus når de nevner Messias?") Så får hun med seg barna for å lage til en fest for Paulus hjemme i sitt hus. Når alle har gått til huset, eller er på veien dit, avbrytes rollespillet.

Dette opplegget kan tilpasses gruppen og lederne, og på den måten bli veldig omfattende, eller mindre omfattende. Det viktigste er at man leder barna inn i skuespillet. Hjelp dem gjerne med å ta til seg en rolle hvis de ikke helt skjønner hva de driver med. Det kan du gjøre ved tilsagn der du gir dem et navn, eller forteller om opplevelser de har "opplevd" eller "snakket" med deg om tidligere. Hvis de er med på leken, kan det bli spennende å høre hvordan de opplever misjonæren Paulus og det han har å si. Ikke la det bli for mye oppvisning der deltakerne bare hører på hva lederne sier, men la det være en dialog. La Paulus henvende seg til alle, Lydia snakker på en måte på vegne av alle, men la barna komme til orde og med innspill der det lar seg gjøre.

Gud den allmektige

Av Grete Y. Martinsen

Innledning:

Her er et eksempel på hvordan du med enkle gjenstander kan virkeliggjøre bibelhistorien for barna. Denne historien flytter seg i tid og sted, men ved hjelp av stedsnavn på plakater, ser vi hvor vi er.

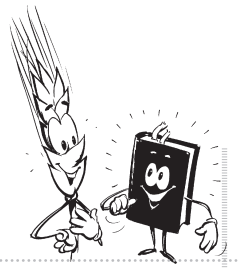
Personer og utstyr

Mange stoler, en plakat hvor det står FENGSELET I FILIPPI, en plakat hvor det står ATHEN, ark med navnet på ulike guder: Astarte, Zevs, Merkur, Afrodite etc. Et stort og gjerne farget ark hvor det står GUD.

Om ønskelig kan barna til slutt få pynte arket med GUD for så å henge det opp i lokalet. Pyntingen kan gjøres ved hjelp av glitterlim, klistremerker, tegninger eller lignende.

Gjennomføring

Lag en runding av stolene. Den skal være stor nok til at alle får plass i den. Ved siden av sirkelen står det et tydelig skilt: FENGSELET I FILIPPI.

Sett dere sammen inne i fengselet, og fortell hva som skjedde. Når jordskjelvet kommer, "sprenges" sirkelen med stoler: Dytt stolene utover. Fengselet er åpent!

Fortell videre hva som skjer.

Bruk ett av barna til å være fangevokteren som blir redd, og fortell ellers enkelt og flytt dere ut av fengselet når du kommer dit i fortellingen.

Så går reisen videre til Athen. Det er i andre enden av rommet. Der står det et tydelig skilt med store bokstaver: ATHEN.

Rundt "i Athen" henger du opp ark med navn på ulike guder. Astarte, Zevs, Merkur, Afrodite etc.

Fortell og vis: Folket i Athen hadde mange guder. MEN når Paulus får ordet denne dagen har han et helt nytt budskap å komme med: Det finnes bare en GUD!

Oj, dette er helt nytt for folket i Athen.

Ta ned arkene med gudenavn på mens du forteller dette. Heng opp et nytt ark hvor det står GUD.

Noen av menneskene i Athen ville tro dette: La halve barneflokken sette seg ned rundt arket med Guds navn på.

Men andre ville ikke; la resten av barna snu ryggen til.

(Vær litt forsiktig her. For noen av barna kan det være en sterk opplevelse å skulle snu ryggen til Gud.)

I Athen hadde man mange ulike guder. Ta frem igjen arkene med gudenavn; men vi vet og tror at det finnes bare EN LEVENDE GUD. Legg vekk de andre arkene og ha kun det av Gud igjen.

Søskenkjærlighet

Av Erik Axelsson

Innledning

Dramaet om Onesimus kan brukes i en barnegruppe på minst 3 personer. Det er 3 roller i dramaet og resten av barna kan være tilskuere. Dramaet er skrevet slik at man ikke trenger noen øvelse på forhånd. En leder leser/forteller mens barna gjør det som de hører rollefiguren deres skal gjøre. Det er også fullt mulig å bruke dramaet på en familiegudstjeneste med frivillige skuespillere fra salen.

For at et slikt drama skal bli morsomt å se på, er det veldig viktig med klær og andre gjenstander. En lue og et par briller gjør veldig mye!

Paulus fra motspiller til medspiller

Personer og utstyr

Forteller

Filemon, som har pene klær på seg

Onesimus, som har fillete klær

Paulus som har fengselsklær og gjerne også lenker

I tillegg trengs det bord, stoler, penn, papir og en sopelime

Gjennomføring

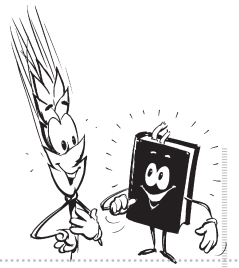
Det var en gang en mann som het Filemon. Han bodde i byen Kolossæ i et land som idag heter Tyrkia. Filemon var en snill mann som var godt likt i menigheten sin i Kolossæ. Filemon hadde en slave som het Onesimus. Onesimus hjalp Filemon med alt mulig i Filemons hus som for eksempel å sope gulvet, lage mat og reie opp sengene.

Å være en slave for noen innebærer at man ikke er fri. Man kan ikke bare slutte i arbeidet sitt når man vil. Den som har kjøpt slaven bestemmer alt over slaven. Selv om Filemon sikkert var snill mot slavene sine, ville ikke Onesimus være en slave lenger, han rømte fra Filemon!

Da Onesimus rømte, traff han på en eller annen måte Paulus som satt i fengsel. Kanskje kom Onesimus til fengselet fordi han hadde stjålet noe eller gjort noe annet dumt. Paulus var en gammel mann som satt i fengsel på grunn av at noen ikke likte at han fortalte om Jesus. Paulus og Onesimus ble veldig gode venner og satt ofte og snakket sammen. Paulus fortalte for Onesimus om alle sine spennende reiser rundt Middelhavet, og så fortalte han ham om Jesus. Etter hvert begynte også Onesimus å tro på Jesus, og han ble en kristen. Paulus likte Onesimus godt, men han visste at han ikke kunne ha Onesimus sammen med seg for alltid. Onesimus var jo tross alt en slave som hadde rømt fra Filemon. Og det at slaver rømte fra eierne sine var ikke greit. Det var harde straffer for slikt. Kanskje hadde Onesimus til og med stjålet noe fra Filemons hus for å ha noe å leve av etter at han hadde rømt? Paulus kunne ikke bare sende Onesimus hjem igjen. Det kunne være farlig for Onesimus!

Derfor gikk Paulus og hentet penn og papir. Han satte seg ved bordet og begynte å skrive et brev til Filemon, mannen som eide Onesimus. Paulus kjente Filemon, han visste at Filemon var en snill mann. Men Paulus visste også at det han nå skulle be Filemon om, var en ganske stor tjeneste.

I sitt brev til Filemon skrev Paulus først at han visste hvor snill Filemon var, og at han visste hvilket godt arbeid Filemon gjorde hjemme i menigheten sin. Så ba han Filemon om ikke å straffe Onesimus når han kom, men heller ta imot ham som en venn. Han ba Filemon om ikke å bry seg om at Onesimus hadde rømt fra ham og at han kanskje til og med hadde stjålet fra ham. Hvis Onesimus hadde tatt noe fra Filemon, så tilbød Paulus seg å betale for det istedet for Onesimus. Paulus ba til og med Filemon om å ta imot Onesimus akkurat som Filemon ville tatt imot Paulus selv! Da brevet var ferdig, fikk Onesimus i oppdrag å gå tilbake

til Kolossæ og ta med seg brevet til Filemon.

På veien tilbake var Onesimus veldig glad og takknemlig for at Paulus hadde skrevet et slikt brev, nå ville det bli mye enklere å komme tilbake til Filemon igjen!

Hvordan det gikk med Onesimus forteller ikke Bibelen, men vi kan jo håpe at Filemon klarte å ta imot Onesimus som en venn, selv om Onesimus bare var en slave, og selv om han hadde rømt fra Filemon.

Idrettsstevne

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Innledning

Her er et eksempel på hvordan du kan dramatisere et av poengene i teksten inn i dagens setting. Dramatiseringen passer i forkant av en samtale med barna.

Personer og utstyr

La tre ledere være skuespillere. Ellers trenger man et bord, tre stoler og en kortstokk.

Gjennomføring

Personene skal spille et kortspill hvor vinneren er den som fortest mulig kvitter seg med kortene på hånden. De må bli enige om hva de snakker om utenom spillet. De kan for eksempel snakke om noe de opplevde i et friminutt på skolen denne dagen. En av spillerne jukser slik at alle barna ser dette. Det kan være med at personen jevnlig legger kort under rumpa. Så klart er det denne personen som vinner. Viser det med tydelig seiersdans og glede, mens de to andre spiller videre om 2. og 3. plass. Dere må huske å ikke dele ut for mange kort slik at spillet tar alt for lang tid.

Etterpå kan dere snakke med barna om hvem som vant. Hva vinner man som kristen? En vinner ikke når man jukser, en må følge reglene. Sammenligning regler i idrett og spill med regler i kristendommen. 2. Tim 2,5 Hva er egentlig reglene i kristendom? Vi er frelst/vinner på grunn av nåde.

Vi kan avslutte samtalen med barna med å oppsummere hva vi har snakket om, altså det sentrale i kristendommen. Joh 3,16 Akkurat dette er det vi må fortelle videre til alle som ikke har hørt. For hvordan kan noen tro uten at de har hørt?

Statsborgerskap

Av Inger M. Strangstad

Innledning

Dette er et dramastykke som kan brukes enten før eller etter andakten. Stykket prøver å forklare minneordet.

Personer og utstyr

Det trengs tre personer; en vakt (V) en gutt (eller ei jente) (G) og en forteller (F). Stykket foregår ved inngangen til et slott. Ønsker man kan man bygge opp noe som ligner et slott, men det kan også gjøres helt enkelt ved at vakten står foran en dør eller at det er et tenkt slott.

Gjennomføring

En vakt står utenfor slottet. En gutt kommer og skal til å gå inn. Vakten avbryter gutten hele tiden slik at han aldri får fullført setningene sine.

V: Nei, stopp! Du kan ikke gå inn der!

P: Jo da, det kan jeg for...

V: Nei, sa jeg. Det kan du ikke. Jeg er satt til å holde vakt her og passe på at ingen uvedkommende slipper inn.

P: Men jeg er ikke uvedkommen. Jeg får lov og jeg er velkommen!

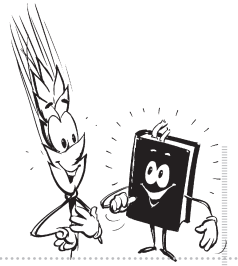
V: Ha, ha! Du velkommen? Slik som du ser ut? Du vet vel at ingen med flekker på klærne kommer inn her.

P: Jeg vet at klærne mine ikke er noe fine, men du skjønner at...

V: Ja, jeg forstår det veldig godt. Du prøver å komme inn her uten lov. Jeg kan virkelig ikke slippe inn en i fillete klær. Hva tror du kongen ville si da? Hvis jeg slipper inn slike som deg på festen? Nei, beklager, du må nok gå igjen.

P: Men jeg har rett til å komme inn. Fordi at...

V: Nei, nå må du stoppe å tulle. Det er ikke slik at hvem som helst kan komme hit å si at de har rett til å komme inn. Det er fest på slottet og kongen kan ikke ha slottet fullt av slike som deg.

- P: Men jeg er velkommen på den festen for prinsen er...
- V: Hør på det jeg sier da. Du er ikke velkommen og ikke bland prinsen inn i dette.
- P: Men prinsen er broren min og...
- V: Nei slutt nå med dette tullet, - hva sa du forresten?
- P: Jeg sa at prinsen er broren min og han har ordnet med rene og fine klær til meg. De skal jeg få inne på slottet. Det er han som har invitert meg. Kongen venter meg og er glad for at jeg ville komme.
- V: Du skal få fine klær av prinsen som er broren din og kongen venter deg? Men kjære deg da, hvorfor sa du ikke det med en gang?

(frys – De som spiller stopper opp og står helt stille.)

- F: For det er én Gud, og én mellommann mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus. (1. Tim 2,5)
Kongen, Gud har invitert til fest. Men ingen mennesker som noen gang har gjort noe galt, som har syndet, kan komme inn til festen. Prinsen, Jesus, han har aldri syndet. Likevel ble han hengt på et kors for å dø. Der sonet han, og gjorde godt igjen, alt det vi mennesker har ødelagt med vår synd. Alle som tror på Jesus og vil ha ham som sin frelser, kan få slippe inn på festen hos Gud, for Jesus har ordnet opp med vår synd. Derfor blir vi verdige til festen. Men det er bare Jesus som kan hjelpe oss inn på festen. For det er én Gud, og én mellommann mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus.

Kapittel 5

Sang

Jesus jeg vil være sammen med deg

Brith-Jorunn Hovda

F G/F Em7 Am
Det er så fint ____ å le - se i bi - be - len, ____

3 F G F C C7
For der blir jeg kjent med man - ge kvin - ner og menn. Og

5 F G/F Em7 Am
Paul - us har ____ jeg lest ____ om, - han var en vold - som mann, ____ Men

7 F G/F Em7 Am
Gud han kal - te Paul - us og helt for - and - ret han. ____ Han

9 F G Em7 Am
møt - te my - e mot - gang, kom ____ i feng - sel til ____ og med, ____ Men

11 F C/E Dm7 G C7 F G
Je - sus styrk - et han hver dag ____ og så han hvert ____ et sted. Je - sus, ____ jeg vil væ - re

14 F/C C F G F/C C
sam - men med deg, ____ Slik at ____ du kan for - and - re ____ meg. ____

17 Am Em7/G F C C/B Am Em7
Jeg vil for - tel - le om din ____ kjær - lig - het, ____ Til de som ik - ke deg kjen -

20 F C C7 F Dm7 F/G G7 C
- ner og vet; ____ at du er ver - dens Frel - ser ____

Kapittel 6

Fortellinger

Vitnene som blir forfulgt

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Jesus og vennene hans hadde gått sammen i tre år før Jesus ble tatt til fange. Da han ble korsfestet og døde var de ganske redde. Tenk om det samme ville skje med dem! Noen stakk til en annen by. Andre låste seg inne i håp om at ingen skulle finne dem.

Plutselig stod Jesus i rommet der de hadde gjemt seg. Han var ikke død lenger! Han var oppstått!

I 40 dager viste han seg for dem. Plutselig kunne Jesus komme gående til dem på vannet, eller vandre sammen med dem på veien.

Det var i disse dagene at Jesus gav dem oppdraget: "Og dere skal være mine vitner både i Jerusalem og hele Judea, i Samaria og like til jordens ende."

Hva tenkte disiplene, vennene til Jesus, da de fikk beskjed om å være vitner? Den dagen han døde hadde de kanskje tvilt på hvem han egentlig var, men nå var de mer og mer sikre på at det var helt sant det han hadde sagt: Han **var** Guds Sønn, Messias, som de hadde ventet på. Allikevel følte de tryggest å gå tilbake til de jobbene de hadde hatt før de traff Jesus. De torte ikke fortelle alle om hva de hadde vært med på. De holdt seg litt skjult.

Så kom altså Jesus og sa at det var **de** som skulle fortelle om det som hadde hendt. De skulle fortelle det til hele verden!

Da Jesus hadde gitt dem oppdraget, ble han løftet opp fra jorden mens de så på. En sky kom og skjulte ham, så de ikke så ham lenger. De bare stod der, de fortsatte å stirre opp mot himmelen. Hvor var han blitt av?

Da stod plutselig to menn i hvite klær hos dem. De spurte: "Hvorfor står dere og ser opp mot himmelen? Denne Jesus, som er tatt opp til himmelen fra dere, skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen!"

Jesus var ikke lenger sammen med dem, han hadde reist tilbake til sin far, til Gud i himmelen.

Vennene til Jesus var igjen – alene. Nå skulle de være vitner, men hvordan skulle de klare det – alene?

De trengte ikke gjøre det alene! Gud tenker på alt! De hadde fått beskjed av ham om å holde seg i Jerusalem, for snart skulle det komme en hjelper.

Paulus fra motspiller til medspiller

En dag, da alle var samlet, kom det med ett en lyd fra himmelen som når et veldig stormvær farer fram, og fylte hele huset der de satt. Det viste seg for dem tunger likesom av ild, som delte seg og satte seg på hver enkelt av dem. Da ble de alle fylt med Den Hellige Ånd, og de begynte å tale i andre tunger, alt etter som Ånden gav dem å tale.

Siden Jesus ikke lenger skulle leve og bo på jorden sendte han en hjelper til vennene sine. Det var Den Hellige Ånd.

Vennene til Jesus, de som hadde vært så redde og ikke tort å fortelle andre om det de hadde opplevd, ble plutselig helt forandret.

Peter, som til og med hadde sagt han ikke kjente Jesus, stilte seg opp foran mange mennesker og holdt en flott tale. Han sa at Jesus var Guds sønn, redningen som Gud hadde lovet alle mennesker. Han måtte bli korsfestet for å seire over døden, sa Peter. Han gjorde det for å hjelpe dem.

Da de som hørte på lurte på hva de skulle gjøre, sa Peter frimodig: "Omvend dere, og la dere alle døpe i Jesu Kristi navn til syndenes forlatelse, så skal dere få Den Hellige Ånds gave."

Nå var vennene til Jesus blitt veldig modige. De bad for dem som var syke. En lam tigger ble helbredet!

De fortalte om Jesus over alt. Og akkurat slik som det var for Jesus, at noen ikke likte det han sa, slik ble det for disiplene også. Noen ville at de skulle tie stille. De trodde ikke det de hørte var sant, og derfor mente de at disiplene hånte Gud.

Noen av vennene til Jesus ble satt i fengsel. Heldigvis var det en gammel klok mann blant de som bestemte. Han het Gamaliel.

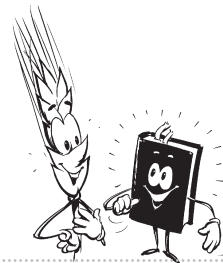
Gamaliel sa til de andre: "Rett som det er har det dukket opp noen som har hisset opp folket til å følge dem. Men når lederen døde, slik som Jesus nå har gjort, forsvant de etter hvert. Og nå sier jeg dere: Hold dere fra disse menn og la dem være i fred! For er dette råd eller dette verk av mennesker, så vil det gå til grunne. Men er det av Gud, vil dere ikke kunne ødelegge det. Ta dere i vare så dere ikke strider mot Gud!" Heldigvis hørte de på det mannen sa.

Det ble flere og flere som skjønnte at det Peter og de andre vennene til Jesus fortalte var sant. De begynte også å tro på Jesus, tro at han var Guds sønn som var kommet for å frelse dem.

Og flere og flere fortalte det videre. De vitnet om at Jesus hadde stått opp fra de døde. En av dem var Stefanus, som var full av nåde og kraft. Han gjorde under og store tegn blant folket. Vet dere, de som så ansiktet hans, sa det var som å se ansiktet til en engel.

Stefanus var den første som døde fordi han var kristen. De som var sinte på de kristne hadde visst glemt hva Gamaliel hadde rådet dem til. Han hadde sagt at de ikke skulle forfølge dem som trodde på Jesus.

Midt i gjengen til de som var slemme mot Stefanus stod en mann med fine klær. De andre hadde lagt jakkene sine ved føttene hans, mens de mobbet Stefanus. Mannen stod og så på

hva de andre gjorde. Han var helt enig med dem. Det var da ikke galt å steine Stefanus! Han var jo kristen!

Mannen i de fine klærne hadde vært elev hos Gamaliel. Han het Paulus.

Forandringen

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Samme dag som Stefanus ble drept, begynte enda flere å forfølge de kristne i menigheten i Jerusalem. Alle i kirken unntatt disiplene, ble spredt utover bygdene i Judea og Samaria.

Det var mange som ikke ville at de kristne skulle fortelle om Jesus. De fikk ikke engang lov til å tro på ham. Men noen gudfryktige menn begravde Stefanus og holdt en stor sørgestund over ham.

Paulus, han som hadde stått og sett på at Stefanus ble steinet, herjet menigheten. Han tvang seg inn i hus etter hus og slepte ut både menn og kvinner. Mange ble kastet i fengsel. Det var helt forferdelig.

De kristne var livredde for Paulus. Likevel fortsatte de å fortelle om Jesus til menneskene rundt seg.

Disippelen Filip var en av dem som opplevde mye når han vitnet om Jesus. Han fortalte om Jesus til en trollmann som het Simon. Da Simon fikk høre det Filip sa ville han også tro på Jesus, selv om han ikke skjønnte alt.

Filip møtte til og med en hoffmann fra Etiopia som han fortalte om Jesus. Mannen begynte å tro, og han ble døpt. Da han kom hjem til Etiopia fortalte han videre om Jesus der, så flere og flere ble kristne.

Paulus bare fortsatte å herje med de kristne, Herrens disipler. Han truet dem og sa at han ville drepe dem.

En dag gikk han til øverstepresten. Han spurte om å få et brev hvor det skulle stå at han hadde lov til å reise til Damaskus. Der skulle han fange alle som var kristne, enten det var menn eller kvinner. Så skulle han føre fangene i lenker tilbake til Jerusalem. Han fikk det brevet han bad om og dro av sted.

Da han nærmet seg byen Damaskus, strålte plutselig et sterkt lys fra himmelen. Paulus falt til jorden, og hørte en røst som sa: "Paulus, Paulus, hvorfor forfølger du meg?" Han sa: "Hvem er du, Herre?" Stemmen Paulus hørte svarte: "Jeg er Jesus, han som du forfølger. Men reis deg og gå inn i byen, så skal det bli sagt deg hva du har å gjøre!"

Mennene som reiste sammen med Paulus stod forskrekket på veien. De hørte hva som ble sagt, men de så ikke hvem som snakket.

Paulus reiste seg, men da han åpnet øynene, så han ingen ting. Han var blitt blind! De andre måtte leie ham inn i Damaskus.

Paulus fra motspiller til medspiller

Paulus var blind i tre dager, og han verken åt eller drakk. Men i Damaskus bodde en kristen mann som het Ananias. Til ham sa Herren i et syn: "Ananias!" Han svarte: "Her er jeg, Herre!" Og Gud sa til ham: "Stå opp og gå bort i den gaten som kalles Den Rette. Spør i Judas' hus etter en ved navn Paulus, fra Tarsus. For se, han ber! Og i et syn har han sett en mann som heter Ananias komme inn og legge hendene på ham for at han skulle få synet igjen."

Men Ananias svarte: "Herre, jeg har hørt mange fortelle om denne mannen, hvor meget ondt han har gjort mot dine hellige i Jerusalem. Her har han fullmakt fra øversteprestene til å legge i lenker alle dem som påkaller ditt navn." Men Herren sa til ham: "Gå av sted! For jeg har valgt ham til å fortelle videre om meg, både for de som ikke er jøder og for konger og for Israels barn, jødene. Jeg skal vise ham hvor mye han må lide for mitt navns skyld."

Da gikk Ananias. Da han kom til Paulus la han hendene på ham og sa: "Paulus, bror! Herren har sendt meg. Jesus, som viste seg for deg på veien hit, han vil at du skal få synet igjen og bli fylt av Den Hellige Ånd."

Og straks falt det likesom skjell fra Paulus' øyne, og han kunne se. Han stod da opp og ble døpt. Paulus ble hos de kristne i Damaskus noen dager.

Nå var visst ikke Paulus sint på de kristne lenger. Han begynte å vitne om Jesus i synagogene, at han er Guds Sønn. Alle som hørte det, ble forundret og sa: "Er ikke dette han som i Jerusalem ville utrydde alle som påkaller dette navn, ja, alle kristne? Og var han ikke kommet hit for å legge dem i lenker og føre dem til øversteprestene?"

Men Paulus fikk stadig større kraft. Jødene i Damaskus ble tause når Paulus beviste at Jesus er Messias.

Da mange dager var gått, la jødene planer om å drepe Paulus. Men Paulus fikk kjennskap til planen. Jødene holdt vakt ved byportene både dag og natt. Hvis de så ham ville de slå ham i hjel. Men de kristne hjalp Paulus. En natt fikk de ham ut av byen. De tok ham med til et rom som lå helt inntil bymuren. Der var det et vindu. Og fra vinduet firte de ham ned på bakken – i en kurv!

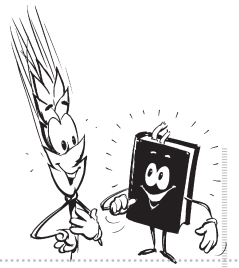
Han som hadde forfulgt de kristne var nå blitt forvandlet! Paulus var blitt kristen. Han hadde begynt å tro på Jesus. Og nå var det han som ble forfulgt.

Blandet mottagelse

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Ingen vet helt sikkert hvor Paulus dro etter han var firt ned fra bymuren i Damaskus, den natten han måtte rømme. Men etter noen år kom han i hvert fall til Jerusalem.

De kristne var fortsatt redde for Paulus. Han var jo den som hadde forfulgt dem. Men en

mann som het Barnabas tok seg av Paulus og viste de andre at han var til å stole på. Paulus ble kjent med Peter i Jerusalem, han som var bestevennen til Jesus. Vi må regne med at Peter fortalte Paulus hva han hadde opplevd da han gikk sammen med Jesus, hvordan han hadde sett lamme gå igjen, hvordan blinde fikk synet tilbake og hvor utrolig det hadde vært å høre Jesus fortelle om Gud.

I tiden som fulgte ble det flere og flere kristne. For vennene til Jesus og de andre som begynte å tro på ham, greide ikke å tie stille.

Paulus brukte tiden godt. Han lærte stadig mer om Jesus. Og 12 år etter han hadde møtt Jesus utenfor Damaskus, vil han reise ut av Israel. Han vil dra til andre land for å fortelle om Jesus. Han reiste ikke alene. Han hadde med seg både Barnabas, Markus og Johannes. Før de dro måtte de kristne i Antiokia gjøre noe viktig. De ba og la hendene på dem, for å vise dem at de var utsendt av Den Hellige Ånd. Så dro de ned til Seleukia og videre til Kypros. Da de kom til Salamis, forkynnte de Guds ord i jødernes synagoger.

Etter at de hadde reist over hele øya, like til Pafus, traff de på en jøde som var trollmann, en falsk profet. Han holdt til hos landshøvdingen, som var en klok mann. Han inviterte Barnabas og Paulus fordi han ønsket å høre Guds ord. Men trollmannen prøvde å holde dem borte. Paulus så skarpt på trollmannen, og fylt av Den Hellige Ånd sa han: "Skal du ikke holde opp å forvrengte Herrens rette veier?" Da ble trollmannen blind for en tid. Da landshøvdingen så det som skjedde, ble også han en kristen, og han var slått av undring over Herrens lære.

Etter en tid dro de videre. De seilte ut fra Pafus på Kypros og kom til Perge i Pamfylia. Der dro Johannes hjem igjen, mens de andre reiste videre til Antiokia i Pisidia. Der gikk de til synagogen slik de pleide, for det var sabbat den dagen.

Etter opplesningen fra loven og profetene, sendte synagogeforstanderne bud til dem og sa: "Brødre, har dere et formaningsord til folket, så tal!"

Da holdt Paulus en tale. Han begynte med å snakke om hvordan Gud hadde gjort israelittene til et stort folk, hvordan han hadde ført dem ut fra Egypt og latt dem få dommere og konger når de ønsket det. Han snakket om David, den store kongen, og om at Gud hadde lovet at det skulle bli født en frelser i Davids slekt, en frelser som skulle redde alle. Dette har nå skjedd, sa Paulus, for frelseren er Jesus.

Menneskene i synagogen ønsket at Paulus og vennene hans skulle komme igjen neste sabbat og fortelle dem mer. Og noen begynte å tro!

Neste sabbat kom nesten alle som bodde i byen for å høre. Da ble mange av dem som vanligvis gikk i synagogen misunnelige. De gjorde hjertene sine harde og ville ikke høre på Paulus.

Da bestemte Paulus seg for å gå til de som **ikke** var jøder, til hedningene. Paulus sa: "For dette er Herrens bud til oss: Jeg har satt deg til et lys for **hedningene**, for at du skal være til frelse **like til jordens ender**."

Da de som ikke var jøder hørte dette ble de veldig glade og priste Gud. Mange ble kristne.

Paulus fra motspiller til medspiller

Men jødene i synagogen likte ikke Paulus og det han fortalte. De ble sinte på ham. Derfor dro Paulus videre til Ikonium.

Men der skjedde akkurat det samme. Jødene ville ikke tro der heller. Da gikk Paulus og de som var med ham til hedningene isteden. Og de hørte på, ja, de ble kjempeglade når de fikk høre om Jesus.

Da la jødene i Ikonium planer om å ta Paulus og de som var med ham til fange. Derfor måtte de flykte ut av den byen også.

En dag kom de til et sted som heter Lystra. Der møtte de en mann som var lam i føttene. Han hadde vært lam helt siden han var født. Den lamme mannen hørte på Paulus, som så nøye på ham. Da han så at han hadde tro til å bli helbredet, ropte Paulus: "Reis deg og stå på dine føtter!"

Da reiste mannen seg opp. Han kunne gå! Ja, han sprang omkring! Menneskene som så dette begynte å rope: "Gudene er kommet ned til oss!" De trodde at Barnabas og Paulus var guder. Derfor ville de ofre til dem.

Da rev Barnabas og Paulus klærne sine i stykker for å vise hvor forferdet de var. De løp vekk fra menneskene og ropte: "Hva er det dere gjør? Vi er mennesker akkurat som dere. Vi forteller dere om Jesus, for at dere skal vende dere bort fra de falske gudene dere tror på og til den levende Gud!"

Da greide de så vidt å stoppe menneskene fra å ofre til dem.

Men jødene var fremdeles sinte på Paulus og Barnabas. Nå fulgte de etter dem og ville drepe dem! De kastet steiner på Paulus. De kastet og kastet og gav seg ikke før de trodde Paulus var død. Så slepte de ham ut av byen og slengte ham fra seg i grøftkantene.

Da de kristne fant Paulus, stilte de seg rundt ham. Å, de var så fortvilet! Men plutselig reiste Paulus seg opp! Og han gikk på sine egne bein inn i byen!

Dagen etter reiste Paulus og vennene hans videre. De fortsatte å fortelle om Jesus over alt hvor de kom.

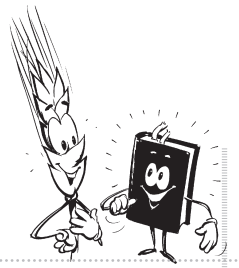
Kristen på grunn av Jesus

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Paulus bodde nå i Antiokia. Derfra holdt han kontakt med de menneskene han hadde fortalt om Jesus. Han skrev brev til dem.

En dag kom det noen kristne fra Jerusalem på besøk til den kirken hvor Paulus pleide å gå. De var sendt fra den aller første kristne kirken i verden, for å gi en viktig beskjed til Paulus og de andre. Menigheten i Jerusalem hadde kommet frem til at alle som ikke var jøder måtte bli det, ellers kunne de ikke bli frelst! Først måtte de bli jøder og så kunne de bli kristne, mente de.

Da Paulus hørte det ble han nok litt sint. Han begynte å diskutere med utsendingene fra

Jerusalem og sa at han ikke var enig med dem. Jødene levde jo etter regler Gud hadde gitt dem før Jesus kom til jorden!

Det ble bestemt at Paulus og Barnabas skulle reise til Jerusalem for å snakke med lederne i kirken der.

Da de kom til Jerusalem, ble de mottatt av menigheten og apostlene og de eldste. Paulus sa at han og Barnabas og de andre hadde fortalt om Jesus til mange som ikke var jøder da de var ute og reiste. Og han var helt sikker på at det var Gud som hadde bedt dem om å gjøre det. Han fortalte om det de hadde opplevd, at mange hedninger hadde sagt ja til Jesus. De som hadde sagt ja var ordentlig kristne, mente Paulus. Det var helt feil å kreve at de skulle bli jøder først!

Alle var ikke enige. Noen sa at de hedningene som var blitt kristne måtte omskjæres, og andre sa at de måtte holde hele Moseloven. De diskuterte grundig før de bestemte seg for hva som var rett.

Til slutt kom de fram til at man ikke trengte å bli jøde for å være kristen. Det er Jesus som har gjort alt som skal til for at vi kan kalle oss kristne. Det holder å tro på det han har gjort. Vi blir frelst av **nåde**.

Dette viktige møtet i Jerusalem kalles apostelmøtet.

Da det hadde gått en tid ville Paulus reise ut på en ny tur. Han ville fortelle flere om Jesus. Han ville reise til nye steder og han ønsket å komme tilbake til plasser han allerede hadde vært. Kanskje noen av de kristne trengte mer hjelp? Paulus tok med seg Silas på turen.

Da de var kommet i nærheten av Mysia, prøvde de å dra til Bitynia. Der hadde Paulus vært før. Han ville se hvordan det stod til med vennene sine. Men Den Hellige Ånd gav dem ikke lov til det! Derfor gikk de forbi Mysia og kom til Troas.

Den natten hadde Paulus et syn. Han så en makedonier som stod og ropte på ham og sa: Kom over til Makedonia og hjelp oss!

Da Paulus hadde sett dette synet, prøvde de straks å reise til Makedonia. De skjønte at Gud ville de skulle fortelle om Jesus der.

Dette var første gang noen fortalte om Jesus i Europa! Vi bor i Europa, for Norge ligger i den verdensdelen. Tenk hvor heldige vi er! Så bra at Paulus kom til Europa, til vår verdensdel.

En dag kom de til en elv. Der pleide folk å komme sammen for å be. Der var Lydia, en purpurkremmerske fra Tyatira. Hun dyrket Gud etter jødernes tro. Lydia hørte hva Paulus fortalte om Jesus, og hun ble kristen. Den samme dagen ble alle som bodde i huset hennes døpt. Var ikke det flott? Lydia var også veldig gjestfri. Hun ville at Paulus og de han reiste sammen med skulle bo hos henne.

En annen dag de dro av sted for å be, møtte de en slavepike som hadde en spådomsånd. Derfor hadde hun spåingen som jobb for å skaffe eieren sin mange penger. Det var han som bestemte over henne.

Slavepiken fulgte etter Paulus og ropte: "Disse mennesker er Den Høyeste Guds tjenere, som forkynner dere frelsens vei!" Dette holdt hun på med i flere dager. Paulus ble sint, og

Paulus fra motspiller til medspiller

sa til ånden: "Jeg befaler deg i Jesu Kristi navn, far ut av henne!" Og vet du, ånden forsvant med en gang.

Da ble han som eide jenta veldig sint, for nå kunne ikke jenta tjene flere penger for ham. Han fikk flere menn med seg, og de slepte Paulus og Silas inn på torget. Nå skulle de stilles for retten.

Paulus og Silas har lagd bråk og fortalt noe som ikke er sant, sa mannen. Det de forteller har ingen lov til å tro på! Og de som bestemte i byen tok mannens parti. Paulus og Silas ble pisket og kastet i fengsel.

Gud, den allmektige

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Ved midnattstid har Paulus og Silas bønnemøte og synger lovsanger til Gud. De andre fangene hører på dem. Da kommer det et sterkt jordskjelv. Hele fengslet rister, alle dørene åpner seg og alle lenkene faller av fangene. Fangevokteren farer opp i halvsøvne.

Fangevokteren bråvåkner, hele fengslet rister. Da ser han at alle dørene står på vidt gap og at lenkene har falt av alle fangene. Og han som skulle passe på dem! Han trekker sverdet for å ta sitt eget liv, for han tror alle fangene har rømt. Paulus roper høyt at han ikke må gjøre det. Vi er her alle sammen, sier Paulus.

Da hjelper fangevokteren Paulus og Silas ut av fengslet. "Hva skal jeg gjøre for å bli frelst, for å bli kristen?" spør fangevokteren. "Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst, du og ditt hus!" sier Paulus og forteller ham og familien mer om Jesus.

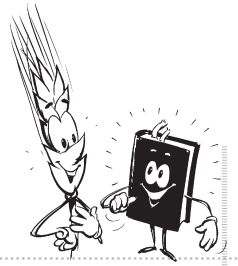
Den natten ble fangevokteren døpt, sammen med hele familien sin. Og Paulus og Silas fikk servert mat av fangevokteren og de som bodde i huset hans. De fikk til og med hjelp til å stelle sårene de hadde på ryggen.

Om morgenen fikk Paulus beskjed fra en av lederne i byen at de var frie igjen og kunne gå hvor de ville. "Her pisker de oss uten rettegang, og så skal vi bare gå. Dette kan dere ikke gjøre med romerske borgere!" sa Paulus sint. Da ble lederne redde, for de hadde gjort noe de ikke hadde lov til. De hentet Paulus og Silas og førte dem ut av byen, slik at alle kunne se at de fikk lov til å reise.

Paulus og Silas dro tilbake til Lydia. Hjemme hos henne brukte de tid til å snakke sammen om hva Gud synes er viktig for oss. Så dro de videre til Tessalonika.

Men også i Tessalonika var det noen som ikke likte det Paulus snakket om. De ville ta ham. Heldigvis ble noen kristne der også. De hørte på hvordan Paulus forsvarte Jesus og det han trodde på. Det var derfor de begynte å tro på Gud.

Paulus fortsatte reisen sin. Over alt hvor han kom, skjedde to ting: Noen ble kristne, mens andre ikke likte å høre det Paulus og Silas snakket om.

De dro til Hellas og byen Athen. Der bodde det mange kloke mennesker som kunne masse om filosofi. De likte å tenke mye, og de likte å snakke sammen om ulike muligheter og om hva de kunne tro om livet.

Da Paulus kom til Athen ble han lei seg, fordi han så alle de forskjellige gudene menneskene ba til. Men de ble nysgjerrige og hørte på det Paulus fortalte om. De tok ham med til Areopagos, en berømt høyde i byen hvor de hadde mange avgudssteiner. Der oppe la Paulus spesielt merke til et alter, hvor det stod: "for en ukjent gud".

Da han ville fortelle dem om hva han trodde på, begynte han å snakke om dette alteret. Dere dyrker guder uten engang å kjenne dem. Jeg tror på én Gud, han som skapte verden og alt som er i den. Det er bare én herre over himmel og jord, sa Paulus. Gud bor ikke i templer som er bygd med hender. Heller ikke lar han mennesker bestemme hva han skal gjøre eller hva han skal mene. For det er han selv som gir alle liv og ånde og alle ting.

Det var Gud som skapte menneskene og lot dem bo over hele jorden. Han gav dem natt og dag og bestemte grensene mellom hvor de skulle bo. Dette gjorde Gud for at menneskene skulle komme til ham, slik at de kanskje kunne føle ham og finne ham, enda han ikke er langt borte fra en eneste av oss. For i ham er det vi lever og rører oss og er til.

Gud er ikke laget av gull, sølv eller stein. Nei, han er ikke et bilde formet av menneskelig kunst eller tanke. Gud vil at alle mennesker alle steder, skal omvende seg til ham, bli kristne.

Så fortalte Paulus dem om Jesus, og om hvordan Gud en dag skal dømme verden med rettferdighet. Den dagen går alle som tror på Jesus fri fra dommen, sa Paulus. Jesus tok på seg alle menneskers skyld da han døde på korset, men vi mennesker kan selv velge om vi vil tro på Jesus eller ikke.

Noen av de som hørte på Paulus, skjønnte ikke hva han snakket om, mens andre begynte å tro på Jesus.

Ikke lenge etter avsluttet Paulus sin 2. misjonsreise. Men det varte ikke lenge før han reiste ut igjen. Paulus bare **måtte** fortsette å fortelle flere om Jesus. Samtidig følte han at det var viktig å se hvordan det hadde gått med dem han hadde møtt på de første reisene sine.

Paulus opplevde mange ganger at Gud gav ham krefter han ikke hadde selv. Mennesker kunne bli friske bare de tok på ting som han eide. Derfor ble deler av Paulus sine klær gitt til noen som var syke. Og de som tok på seg klærne hans ble friske igjen!

Dette skjedde ikke fordi Paulus var så flink, nei, det var Guds kraft som gjorde dem friske.

I byen Efesus var det noen som så de underne som skjedde med de som var syke. De trodde på andre guder og holdt på med trolldom. De hadde drevet ut onde ånder i gudenes navn. Nå ville de prøve å gjøre det samme i Jesus sitt navn.

Kanskje de gjorde det for å få oppmerksomhet? De kjente jo ikke Jesus, og de trodde ikke på Jesus! Plutselig for den onde ånden løs på dem. De måtte løpe ut av huset, både nakne og såret.

Paulus fra motspiller til medspiller

Mange ble redde da de så det som hendte. De begynte å prise Gud. Noen av dem som var blitt kristne kom og bekjente at de også hadde drevet med trolldom. Nå ba de Gud om tilgivelse og kvittet seg med det utstyret de hadde brukt. De tente et stort bål. Noen har regnet ut at menneskene i Efesus brant gjenstander for femti tusen sølvpenner!

Hvorfor gjorde de det? De skjønte at det var mye mer verdt å tro på Gud, himmelens og jordens skaper, og å gå på den veien han vil vi skal gå.

Søskenkjærlighet

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Paulus skrev mange brev, flere enn de som er med i Bibelen. Brevene ble ikke sendt i posten, men mennesker som skulle besøke ulike steder tok brevene med seg. Da kunne Paulus være sikker på at de kom frem akkurat dit de skulle.

Som oftest skrev Paulus brev til en bestemt menighet. Når de som var i menigheten hadde lest brevet skulle de sende det videre til andre kirker. Slik kunne mange få glede av det.

Av alle de brevene Paulus skrev var det i alle fall ett personlig brev. Det var skrevet til en mann som het Filemon. Brevet handler om slaven hans, Onesimus. Men selv om dette brevet var veldig personlig kan vi også lære noe om Gud når vi leser det. Det er derfor brevet til Filemon er tatt med i Bibelen.

Filemon var en kristen mann som tilhørte menigheten i Kolossæ. Han var rik og bodde i et stort hus. Huset ble brukt som samlingsplass for menigheten. De kristne hadde ikke begynt å bygge egne kirker den gangen. De hadde møter i hjemmene.

Fordi Filemon var så rik, vet vi han hadde slaver, og en av dem het Onesimus. Det var på grunn av Onesimus at Paulus skrev brevet.

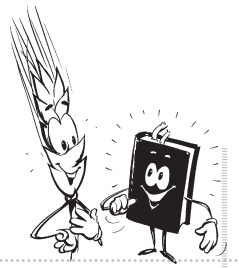
Onesimus hadde rømt fra Filemon, han ville ikke lenger være slave. Kanskje var det fordi han hadde stjålet noe? Det var selvfølgelig ikke lov, ikke da, og ikke nå! Onesimus fortjente straff, men han hadde altså stukket av og reist til Rom. Rom var en stor by også på den tiden, så der var det lett å gjemme seg bort.

Men så skjedde det at Onesimus traff Paulus og ble kristen. Onesimus fortalte alt til Paulus. Etter å ha snakket med Paulus forstod han at han måtte be Filemon om unnskylding. Onesimus ville reise tilbake til eieren sin for å be om tilgivelse for det han hadde gjort.

Paulus kjente Filemon fra sine besøk i Efesus. Paulus hadde bodd lenge i den byen, både på sin andre og tredje misjonsreise. Filemon hadde hørt Paulus fortelle om Jesus og blitt kristen. Derfor ville Paulus skrive et brev som Filemon skulle få da Onesimus dro hjem igjen.

Onesimus reiste ikke alene, og han var nok ikke tilstede da Filemon fikk brevet.

Filemon ble veldig glad. Tenk, han hadde fått brev fra selveste Paulus! Brevet ble lest høyt.

Filemon var stolt. Paulus husket navnet på kona hans! Dessuten visste han at de kristne pleide å ha møtene sine i hjemmet hans.

Det sto i brevet at Filemon hadde kjærlighet og tro til Jesus, og til de andre kristne. Paulus skrev at han ba for dem alle sammen, spesielt ba han om at de alle måtte leve nær Jesus.

Filemon stoppet litt opp da han leste videre. Paulus ville be ham om noe, skrev han. Hva kunne det være? Det sto i brevet at Gud ville at Filemon skulle svare ja på spørsmålet, men at Filemon måtte bestemme selv.

Paulus skrev at han har fått en sønn. Så rart, tenkte Filemon, men når han leste videre forstod han at Paulus ikke hadde blitt pappa på ordentlig, men har blitt så glad i en annen kristen at han kalte ham sønn.

Da skjønnte Filemon at Paulus skrev om Onesimus, slaven som rømte for noen år siden. Lever han fortsatt? tenkte Filemon.

Paulus skrev at Onesimus er nyttig for dem begge, i motsetning til hva han hadde vært tidligere. Ja, Filemon tenkte på dagdriveren Onesimus, han som liksom aldri fikk somlet seg til å gjøre det han var bedt om.

Paulus forteller at Onesimus har blitt kristen i Rom, og at han egentlig ville ha ham som hjelper i fengslet, men siden han fortsatt er Filemon sin slave må Filemon bestemme hva som skal skje med ham.

Filemon visste hva de pleide å gjøre med rømte slaver når de ble funnet. De kunne piskes, fengsles, få de hardeste jobbene og til og med drepes hvis eieren ville.

Men Paulus ber om at Filemon må ta imot Onesimus som en bror, som om det var Paulus selv som kom til ham.

Paulus skrev til og med at hvis Onesimus skyldte Filemon noe, ville han betale det. Og så hadde Paulus tro på at han, Filemon, ville gjøre mer for Onesimus enn det Paulus ba ham om.

Filemon var egentlig glad for at Onesimus var kommet tilbake. Og han visste hva han ville gjøre. Jesus hadde lært ham at det ikke var forskjell på folk. Alle var like mye verdt, enten de var gutter eller jenter eller slaver eller frie.

Det var forresten ikke så rart at Onesimus var blitt kristen, tenkte Filemon. Flere av medlemmene i menigheten i Kolossæ var jo slaver, akkurat som han.

Det står ikke i Bibelen hva Filemon gjorde med Onesimus, men i historiebøker kan vi lese om en biskop som het Onesimus. Mange tror dette er den samme mannen! Brevet til Filemon har fått navnet "Slavenes frihetsbrev".

Idrettsstevne

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Paulus er på sin tredje misjonsreise, for han må fortelle flere om Jesus. Men nå synes han det er på tide å reise mot steder han ikke hadde vært tidligere. Han vil dra mot vest, til Spania, men først etter at denne reisen er over.

I Troas stoppet de syv dager. På et møte der snakket Paulus så lenge om Jesus at en ung gutt som hørte på sovnet. Det som var skikkelig dumt var at han satt i vinduskarmen, så han datt ut av vinduet og slo seg så ille at han døde.

Paulus ble veldig forskrekket. Han gikk ned til gutten, tok ham i armene sine og sa til de andre: Vær ikke urolige, for hans sjel er i ham!

Paulus hadde plutselig fått en gave av Gud, han kunne vekke gutten, slik at han fikk livet tilbake. Og det skjedde! Gutten våknet opp og hadde ikke fått noen skade. Alle var veldig glade.

Så kom de til Hellas. Der var de en stund i byen Korint. Denne handelsbyen lå på Isthmos, den smale odden som forbinder Peloponnes med det midtre Hellas, og hadde ypperlige havner, både ved den Saroniske og den Korintiske bukt.

Korint hadde egentlig vært en gammel oldtidsby, men den ble ødelagt før Jesus ble født. Nå hadde romerne bygd den opp igjen slik at den var blitt en av de største byene i Hellas.

Paulus bodde lenge her på en av sine tidligere reiser. Da jobbet han i tre år som teltmaker mens han fortalte om Jesus på fritiden. Det var nyttig for korinterne at Paulus laget telt, for her ble de Isthmoske leker arrangert, og når disse lekene foregikk trengte folk telt å bo i.

Romerne hadde pålagt innbyggerne sine at de måtte ha bibliotek med bøker om de gudene som de trodde på. Dessuten måtte de arrangere idrettsstevner.

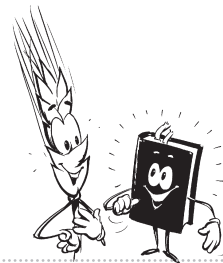
Jødene var ikke begeistret, verken for biblioteket eller for idrettsstevnene. Stevnene var nesten som olympiske leker, men det var bare menn som fikk delta. De løp om kapp, kastet spyd, og det var andre sportsgrener. Men de hadde også konkurranser i poetisk dikting, musikk fremføring og lignende. Og vet du hva? Alle deltagerne gikk nakne når de konkurrerte!

Kanskje var det her Paulus lærte så mye om idrett. For i mange av brevene sine sammenligner han det å være kristen med en idrettsutøver.

"Og den som kjemper på idrettsbanen, får ikke seierskransen uten at han følger reglene," skriver Paulus en gang til Timoteus når han er i Korint.

Slik er det med kristendommen også, vi må følge Guds spilleregler i Bibelen for å være kristne.

Et annet sted skriver han: "Vet dere ikke at de som løper på idrettsbanen, de løper alle, men bare én får seiersprisen? Løp da slik at dere kan vinne den! Enhver som deltar i idrettstevling, er avholdende i alt – de altså for å vinne en forgjengelig krans, men vi en uforgjengelig."

Å vinne som kristen vil si å komme til himmelen. De som driver med idrett ofrer mye for en seierskrans eller medaljer som ikke er så veldig mye verdt, men som kristne vinner vi noe mye større: Det evige liv! Det er dette livet Paulus ikke kan slutte å snakke om.

Mens Paulus er i Korint skriver han et brev til menigheten i Rom. Han er opptatt av at alle mennesker i hele verden må få høre om Jesus. Det er urettferdig hvis vi holder dette for oss selv. Budskapet om at Jesus har gjort alt for oss, må videre!

Paulus vet at hvis ikke folk får høre, får de ikke sjansen til å begynne å tro på Gud og bli kristne. Derfor skriver han: "For de kan ikke tro på en de aldri har hørt om og de kan ikke høre hvis ingen forteller."

Denne gangen kunne ikke Paulus være så lenge i Korint. Det var ikke lenger trygt for ham. Han bestemte seg for å prøve og rekke tilbake til pinsefesten i Jerusalem.

Plutselig gikk det opp for Paulus at de vennene han nå hadde i Korint ville han aldri se igjen! Han fortalte dem at han ikke aktet sitt liv et ord verd. "Jeg vil bare fullføre løpet og den tjenesten jeg fikk av Herren Jesus: å vitne om Guds nådes evangelium."

Paulus ba dem passe seg for falske lærere som han visste ville komme. Disse ville lyve og prøve å få de kristne til å slutte å tro på Jesus. Før Paulus forlot Korint ba de til Jesus sammen.

Snart var Paulus i båten, på vei mot Jerusalem.

Statsborgerskap

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Da han kom hjem fra sin tredje misjonsreise tok vennene i kirken godt imot ham. De var glade for å høre hva han hadde opplevd. De syntes det var flott at så mange hadde begynt å tro på Jesus.

Paulus var jøde. For lenge siden var det jo bestemt at man trengte ikke bli jøde for å være kristen, men Paulus hadde alltid vært jøde. En dag gikk han til tempelet for å gi et offer. Dette hadde han lovet.

Da var det noen som så ham. De trodde han skulle gjøre noe ulovlig, at han skulle gå inn i Det aller helligste i tempelet. Inn i det rommet kunne bare øverstepresten gå, én gang i året.

Og vet dere, når øverstepresten gikk inn i Det aller helligste, da måtte han ha et tau bundet rundt livet. For hvis han døde der inne, kunne de dra ham ut. Det var jo ingen andre som hadde lov til å gå inn der.

I mange, mange år hadde jødene ofret et feilfritt lam én gang i året. Gud hadde bedt dem

Paulus fra motspiller til medspiller

om å gjøre det, men Paulus hadde sagt at nå trengte de ikke det lenger. For da Jesus døde på korset, så var han det lammet som ble ofret for alle mennesker. Dermed behøvde de ikke Det aller helligste lenger heller, mente Paulus.

Men nå trodde altså jødene at Paulus gikk inn i Det aller helligste. Det hadde han sletts ikke tenkt. Paulus visste hva dette rommet betydde for de jødene som ikke trodde på Jesus. Så selv om Paulus ikke mente det var nødvendig med et slikt rom lenger, så var han ikke slem og gikk inn der.

Men noen ble sinte på Paulus. De løp etter ham, dro ham med seg ut av tempelet for å banke ham opp!

Heldigvis var det noen romerske soldater som så hva som skjedde. De stoppet de sinte mennene. Men soldatene tok med seg Paulus. Nå var han blitt fange igjen!

De jødene som ikke trodde på Jesus gav seg ikke. De planla å ta Paulus når han skulle føres fra fengselet og ned til Rådet. Da ville de overrumple soldatene som passet på Paulus og drepe ham.

Heldigvis fikk nevøen til Paulus greie på planene, og han gikk og fortalte det både til Paulus og sjefen der Paulus satt fanget.

Derfor bestemte myndighetene seg for allerede samme natt å frakte Paulus til en borg langt utenfor byen. Og nå hadde de med seg masse folk som skulle passe på ham: 200 fot-soldater, 70 soldater på hest og 200 skyttere!

Paulus var romersk statsborger, han var ikke født i Israel. Dette var til stor hjelp nå da han var fange.

Sjefen i fengselet ville ikke høre noen ting om Jesus. Men han var ganske grei, for han lot Paulus få ta i mot besøk. Han fikk til og med besøk av en konge!

Paulus kunne sikkert ha blitt satt fri hvis han ikke hadde anket saken sin. Han hadde nemlig bedt om at saken hans skulle føres for keiseren. Derfor måtte han reise til Rom.

De skulle dra med båt, en stor seilbåt hvor det var plass til 276 personer. De reiste litt sent på året og håpet å komme fram før vinteren.

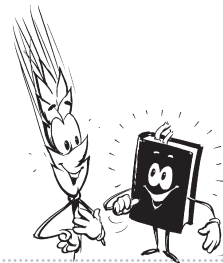
Paulus hadde det ganske fritt på båten. De som passet på ham visste at han ikke ville rømme.

De diskuterte om de skulle stoppe på veien og overvintre, men sjømennene hadde sagt at det kom til å gå bra. De ville nok nå fram til Rom før vinteren.

Paulus var ikke enig. Han syntes det var dumt at de la ut på åpent hav, det kunne bli farlig. Han hadde seilt mye på Middelhavet og visste at det ofte kommer storm på høsten. Men sjømennene brydde seg ikke om hva Paulus mente, de bare dro av sted.

Det skulle vise seg at dette ikke var særlig lurt. For været ble nemlig dårligere og dårligere. Stormen raste, og de måtte kaste ting over bord for at skipet skulle bli lettere. Så lot de båten drive.

I flere dager så de ikke solen om dagen eller stjernene om natten. De visste absolutt ikke

hvor de var. Gjett om de var redde!

Da fikk Paulus en beskjed fra Gud: Frykt ikke, Paulus! Du skal stå fram for keiseren. Og se, Gud har gitt deg alle dem som seiler med deg, som gave.

Det gikk bra! Skipet ble knust i brenningene ved ei øy, men alle kom seg i land. Øya het Malta. Der ble de tatt godt imot av lokalbefolkningen.

De tente et bål på stranda, og da skjedde det noe rart. Det krøp frem en orm som bet seg fast i armen til Paulus.

De som var fra Malta tenkte: For en slem mann han må ha vært, siden han først overlever et skipsforlis og etterpå blir drept av en slange!

Men Paulus bare ristet av seg slangen. Han hadde ikke en gang fått noe merke på armen.

Den mannen må være en gud, tenkte mange da. Men Paulus var jo ikke det. Han trodde bare på den allmektige Gud.

Paulus hjalp flere syke på Malta. De ble helbredet. Gud gjorde dem friske igjen.

De overvintret på øya og kom til Rom utpå våren.

Det står ikke noe i Bibelen om hvordan rettsaken gikk. Vi vet bare at Paulus ble tatt godt imot av de kristne i Rom. Han hadde ikke vært der før, men han hadde jo skrevet brev til dem.

Den katolske kirken har en tradisjon som sier at Paulus og Peter døde på samme dag i Rom.

De ble korsfestet. Dette vet vi ikke helt sikkert, men vi vet at Peter ble korsfestet, sikkert også mange av de andre apostlene, kanskje også Paulus, verdens aller første misjonær.

Hvis du reiser til Roma vil du finne mange flotte kirker. En av dem heter Pauluskirken.

Mange tror at Paulus ligger begravet under denne kirken.

Kapittel 7

Kopioriginaler

Kart for å tegne inn Paulus sine reiser

Oversikt over Paulus sitt liv

Det finnes mange forsøk på å tidfeste hendelsene i Paulus sitt liv, og ingen tidslinjer er helt like. Men ved å sammenligne flere, tror vi at følgende kan sies ganske sikkert.

År 5 før Kristus	Paulus blir født en gang mellom 6 f.Kr. og 10 e.Kr.
År 0	<i>Jesus blir født</i>
År 5 etter Kristus	
År 10 etter Kristus	<i>Jesus er med foreldrene sine i tempelet i Jerusalem</i>
År 15 etter Kristus	
År 20 etter Kristus	
År 25 etter Kristus	<i>Jesus blir døpt</i>
År 30 etter Kristus	<i>Jesus begynner sin vandring med å kalle disipler</i> <i>Jesus blir korsfestet og står opp fra de døde</i> <i>Jesu venner begynner å forkynne om ham, Stefanus dør</i> <i>Paulus blir omvendt. (En gang mellom 33-35)</i>
År 35 etter Kristus	
År 40 etter Kristus	
År 45 etter Kristus	Paulus første misjonsreise (en gang mellom 44-49)
År 50 etter Kristus	Apostelmøtet i Jerusalem (en gang mellom 48 -50) Paulus andre misjonsreise 50-52
År 55 etter Kristus	Paulus tredje misjonsreise 53-57 Paulus fange i Cæsarea 57-59
År 60 etter Kristus	Paulus reiser som fange til Roma 59/60 Paulus fange i Roma 59/60 - 62 Paulus løslatt 62. Kanskje gjennomfører Paulus ny(e) misjonsreise(r) muligens til Spania, Lilleasia og Hellas <i>Peters martyrdød i Roma 64</i>
År 65 etter Kristus	Paulus sitt andre fangenskap i Roma ender med martyrdøden. (Antagelig en gang mellom 66 – 68)
År 70 etter Kristus	

Paulus fra motspiller til medspiller

Minneord

Og dere skal være
mine vitner både i
Jerusalem og i hele
Judea og Samaria
og like til jordens
ende.
Apg 1,8b

De sa da: Tro på
Herren Jesus, så
skal du bli frelst,
du og ditt hus!
Apg 16,31

Du skal ikke ha
andre guder
foruten meg.
2. Mos 20,3

vi tror at vi blir
frelst ved Herren
Jesu nåde
Apg 15,11a

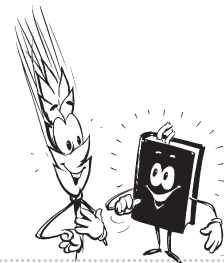
For han som er i
dere, er større
enn han som er i
verden.
1. Joh 4,4b

Her er det ikke jøde
eller greker, slave
eller fri, mann og
kvinne. Dere er alle
én, i Kristus Jesus.
Gal 3:28

Og hvordan kan
de høre uten at
det er noen som
forkynner?
Rom 10,14

Men hvordan kan de
påkalle en som de ikke
er kommet til tro på?
Og hvordan kan de tro
på en som de ikke har
hørt om?
Og hvordan kan de høre
uten at det er noen som
forkynner?
Rom 10,14

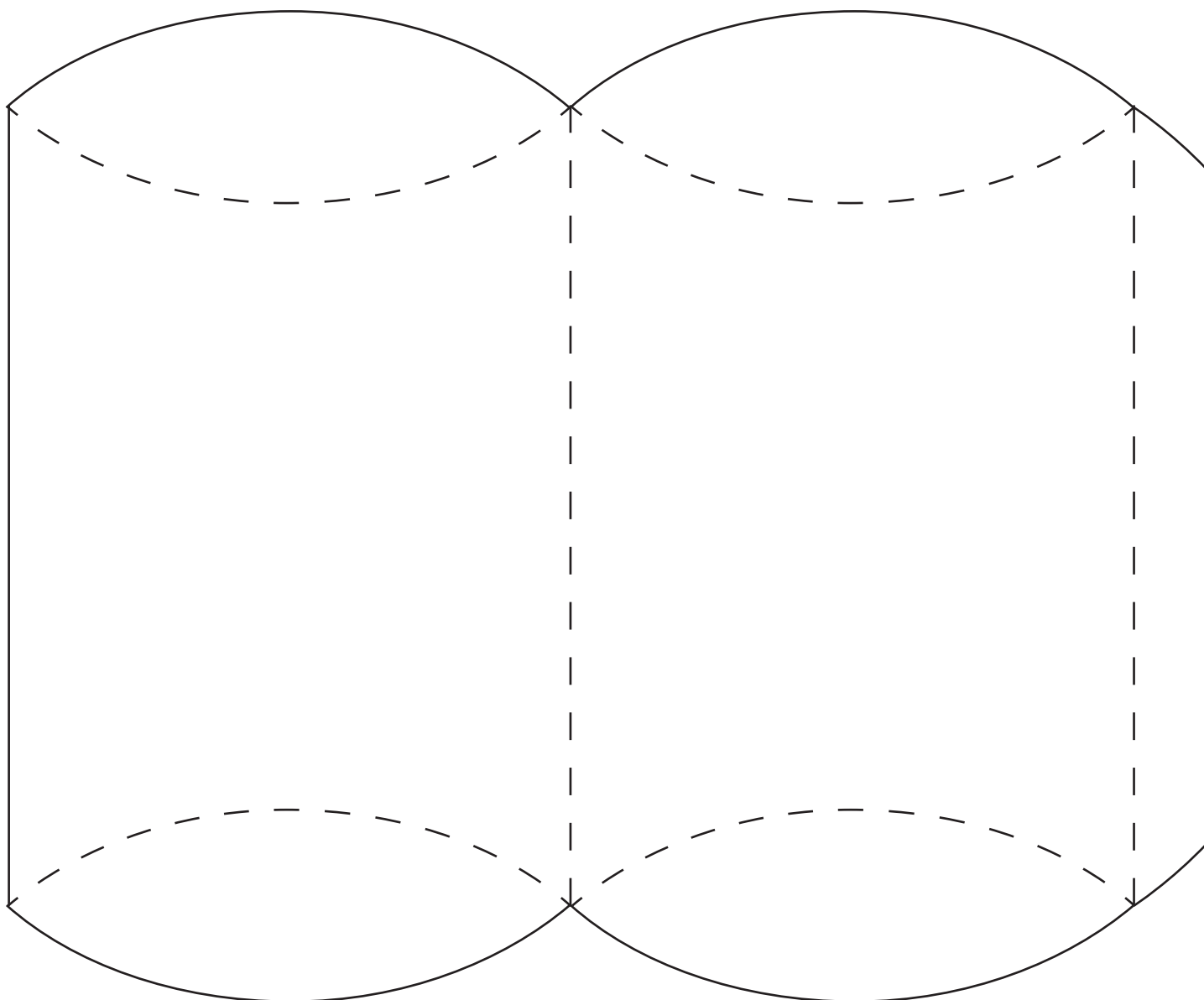
For det er én Gud,
og én mellommann
mellom Gud og
mennesker, men-
nesket Kristus
Jesus,
1. Tim 2,5

Morsealfabet – hobbyaktivitet "Kristen på grunn av Jesus"

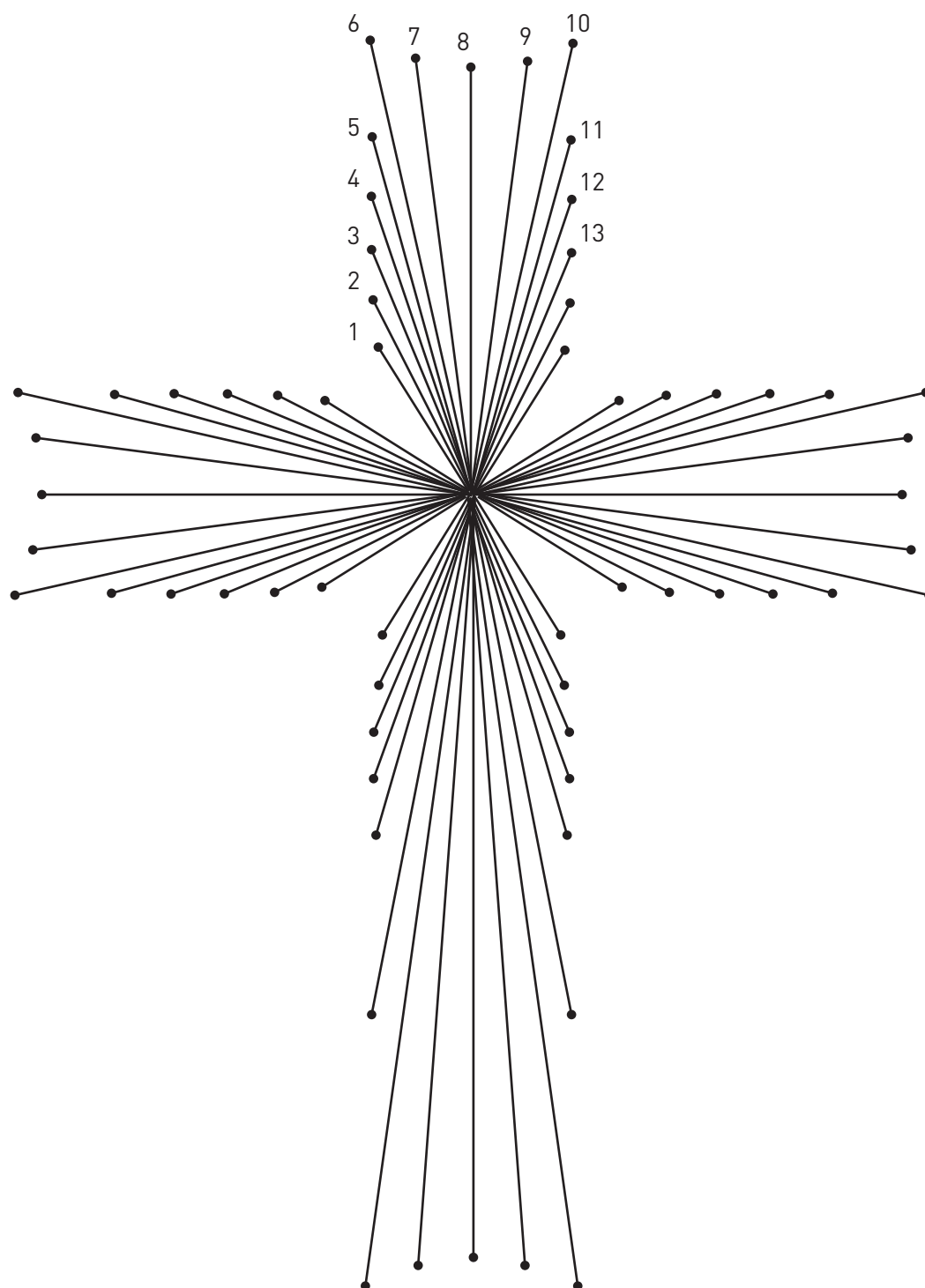
A ··	K ---	U ···	1 ·-----	.	·-----
B ····	L ····	V ····	2 ·-----	,	·-----
C ····	M --	W ····	3 ····	:	·-----
D ···	N ··	X ····	4 ····	?	·····
E ·	O ---	Y ····	5 ····	-	·-----
F ····	P ····	Z ····	6 ····	/	····
G ···	Q ····	Æ ····	7 ····	{ }	·-----
H ····	R ···	Ø ····	8 ····		
I ··	S ···	Å ····	9 ····		
J ····	T -		0 ·-----	ERROR	·····

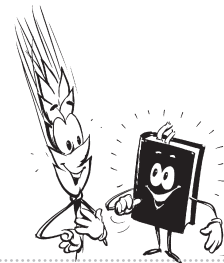
Mal til Innpakningseske - hobbyaktivitet "Kristen på grunn av Jesus"

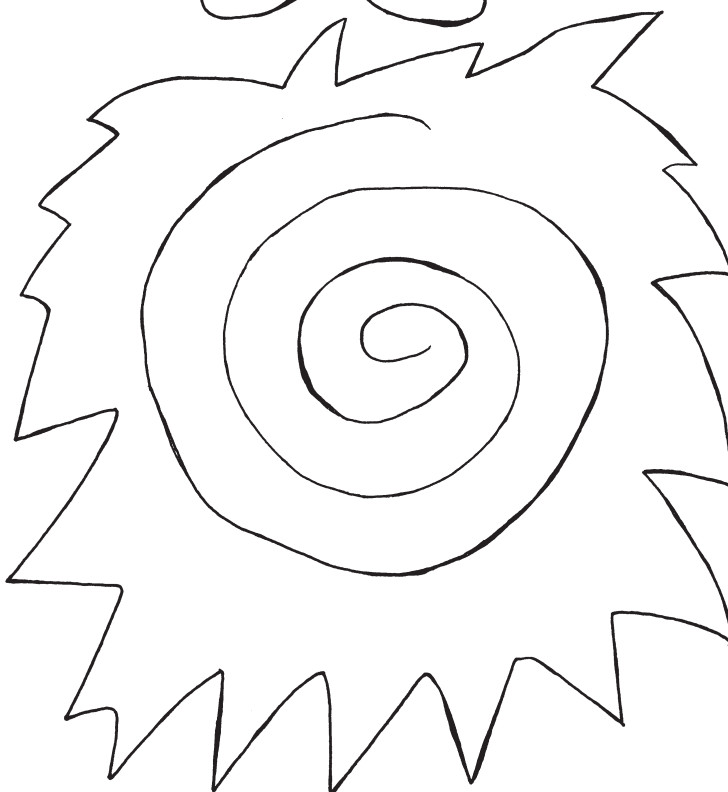
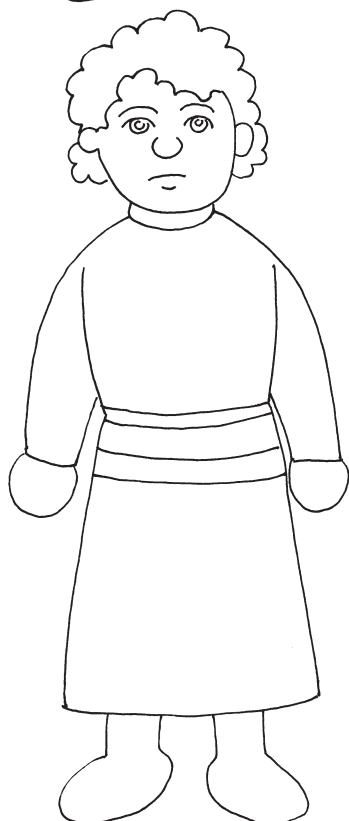
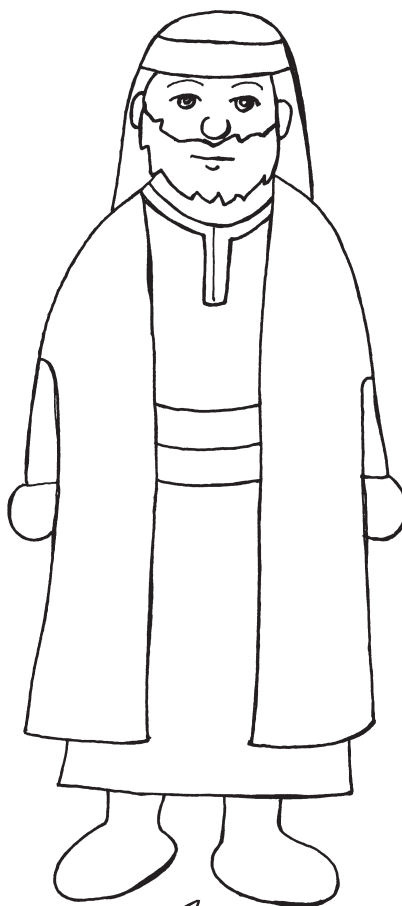
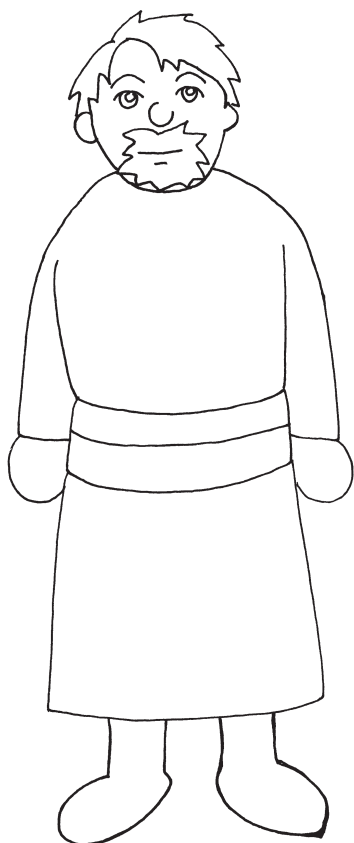

Mal til spiker og gulltrådkors – hobbyaktivitet "Statsborgerskap"

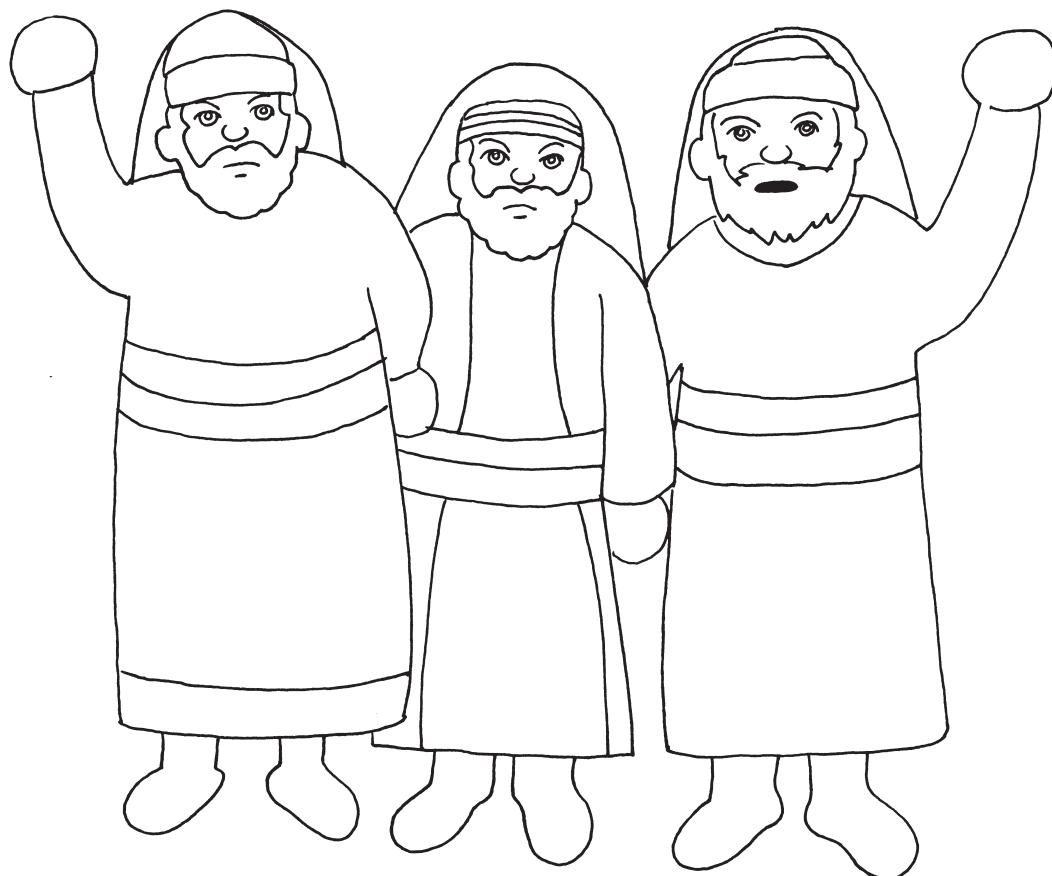

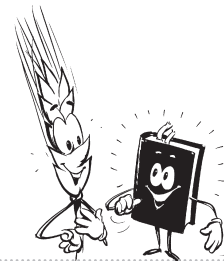
Mal til kapittel 4 – "Vitnene som blir forfulgt" og "Forandringen"

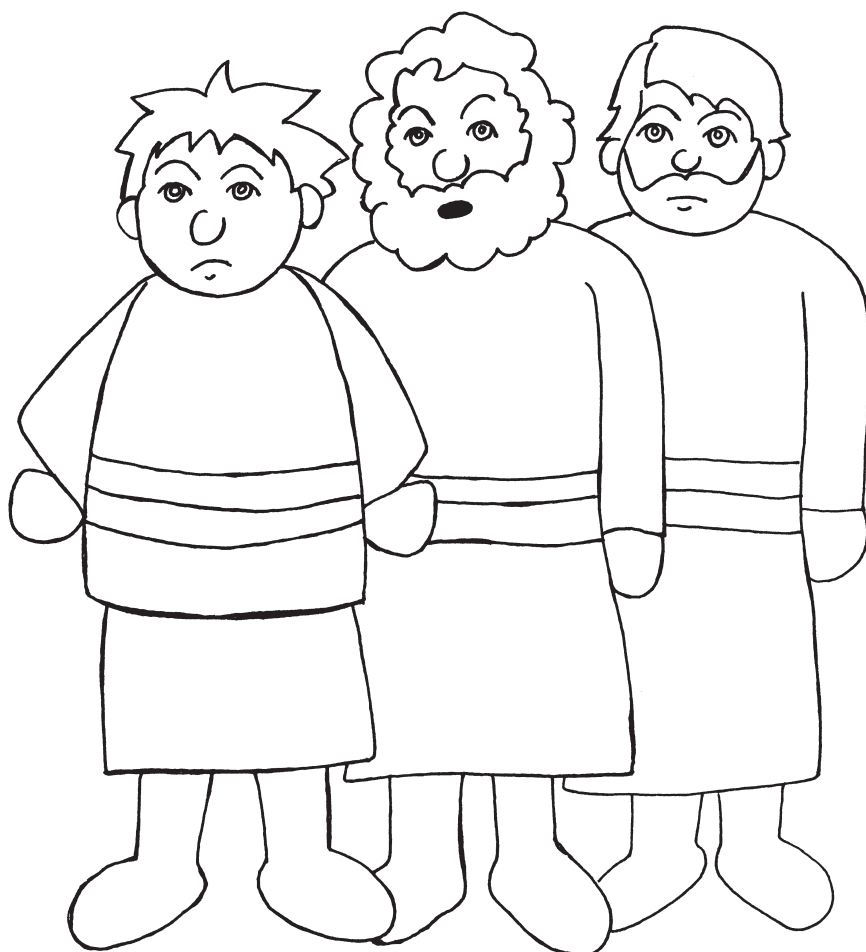

Paulus fra motspiller til medspiller

Paulus fra motspiller til medspiller

Takk til alle som har hjulpet til

- Yvonne Jørgensen som har tegnet de fine tegningene.
- Brith- Jorunn Hovda som har skrevet tekst og melodi til oppleggets sang "Jesus, jeg vil være sammen med deg".
- Gunnar Melbø for notasjon, besifring og notesats til sangen "Jesus, jeg vil være sammen med deg".
- Ruth Mjanger som har skrevet gode tips om hvordan vi kan bli gode fortellere.
- Helge Dagsland, Frida Blaker, Margit Nordheim og Hans Kristian Skaar som har lest gjennom manus.
- Erik Axelsson, Hanne Hauge, Anne Marit Høsteland, Grete Yksnøy Martinsen og Einar Waldeland som har funnet ulike måter til levendegjøring av tekstene.
- Ni Zeng som har hatt ansvar for layout.
- Alle som har kommet med små og store innspill gjennom hele prosessen.
- Gunhild Førreisdahl-Johansen og Inger Melbø Strangstad som har gjort alt annet.

MAKS HJELP

Paulus fra motspiller til medspiller

Noe av det største vi kan være med på, er å formidle evangeliet til barna. Samtidig er det krevende og utfordrende.

Vi ønsker med dette opplegget å gi en hjelp til alle dere som forteller barna om Jesus i barnelag, kor, søndagsskole eller lignende.

Maks Hjelp – Paulus fra motspiller til medspiller, er det fjerde heftet med andakts- og aktivitetshjelp i serien Maks Hjelp. I dette heftet ønsker vi å formidle Apostlenes gjerningers spennende fortellinger, hvordan evangeliet har bredt seg utover fra Jerusalem til Norge, og hvordan det brer seg videre, like til verdens ender. Vi får følge Paulus som fra å være en aktiv motstander av evangeliet, ender opp som fange fordi han ikke kan la være å forkynne budskapet om Jesus. Fortellingene er et vitnesbyrd om at Gud kan forandre mennesker. Gud er mektig og kan gjøre mye mer enn vi forstår, og som Guds barn er vi aldri alene. Vi ønsker å la bibelhistoriene stå i sentrum og la barna oppleve selve fortellingen. Guds ord er levende, derfor skiller Bibelen seg fra alle andre bøker.

Heftet har opplegg for ni samlinger. I åtte av samlingene følger vi Paulus fra steiningen av Stefanus til han ender opp som fange i Roma. Dette skjer gjennom fortellingen, aktivitetene, sangen og bønner. Den niende samlingen er en bibelvandring.

Maks Hjelp gir idéer til mange ulike måter å fortelle, visualisere, leke, lage og synge bibelhistorien. Heftene er som et "koldtbord" der dere kan plukke det dere har lyst til og som passer i deres sammenheng. Opplegget passer godt for barn i småskolealder, men det store utvalget av aktivitets- og visualiseringsforslag gjør det enkelt for ledere å tilrettelegge opplegget både for yngre og eldre barn.

Vårt mål med å lage dette opplegget er at dagens barn skal få lære at et liv sammen med Jesus er et spennende liv, om enn kanskje ikke alltid like enkelt. Uansett har de den allmektige Gud med på laget, han har lovet å gå med hver eneste dag. I dag er det vi som har overtatt stafettspinnen fra Paulus og kan være med å spre evangeliet videre, like til jordens ender.